

Kiadó hivatal: Fischer Fülöp könyvkereskedése... Előfizetési ár: Féléves 3 ft. Negyed évi 1 ft. 50 kr.

ZALA

Szerkesztői iroda: Hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők... Nyitár: Pénteken 10 kr.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI és GAZDÁSZATI HETILAP

Több egylet hivatalos közlönye.

Hirdetéseket felvesznek: Weisz Mór, Budapestén, Servita-tér 4. és Bécs I., Wollzeile 18 sz. Lang Iz és társa, Budapestén, fűrdő-utca 1. sz. Oppellik A. Bécs, Stubenbastei 2. sz.

Születés-e vagy nevelés?

Láb ur — a minapi „Zala”-ban a nevelésről — olvasottságot és beható elmélkedést tanúsító cikkében említi: hogy „Kant” szerint a gyermek eredetileg jónak „Hegel” szerint pedig rossznak születik.

Hogy egyik ember több szellemi képességgel születik mint a másik: ez úgy hiszen kérdésesen felül áll — Gyönyörűtlen képzeléti ezt a biblia, midőn azt írja, hogy az ur egyik szolgájára ennyi, másakra annyi „talentumot” bízván, egyik a kevesebbet is jobban hasznosította, miért úgy dicsegettél meg, hogy „kevésen voltál hű — sokat bizok te read” sat —

Igy vagyunk a testi tulajdonokkal is. Tagadhatatlan, hogy egyik épebbnek erősebbnek, szebbnek születik. —

De így vagyunk az erkölcsi tulajdonokkal is. Elvitáztatnánk, hogy egyik gyermek több jó, másik több rossz hajlamot hoz magával.

Az a mindeneket intéző „Fölény” azonban úgy látszik fenntartá magának az ajándékozást a talentumok kiosztásánál és gyakorolja azt öröktől óta, mert:

Rendszerint örökli ugyan a gyermek szülőinek úgy test mint s ellemi s erkölcsi tulajdonait is, de csak rendszerint, mert millió a kivétel! — Hány ép, szép, jó, okos szülőnek van ellenkező gyereke, vagy megfordítva? — De sőt ugyan azon szülők több gyermekei közt is, mily nagy, sokszor ellentétes különbségek vannak! Tehát a faji örökös korlátain is felül áll a születés.

De a nevelés korlátain is felül áll ám! azért mondák már a régiek hogy „poeta non fit sed nascitur,” hogy „naturam expellas furca tamen usque recurret. —

„Nézd meg az anyját — vedd el leányát” mondá a magyar régi közmondás. Vagyis amilyen az anya, olyan aszony lesz leányából. — Bizony sokszor igaz — csak hogy nem mindig! — Férfi gyermek még kevésbé út szülőire, mert ezt az életiskola neveli — formítja. —

Érdekes észlelni, hogy miként örökli a gyermek szülőinek természetét, arcvonásait, stb. — Sokszor mintha csak ujitott kiadásba látna az ember a régit. Mondják, hogy nem a születésből, hanem a szülőkkel folytonos együtt létből megy át e külforma; de nem állhat ez, mert láttam árvát ki soha se látta anyját, s mégis nem csak formáját, de hőlmi apró mimikáját p. u. egy egy tag-

vagy szájj vonakodását is azon módon tette. Az is érdekes tapasztalás, hogy a férfi gyermekek többnyire anyjukra, a leány gyermekek pedig apjukra formitának. Persze ez se kivétel nélkül, de többször így történik.

A faji leszármazás tehát elvitáztatlan, de természetes is. — Csakhogy mint mondtam: a természet fenntartá a maga szabadságát a gyakran megfoghatatlan kivételekben: más szóval a születés fődolog! —

Görög N. és több nevelő hirdeti, hogy nincs gyenge elméjű vagy rossz gyerek, ha ő egy ideig kezelheti. Szép ígéret — oda illik a többi hírlapi hirdetések közé.

Sokan hittük, hogy okos neveléssel formitjuk a gyermeket amivé óhajtuk, hisz a kertész is egyenes fát növel a görbe alanyból.

Lélek buváraink mondják hogy „ne itéljük el a ziványt, mert valószínű, hogy ha mi neveltettük volna azon körben, és ő a miénkben: tán ő kísérne most bennünket a golgotára!”... Nem lehetetlen, de nem is bizonyos.

Hanem az bizonyos, hogy egyik másik gyermeket nevelhetik okosan, gondosan, még se lesz azzá a minek szántuk, sokszor még csak nem is hajlik —

Találkozunk oly konok hajthatlan természetű gyerekekkel, hogy a több évi fáradszatos nevelés s kénytelen felszajtatni hogy „oleum et operam perdidit.” S viszont olyanokkal, kik eredetileg szelidék, gondosnak fogókonyak, alkalmazkodók, kik szinte csak úgy ellesik amit hallanak és látnak, kikre azt s okta a magyar ember mondani „a t a ke is hegyivel jön.”

A lavateri arisztizmat is azt mondja, hogy az emberrel született fej és arczidomnak rendszerint bizonyos szellemi tulajdonok felelnek meg, — te lát mint amazok, ezek is velünk születnek, — miket kissé politurozni igen — de teljesen átformálni éppen úgy nem lehet, miként a koponya és az arczidom eszotusolásait.

Tehát a születés többször kifog a nevelésen — mint megfordítva! —

De ebből korántsem az következik, mintha így a nevelés főlöleges hű időpazarlás lenne?! — Csak azt teszi: hogy „a gyémánt köszörülélenül is gyémánt, de köszörülve brilliáns!” — Azt teszi, hogy száz gyermek közül ha tizen nem fog — de kilenczvenen fog a nevelés; hogy nevelés nélkül az emberi szellemnek legalább fele maradna parlagon, nevelve pedig alig egy század része —

És aztán a nevelés maga egy nagy, mély, majdnem oly kitörkés-hetetlen tudomány, mint maga az emberi szellem. Annyi bizonyos, hogy majdnem minden gyermeket más módon lehet és kell nevelni. Egyiket gyengéd kéréssel, másikat szigorú féken tartással, egyiket ajándékokkal, másikat di-

csérettel sat. — amint egyik érzékenyebb, könynyelműbb önzőbb, vagy hiubb tulajdonokkal született, — vagyis hogy „minden zárnak más kulcsa van. —

De vannak „universal kulcsok” is. Ilyen úgy látszik a „szeretet” mert szelidséggel a vadállat is megszelidíthető. — Rarei titka is ebben állott.

Ilyen főleg a „jó példa”. Mert tagadhatatlanul sok van bennünk, főkép a gyermekben, a majomból. Mert amit jót szépet predikálnak neki: azt vagy parancsnak, korlátlan veszi és reagál ellene; vagy megszokja füle mellett eleregetni; — de amit következetesen tenni lát: azt csak azért is utánozza, hogy a nagyobbakhoz tegye magát hasonlóvá. —

Régi vita tárgya az is: hogy nevelésnél a nevelő legyen-e gyermekké; vagy a gyermeket emelje emberré? — Azt hiszem ez utóbbi helyesebb, mert a cél: emberré formítani; a gyermekies modor csak út mód, csak eszköz ama célhoz.

Születés és nevelés: oly mély tárgyak, miket ily röpké cikk ki nem aknázhat. Csak azt érintem meg még, hogy a felnőttekre is nagyrészen áll azon közmondás: „I ac me talem talis ero” vagyis: hogy az ember ömaga is csinálhatja magának jellemét sat.

Persze, hogy ez is csak részben igaz, de részben igen.

Aki korán hozzászokik az „önbírálat”-hoz; aki folyvást észleli magában, hogy minő hajlamokkal s képességekkel született, — hogy melyeket kell formitania vagy pótolnia, — aki így időnként számot kér magától: az bizony nagyrészen ömaga neveli magát — és idomítja születési korlátait, — mely nehéz munka ugyan, de annál szebb. És erős akarat, idő, meg a rászokás bámulatos eredményt mutathatnak. — Az ilyeneknél valóság azon nézet is: hogy még az arcz formát is — legalább az arczkifejezést is kiki csinálhatja magának — annyiban tán: hogy a jó és szépérzelmek, az igaz derült kedély külfek az arczra — de az ellenkezők is.

Ily önvizsgálat és önbírálat mondatta Petőfivel is, hogy:

„A világ az Isten kertje — Gyom s virág vagytok ti benne Emberek; De az ur ha pártom fogja Gyom talán benn nem leszek?!”

Magyarország földmívelőjéhez!

A magyar akadémia, mint a nemzet tudományos intézete, a kebelében működő „Régészeti osztály” körbenjárásával mindent elkövetett, mit ezen legújabb időben annyira előre törekvő, a hazai történetet és annak kedves, dicső emlékeit megóvó intézet segítségével és erejéhez ké-

A „ZALA” TÁRCZÁJA.

Bucsu.

Szemébe köny, szivembe dal kél, Hullám hajad omlásnál; Hallgass meg én szerelmem e dal, Mely mint az, élve kinal, Minden szívet csillag világnál, Ábrándot szép víggy ölön; Midőn a hold csak az asztalja; Oh hígy nekem, szerelk én!

elém lépett, elég jó volt! Találtam is olyat Calaisba érkeztemkor, kit követtem nagyanyjához, — egy öreg aszszonyhoz, kinek tekintélyes pénzüsszeget ajánltam, ha a lányka beleegyezik, hogy az oltárhoz kövessem. — Valószínűleg ez őszönő a lánykát hogy „igent” mondjon. Így vettem második feleségemet. Midőn többé nem volt rá szükségem, elhagytam őt. — Hogy ennek következtében ő is szabadnak érezte magát, az magából érteődik; egy fiatal emberrel elszökött végre is; azonban ezt mégsem vártam volna tőle. Istenem! kiálta Ravigni, helyéből felugorva mi baja Önnek Anna? — és ijedten nézett a nevelőnőre, ki kezest görcsösen mellére szorítva, holthaltavánnyá lett. — Az nem igaz, az nem igaz! szorítá ki ajkain. Mi nem igaz, kiálta Ravigni, ki előtte térdelvé, és megdermedt kezest lörszóló. A pénzről, nem volt tudomásom, téged szerettelek. Ezen szavakkal ajánltam földre rogyott. Ravigni szeméiről, úgy látszik, fátol lebbent le. — Tehát Agnes! Agnes itt van! ujongott örömben, én szeretem őt és ő — no igen ő azért jött ide, hogy ez n jelenetel földre vezetessen Balga én, majdnem törbe estem! Hangos kaczajba tört ki és Anna fölé hajolt. Kell fell keresztül látok az egész komédián, ragmálódék a gróf; de Anna ajulása nem volt tetetett, és márvány-szoborként feklivék lábainál. A gróftól végre mégis aggasztá a hosszas ajulás, ment egyszerű komédiának nagyon is sokáig tartott az; így tehát karjába fogta őt, hogy a kastélyba vigye, de távol lévén onnan, kénytelen volt a szép terhet földre eresztetni, míg segítséget sietett hozni. — Csak néhány óra múlva sikerült az elhívott orvosnak Amát ajulásáról eszméltre kelteni; még mörveek valának tagjai, midőn Hektor, kit nagy nehezen hírták tőle távol tartani, a szobába rohant és zokogva borulván Annára folyton kiálta: „Oh Annám, ne haj meg, mielőt anyám!” Hektor hangjára Anna összeresztent és lassan felnyitá nehezen szempilláit. —

Bágyadtan mosolygott, midőn szeme a fü aggódo tekintetével találkozott. Nem fogok meghalni szeretett gyermekem, legalább még most nem, selypegé hozzá. Ravigni ki szinten magán kívül volt Anna fölé hajolt. — Agnes, megbocsáthatas? — Csak a kozva tekintett ez reá. — Nem értem Önt, gróf ur, feléle Anna nyugodtan, azában kérem, hagyjon most magára, még igen gyengén érzem magamat, — Ravigni beszáta, hogy rosszul választá a felvilágosító értekezés idejét, tehát távozott a következő napot türelmetlenül várva. — Mint kért tőle most bensejében bocsánatot minden irányába elkövetekért. A fél éjt azzal tölté, hogy leveleket rendre olvasgatta, hogy pontosan tudhasa meg az időszakot, melybe Anna a kastélyba jött, és mikor szökött meg Agnes Calaisból az öreg plebános állítása szerint. — Végre megtalálta, amit keresett. — Három nappal Agnes szökése után, érkezett meg Anna a kastélyban. — Későn, reggel felé, keresé fel fekhelyét, hogy azt azonban hirtelen othagyassa, mert alig várta az órát, melyben Annát meglátogathassa. Fáradszatos barangolásában Hector szobájához érkezett és állmélkodva állott meg annak ajtaja előtt, midőn Anna hangját felismerte. Ezen példa által, világosan tapasztalhattad, mily könnyű és tiédes törtek használata nagyobb számítgatásoknál. — Ravigni nem hitt füleinek. — Hogy Anna ama ropant megrázkódást után, másnap ágyát elhagyva oly nyugodtan fogja Hektort a mennyiségtaiban tanítani, teljesen megfoghatatlan volt előtte. Gyorsan a szobába lépett — Hektor fiam menj a kertbe, néhány szavam van Anna aszszonyhoz. A fü, nevelőnője elefantcsont fehér kezére csókot nyomott és dalolva ugrándozott ki a szobából. Agnes! minek a játékok tovább üzni? megismertelek és ha kívánod, terden állva kérek bocsánatot tőled —

Mint használja meg magát egy büszkeszív

Pleskott Emillátöl

(Németből F. A.)

(4. Folytatás.)

És Ravigni beszélt első szerelméről, elénk színekben esztelvény szerencsésjét; szöött oly meghatóan szerencsétlenségéről is, hogy Anna sőt szeméi könyekkel teltek; figyelmé fokozódott, midőn Ravigni elbeszélését folytatta és feszült figyelemmel kísérte minden egyes szavát. Örököst akartam, törvényes örököst egyéb semmit és ehhez az első leány, amely virul egészséges állapotban

Ifj. Rády János.

pest a nemzeti emlékek kutatásában és megőrzésében tehetett.

De valljuk meg igazán, ezen oktatás és utmutatás eddig leginkább csak a műveltebb, tudományos osztályhoz szólt; a nép, mely ezen régiségeket mindennap szántás, döntés, árok-ásás, erdő-irtás, utcsinálás közt fölleli mind ezekről igen keveset tud, pedig legdrágább, legérdekesebb kincseinket ők földjük föl, majd mindig ők tessik a tudomány számára hasznavehetlenekké, ők jutják azon kezekbe, melyek azokat sokszor szép haszonnal a külföldre kiviszik, ahol mi reánk nézve szegényesítő tanuként a művelt világ előtt saját gondatlanságunkat hirdetik, elhallgatva eredeti magyar leihelyüket, más tájnak kérdéséül szolgálva.

Magához tehát a magyar földnéphez, mely oly nemeselektű részvétellel az akadémiai épület alapításában is méltó helyet foglalt, a nemzeti múzeumot oly gyakran gyarapítja és az egész nemzet tudományos emelkedésén gyönyörködik és büszkélkedik, intézi most ezen egyszerű szavakban az Arch. bizottság felhívást. Olvassák a faluk vénei és ifjai, és adják át utódainknak is; olvassák és fontolják meg jól, mennyi régiséget írték el, és hánytat eddig szét minden haszonnélkül; mennyit lehetett volna nagy áldozat nélkül, egy kis türelemmel és figyelemmel a nemzeti múzeum, vagy egyéb főiskolai gyűjtemények számára megmenteni.

Ennek jövőben nem szabad így történnie! Nemcsak a dicső harci emlékek dicsőítik öcsinket, azoknak bármily maradványai is; legyen az épület vagy eszköz; edény vagy egyéb készlet, az anyagnak tekintetbevétele nélkül, becses és megőrzendő, mert műveltségük fokáról, polgári és harci viszonyainkról, nemzeti életünkről és haladásunkról adhat felvilágosítást.

A kegyeletet a régiségek iránt senkire sem lehet ráparancsolni, ezt senki sem képes ellenőrizni. Az magában az ember keblében fejlődik ki, észszerű oktatás és nevelés mellett. Csak mondani kell népünknek és pedig minél gyakrabban, hogy a földdel borított régi pénz, az egyszerű kőeszköz, a régi cserép hamvával és csontjaival, érdekes a tudományos ember előtt; hogy annak az akadémia, a múzeum hasznát veheti, és megvagyok győződve, hogy az emberek műve, és első, legdurvább eszköze.

Gyakran fordulnak elő, főleg a magasabb partok alatt szenes rétegek; ezekben caeréptörödelékeket, állatsontokat, békateknőket, szarvaszarvból készült, átfurt szerszámokat találunk. Ezek a régi emberek tanyái, étező helyei valának, melyekből egyedül a konyha hulladékok maradtak fel számunkra. Ezeknek, ahol léteznek, helyüket és viszonyait kellene az Arch. bizottságnak, a hulladékokból álló mutatóanyagokkal együtt beküldeni.

Árkokban, vízmosásokban és szarvaszék a földeken is találunk gyakran földmiveseink csiszolt, néha végükön vagy közepükön átfurt kőbaltákat, csákányokat, vésűket. Lehetetlen, hogy sajátos fekete, sötét vagy világos zöld színű, vagy pötegetett voltak miatt, simaságuk és kiköszörült élük által föl ne tűnjének. Becses maradványok ezek a rég mult évezredekéből. A nép ezeket lánczos, vagy lapos menyőnek hívja; a falusi babák és banyák az embereknél torok bajokban és a mell megkeményesedésénél, és a teheneknél, ha véres, vagy keves tejet adnak, babuánknál kuruzslásra használják. Nincsen talu vagy major, melyben akárhány ilyen szerszámot nem tudnék találni. De keresni kell tudni. Igen nagy becsben tartják ezeket a népet ámitó kuruzsló asszonyok és nem szivesen adják oda, amivel a hiszékeny népet ámitgatják. Mit mondanak azonban embereink, ha va ki ezer év mulva kaszkáinkkal csudát művelne, kőszőrűkővével torokbajt gyógyítana malomkővének érintése által a marha tejt megakarná indítani, vagy véres lététől megmenteni?

Féltre ilyen mellekkel; azon összerszámok csak a múzeumokba valók. Ott van a nemzeti múzeumokban egész gyűjtemény ilyesféle kőbaltákból, vésűkből sat; pedig ha ezeket valóban lehetne gyógyításra használni, a fővárosi orvosok sem hagynák ám ottan hibán heverni, és bámultatni; hanem szép pénzt szerezhetnének minél gyakrabbi használatuk által.

A szántók, árkok, irtók, sokszor bukkannak cserép edényekre; belesak a szántóvas, megériint az ásó vagy kapa. A szemfüles jó érzelmű gazda nem áll ám ilyenkor az akadálynak, hogy azt nehéz szerszámával szétörje és megemmitse: hanem lassan kikém élvén, az edény területét, lassan és vigyázva ássa ki a földből. De azért nem lehet azt rögtön a földből ki is emelni és mindjárt haza vinni. Ilyen edények többnyire ezer és ezer év óta a földben állanak; hányszor áztak át, főleg motta talán a föld róluk letakartatott. Ha egyszeriben fölveszed barátom, többnyire leszakad feneké, a benne lévő hamu, csontok és föld sulya miatt; azért ott kell hagyni egy két óráig a levegőn,

de ne a verőfényes napon, mel szétrepesztheti, hogy lassan száradjon deszkát alája tolni és úgy hazavinni.

Legjobb lenne, ha belesjéhez senki sem árulna, hogy elrendezését, tartalmát és a benne levő tárgyak sorát hitelenesen leírni. Ezt természetesen a lelkész és jegyző urak tehetnék. — de a gazda ritkán bizik az ur féleiben. Hátha mégis kincs rejlik a fazekban? — Állj tehát melléje atyámfia! győződjél meg arról, ami a csoporthban vagy verben van, csak őssze ne szűz, mert avval semmit sem nyerez! a tudománynak pedig nagy kárt tesz, és megfosztod magadat azon örömtől, hogy nevedet, mint értelmes honfit említsék és a haza jobbjai önmegtartózkodást neked hálat mondjanak! Ha pedig egészen épen nem lehet a földből az edényeket kivenni, vagy ha már összezuva találatnak, akkor a törödelék, főleg ha csífrázatokkal bírnak, szintén megtartandók.

Hányszor akadál, kedves földim embercsontokra és koponyákra? Összevissza hánytat és nagyobb figyelemre nem is méltatad. Pedig Europa mivelt nemzei nagy kegyelettel ássák fel az évezredek temetőhelyeket. Ott többnyire pusztá földben fekszenek a hullák. A kegyeleti ajándékok, a szeretetnek jelei, melyek mellettük található, egyes bűrékből, kedves poharukból, fésűkből, késekből sat. állanak; a nőknél a nyak és ezek körül a sokszínű üveggyöngyök hevernek, ezeknél egyéb mellékletet ritkán találnak. A helyett, hogy csak kíváncsiságból figyelnek ezen szokatlan dolgokra, kapáddal, ássóddal szét hánysz mindent, csak a gyöngyöket és réz darabokat szeded fel, azokat a gyermekeknek adod játszani, ezeket a szatócsonkakat viszed egy-két krajczárért, egy ital lélek és egészszeg vesztőért! Pedig milyen szolgálatot tehetnél volna a tudománynak, ha feljelentet a dolgot papódnak, tanítódnak, jegyződnak, ki azt szivesen leírta volna, hogy az akadémianak é jelentését felküldje.

Minden rézdarab alatt arany sejtítesz, pedig az arany azért arany, azért oly nagy becsű, hogy ezer évekig a földben hevervén, változatlanul fényét és színét megtartja és meg ne rozadásodjék. A minek zöld vagy vörös rozadaja van, az már nem nemes érc; de azért ez is veszi becsét, ha vakaród; mert így a réz a zöld, az ugynevezett nemes rozadájat elveszti, és kisebb értékűvé lesz.

Jaratlansága miatt a nép legtöbbször magát csalja, vagy rendszeren az ezesebb zarádosoktól csalattatik. Akármilyen értékű dolgot találnak napásomának, legjobb lenne, ha bizalommal lelkészeikhez, tanítóikhoz folyamodnának, kikben annyi becsületérzést teszünk fel, hogy a dolgot az akadémia-régészeti bizottságnak vagy a nemzeti múzeumnak följelentés és a talált régiségnek vagy kincsek valódi becsét és árát megtudják és legalább akkor is, ha megvenni nem lehetne, a birtokos a csalástól megóvna.

Igy a tárgyakat lehetne rajzolni, leírni, ismertetni, a talált pedig mindig jobban járna, mintha a legelső hazalónak átengedi.

A későbbi római korból való pénznek, sőt a téglak, melyeken betűk vannak, és írással ellátott kövek is nagy értékűek. Az ilyeneket el kellene tenni, míg valami értelmes ember meg nem vizsgálta és a templom vagy iskola-ház falában berakni. Ide tartoznak az agyag- és üveg edények sat.

Egyáltalán semmit, a mi mostani szerszáminktól, edényeinktől formára, nagyságra nézve eltér, el nem kell dojni, vagy ősszuzni, hanem értelmeseknek vagy egyenesen az akadémiai régészeti bizottságnak tadtára adni. Igy nemcsak a mi nemzeti tudománynak fog gyarapodni, hanem a külföld is ebbeli működésünket fogja és kell is, hogy méltányolja. Es az érdem, hogy ezek így történeket, nem lesz egyedül a tudós buváré, hanem az ősszes nemzeté az első tudóstól a legutolsó földmivelőig. Ugy van ez a külföldön is. A gazda, a ki valamit telkén talál, büszke hogy névét a világ ismeri fogja, büszke arra, hogy nemzetének szemessege által szolgálatot tesz; — ő többé ilyen találmányhoz nem nyúl, hanem némi feltékenységgel, hogy más ezen érdemtől meg ne foszsa, följelenti a szakfőrúaknak, és a nemzet leletjét, ha arra való, megvásárolja. Lesz-e, ez minálunk is így? — En bizom a magyar föld-nép jó tapintatában és nemzeti büszkeségében. Akármennyire nevetnek a csóválják fejüket, kik ezt a derék jóra való népet, úgy mint én, nem ismerik, hogy hujába írok, és szóllatok fel, hogy népünk erre még nem érett és vadabb és durvább, mintsem hogy ilyent lehetne reabizni, én bizom: — sokat fordultam meg a nép között, gazdáink mindig szivesen fogadtak, sajnálatukat jelentvén, hogy eddig e tárgyakról nem voltak kellően felvilágosítva, és hogy találmányaiknak becsét éppen nem ismerték.

Rajzatok áll, kedves barátim, hogy szegyet ne valljak! mutassak meg kezet fogva Európaunk, hogy a magyar nemcsak jó katona, hanem a tudományt és művésze-

teit is tudja méltányolni; mint ezt a valóban legigazságosabb, legdicsőbb, legtudósabb királyunkról a legkisebb gyerekek is tanulja; — és ha a nemzet első intézete hozta azokat az aravában nemcsak lehet, hanem kell is bízni minden becsületes hazafinak, azt előttetek bővebben tárgyalnom bizonyosan felesleges.

Mi tehát részünkről megtettünk mindent, hogy beneteket figyelmeztessünk; rajtatok a sor, hogy amit a véletlen előttetek feltár, amit talán a szerencse kezeitekbe szolgált, velünk bizalmasan ismertessétek meg, bizonyosak lehetnek, hogy lelt kincseknak vagy szerszámoknak illő becsületes árat is fogjuk kívánásgokra kezeitekbe szolgáltatni.

(A magyar tud. Akadémia régészeti bizottsága nevében Rómer Flóris, mint a nevezeti bizottság előadója.)

Helyi és megyei hírek.

— A nagy-kanizsal polgári iskolában az évi zárvizsgálatok június hó 19-én veszk kezdődtek és tartanak június hó 23-ig. A magánvizsgálatok u. e hó 29-én fognak megtartatni. — Zenének és a jutalmak kiosztásával összekötött zár-ünnepegy napjával jun. 30-ka tüzetett ki.

Nagy-Kanizsan 1876. jun. 3-án.

Az igazgatóság.

— Zala-Egerszegről június 2-ikáról írja egy barátunk: Igentisztelt szerkesztő ur! Könnyező szemekkel és fájdalomt szívvvel írom ezen sorokat, éppen most jövén a temetőről, hová egy azelid lelkületű és a legszebb reményekre jogosított fiatal embert kísértem öröknyughelyére. Boschan Izidor 3-ad éves jogász, becsületes és mivelt család ivadéka, ki ifjusági éveit nem hia földi évek, hanem nagyon is szorgalmas tanulásra, de nemcsak szaktudományra, hanem általános kimiveltetésére használta föl, legszebb életkorában, — szülei és testvérei nagy fájdalomra és számos barátainak szomorúságra — a rideg halál-törlagádatott. — A helybeli izraelita fiatalág mély bánatának azáltal vélt hű kifejezést adni, hogy feketé ruhába öltözve, és számos koszorút hordva, in corpore kísérték felejthetlen barátjukat a sírkertbe, hol egyik hű barátja Galitzenstein ügyvédjelölt szép és szivvelható szavakban becsületot mondott hamvai fölött. Nyugodjanak békében! — A halottas menetben nem és valás különbérg nélkül igen számosan vettek részt, és a temető előcsarnokában hol Schleiningert főkántor a halottas imákat elmondta, a Boschan és Gráner család 48 ft. a fiatalág pedig 10 frtot adakoztak a temetkezési együletnek jótékony czéokra a boldogultnak lelke üdvéért. (E nagy reményekre jogosító nagy tehetségű fiatal ember halálát, mi is ősszintén fájjaljuk, a résztveszünk mindazok fájdalomában, kik hozzá közelebb állottak. Béke hamvaira! Sz.)

— (Öngyilkossági kísérlet) Ugyancsak Egerszegről írják: A mindinkább terjedő öngyilkossági és mérgezési esetek vidékünkben egygyel szaporodtak, de Istennek hála, a gonosz számdék ez esetben nem sikerült. Ugyanis egy fiatal korcsmárosnő, ki több hetek előtt a férjén történt rögtoni szerencsétlenségi eseten (melynek azonban komolyabb következése nem lett) nagyon megijedvén buskomorságra esett, és ennek folytán többször éle untságot áruit el. — Mult hó 23-án férje távollétében, gyufáról szedett villanyvoldatot ivott, azzal vélvén fiatal életének véget vetni, de a nem sokára hazaérkező férj, baját azonnal észarevén, rögton orvost küldött, kinek sikerült is a mérég hatását, a megfelelő ellen-szerek által megemmiteni.

— (Iskolai vizsgálatok.) A zala-egerszegi nép-, felső-leányosztály- és polgári iskolákban az évi vi szak i hó 16-án veendik kezdetüket a vallastan vizsgálatával, és e hó 30-án háladó Istenitisztele után, a tanév ünnepegyesen bezáratik.

— (Gyászhir.) Boschan József és neje szül: Gráner Katalin egy saját mint gyermekei: Boschan Emil, Gyula, Ödön és Gusztáv nevében fájdalomtelt szívvvel tudatják, fiuk, illetőleg testvérüknek Boschan Izidornak harmad éves joghálgatónak folyó évi Junius hó 1-én reggeli 5 órakor hosszabb szentvedése után életének 23. évében történt elhunytát.

Hült tetemei folyó évi Junius hó 2-án d. u. 2 órakor fognak örök nyugalomra helyeztetni. Aldás hamvaira!

— (Junialis.) A tapolezai izr. isk. a ifjusága f. hó 12-én az ugynevezett Billegé ligetben junialist tart, melyre a t. szülők és tanúgybaratok tisztelettel meghivatnak. Indulás reggeli 7 órakor az iskola helyiségéből. —

— Nem értem önt uram, szakitá őt félbe Anna, jól érzi ön magát? — Ravigni csodálkozva tekintett Annára ki oly nyugodt volt, hogy a tegnapi izgatottságnak még nyoma sem látszott. — Keressük fel Hektort mondá; mert nem szeretem magára hagyni.

Agnis mondá a gróf hévvel, hát valóban ily jégpánczáll akarod kebledet övezni? — Nézd, mindent, mit irányodban vétettem, ezerszeresen kiesenvedtem azon bánatosórákban, midőn élettelen feküdtél.

Hidd el, mindig szerettelek, de nem tudtam; csak midőn látzólagos könnyelműségedről hallottam, tisztult keblemben az érzelmek chaosa, még csak akkor fedeztem fel, hogy szivem mélyében, magam előtt is elrejtve, az egykoron történő veled való ismétli összeköttetés, szunyadozott.

Anna visszalépett, egy köny szemében ősszenyomva szót: „Keljen fel gróf Ravigni ur, mi sosem ismertük egymást, futólagos hasonlóság csalta meg önt.

De Anna! De nem! nem nevezlek Annának, mert te vagy Agnes, hisz magad árulád el tegnap, midőn el-ájulád.

Mi tegnap történt gróf ur, mondá Anna mélyen elpirulva, ez már sajnos, gyakran történt; gyermekkoromtól fogva idegfejben szenvedek, mely időközönként rohamosan megzavall küllök ők nélkül, ősszelfüggeszélküli szavakat mondok és meredségbe esem.

Ami tegnap, már magamon kívül mondtam, ugylát-szik okot ad önnék ezen keserű csalódásnak magát átengedni, mit szivből sajnálok.

Ezzel könnyedén meghajta magát, a szobát odahagyta. Fejcsóválva követé őt Ravigni.

Midőn Anna a kertbe érkezett, Hektor felője ugrott, s mondván: „Jer kedves, a madarakhoz, a levegő bizonyosan meggyógyit.”

Hát Anna asszony valóban beteg volt már egyszer? — kérde a gróf a fiut. — Oh, igen atyám; tudod, midőn barátod levelét megkaptam, akkor is rosszul lett Annám, és akkor is mennyit sírtam! Sötét pir futotta el arcomat és ko-

molyan törekedett a fiut más tárgyra irányozni.

Ravigni természetesen annál makacsabbul folytató tudakozódását.

Es hogyan is volt ama levéllel?

A leveleket, melyeket írtál, rendszeren előolvastam Annának, szintugy a barátódtól érkezettet is, miből azt olvastam, hogy oroszlan támadott meg, és ekkor Anna a szék-ről leessett és én nem folytathattam az olvasást.

Agnis mondá Ravigni bensőleg, és a fiatal nőnek odanyújtá jobbját. De ő azt el nem fogadá, hanem Hektorhoz hajolva, csókot nyomott ennek homlokára és mosolyogva mondá: „Hektor elbeszélésében valóban volna ok és okozat é tévedésére, csakhogy ő nem vette észre, hogy a görce már akkor bántott, midőn az olvasásba kezdett.

(Folyt. köv.)

A babonáról.

O beata simplicitas! hallám egy pár egyéniség szájából a köznép csak nem akar civilizálódni, ahelyett, hogy a talált pénzt magának tartotta volna, bebotta a hatóság-hoz, hol egész póri egyszerűséggel adá az a nagyra tisztelt előjáró tudtára, hogy ő ezt találta; Isten menten hogy egy darabot is megtartson magának a talált pénzéből, mert akkor ő reá nagy baj, sőt mi több halál is háram lanék. Ez ismét egy adat barbár létünkhez.

A magyar nép csak nem akar leszokni a babonáról; némelyik há saantás vagy irtás közben elrejtett pénzere talál, később ott hagyni inkább, mint felvenni és hatóság-hoz hozni be, mert a babona és az ebből származó tértitek szerint halállal bünhődik az illető, ha azon kincset magá-hoz veszi, és azon szót elő nem találja mellyel a földbe tetelett. Sok esetet tudnék elősorolni melyek a boszorka hirben álló vén asszonyok commentárjaiban vannak megírva: s a melyekben a pénz felvotése a főszerepet viszi és az első helyen áll.

Magam is jelen voltam midőn egyhelyt a pénz felvotette magát a dolog a következőleg állt: Egy botult nyári

estén melyen a legkisebb szellő sem lengedezett, kimentem Szent-Iván felé, s az országuton a csodaközös és a rettenés felkiáltását hallottam, hogy egy pár asszony az ijedt-ségtől meredt szemekkel tekintett a ré: lapos része felé s egyik elfojtottan sutógá: Maradjatok csendesen, látjátok azt a kék forma kis lángot, ott pénz van, most tizenháromig kell lassan olvasni és az ördög nevével kötenyemmel letertitni és a pénz a földszinen marad. En is oda tekintem valóban ott lebegett a kis kekes lángocska, az én asszonyom izibe oda tutott és kötenyével letertitá a lebegő lángocskát de a pénz találs helyett térdig sülyedt a tocsogóba, kötenyén egy világos barna szagatlan kocsonya szerű állomány reugett, és ezen bolgyó tilizt hasztalan magyarázza barki is, hogy ez az elrohadt anyagok gazaiból mellyen a föld alatt kifejldök és midőn a föld színeré felküldötte magát meggyuad, mert a nép konokul megmarad tévhiteben és mysticismust talál és keres ott, hol mysticismusnak legkisebb nyoma sincs.

Visszatérve a fentebbi sorokhoz, többek kárhoztatják a pör azon tetteit, hogy a talált pénzt a hatóság-nál leteteményezte, némelyek annak becsületességét dicsérik, s mégis mindegyik rész balul itél és hibásan fogja fel a dolog lényegét.

Azok kik a talált kincs vissza adatását kárhoztatják, vétnek a moralizmus és a kormány ellen; miszerint kárhoztatják a megtalálóban a becsületességet, s az ily becsüdelékek lerontják és szelylel török azon falat, melyet az erény és becsületesség emeltek a szivben, a törvénynek világosan ellene szegülnek; s megkároztatni igyekeznek a kormányt, mennyiben annak tulajdonát elrejtjen igyekeznek, mert minden talált kincs három negyed része a kormányé, és egy harmada a megtalálós. —

Most ha a másik fél megjegyzését vesszük tekintetbe a mennyiben a talált becsületességet, mint a köteleességek és a becsület non plus ultráját kürtöli; ennek a megfelezése is nagyon egyszerű és természetes. A régi rege szerint a sziv két részből jó és rosszából áll, mely részek között a jó mindig a kisebbik rész, az által teljes egyensúly sosem

A nagy-kanizsai alsó és felső népiszkolákban a vizsgálatok a következő rendben tartatnak meg:

Junius 14-én az I-ső és II-ik felső leányosztályban; délután az I-ső fosztályban 16-án a IV-ik foszt. délut. III-ik foszt. 17-én II-ik foszt. délut. IV-ik leányoszt. 19-én III-ik leányoszt. délután II-ik leányoszt. 20-án I-ső leányosztály; délután Teleky-utca I-ső foszt. 21-én Teleky utca I-ső leányoszt. délut. Petőfi utca I-ső foszt. 23-én Petőfi utca I-ső leányoszt. délután Magyar utca I-ső fosztály 24-én Magyar utca I-ső leányosztályban; délut. II. III. IV-ik foszt. tornászata 25. 26. 27-én női közimunka, 30-án a bizonyítványok kiosztása.

Kelt Nagy-Kanizsán 1876. június 6-án

Az igazgatóság.

A nagy-kanizsai bankkegyesület

Pénztári forgalma 1876. év május hóban

Bevételek.

	frt.	kr.
Pénztári maradvány april hóról.	43832	62
Lejárt váltokból	70237	72
Felek küldeményeiből	110664	97
Betétekből	37730	30
Árubbizományi osztályból	4000	00
Eladott értékpapírok és idegen értékekből	1654	15
Eladott nemes érem pénzekből	1230	15
Kamatokból	5045	38
Eladott szelvényekből	76	89
Összesen	280472	18

Kiadások:

Váltók leszámitolására	223916	12
Felek rendeltére	29374	42
Betétek visszafizetésére	5515	63
Árubbizományi osztályra	1000	00
Értékpapírok és idegen értékek vásárlására	1978	71
Nemes érem pénzek vásárlására	1316	11
Kamatokra	158	08
Szelvények vásárlására	728	59
Betét kamatokra	71	28
Költségekre	532	36
Pénzkészlet márczius hó 31-én, mint egyenleg	15880	84
Összesen	280472	18

Kelt Nagy-Kanizsán, 1876-ik évi június hó 1-én.

A szegedi közalkalmatosság érdekében van szerencsénk a t. hazai közönséget értesíteni, hogy számos oldalról hozunk érkezett megkeresések folytán a bejelentési határidő június hó 20-ig a tárgyak beküldésének határideje pedig augusztus 10-ig meghosszabbított. Midőn tehát a hazai közönség becses figyelmét ismételtelen felhívjuk ezen fontos hazai közalkalmatosságra és a termelő-közönséget minél tömegesebb részvételre ujoilag fölkerjük, hazai bizalommal fordulunk a kiállítási ügy érdekében buzgó vidéki bizottságokhoz és férfiakhoz és ez utón is fölkerjük őket, hogy az egyes vidékek arányos képviselése érdekében továbbmunkálják és bejelentéseket hozzánk hováhamarabb beküldési sziveskedjenek, mert a terbesztási munkálatok sat. a központi bizottság részéről sürgős intézkedést és munkálkodást követelnek. A szállítási engedélyek mikénti föllásztalására és egyéb a kiállításra vonatkozó értesítéseket a bizottság a hazai lapok útján — jó eleve — fogja a közönségnek tudomására hozni. Szeged, 1876. május végén, Gellén Mór, kiállítási titkár. Bakay Nándor végreh. bizotts. elnök.

(Beküldetett.) Ezennel figyelmeztetjük Kaufmann és Simon Hamburgi bankárok lapunk mai számában foglalt hirdetésére. Eredeti sok fönyereménye felszerelt kisorsolás, sorjegyveiről van itt szó, így előreláthatólag vidékünkön is sok részt vevő lesz. Ezen vállalat teljes bizalmat érdemel, miután a legjobb állami biztosítások vannak adva és a nevezett ház mindig szigorú becsületes eljárása és számos nyeresemények kiizetése által ismeretes.

(Beküldetett.) Erdékes id. Hekcher Samu Hamburgban, lapunk mai számában foglalt szerencse hirdetése

Alhat be, és mivel a kisebb jó, sokkal több érték a nálánál kétszer nagyobb térimejű rosznál, ennél fogva gyakran tulsulyra is jut; így éppen a megtaálónál is tan ezen eset a látott be, a természet e romlatlan gyermeke elvetve fajának alattomoságát a jó érzést engedé felszínre jutni, de egyedül azon okból és babonából, melyet a félelem idézett nála elő, hogy ha a talált kincsét megtartja ebből halál származhatik, tehát e becsületességet egy hatalmas ellen. — a félelem idézte elő, s ezt pedig szülte a babona e megrogzított, sokszor borzázott eseményeket előidéző rosz szokás, mely a köznépnél még most is úgy divik mint valaha, és ennek terjesztőit, mint népbolondítókat és lázítókat a legszigorubbán megfenyítemi kellek, hogy jobban féljenek a törvény szigorú e igazságos kezétől, mint a bozorkány mesterek és javas aszonyok kigondolt ludvérczei és garabonciás deakjaitól, és tan így megszűnnek e nyomasztó iga, mely a köznép elméjére sűrű ködként borul, és akadályozza a lélek magas röptét, a józan gondolkodást, és megczafolja azon események fejtegetését mint Socrates Plató emé emlékezetes mondatát „Ecce homo Platonis, melyeknek eredete homályosnak látszik ugyan de józan ész kevés fejtöréssel kimagyarázza és felül emelkedik azokon mint az ujjá született phönix fészke hamvairól.

Egy csapodár leányhoz.

Addig addig szeretgeted
Kis leány a férfiakat,
Mig úgy jársz mint a forrás,
Nagyobb folyam közé szalad ...

Ugy susognak, úgy csövegnek
Vele azok a hullámok,
Mintha csak azt mondogatnák:
Soha töled el nem válok!

És a szegény mind elhiszi!
Nem is sejtve, hogy ez alatt
Virágos part, rét elhagyták
S a nagy vízben maga maradt!

Tuboly Viktor.

Ezen hás az itt és a környéken nyert kaszegek pontos és discret kiizetése által egy jóhírt szerzet, hogy annak mai hirdetésére mindenkit e helyen figyelmeztetünk.

Magyarország és a Nagyvilág 23-ik száma a következő tartalommal jelent meg: Szöveg: Gr. Zichy Pál Ferenczné. — Becavágyból. Elbeszélés (Vértessé Arnold.) Folyt. — Kisfaludy Sándor váromjai. (Eva Lajos.) — A fővárosból: Egy óra a rendőrségnél. (Perz.) — Szinházak (Silberstein Adolf) Különfélék. — Sakkfeladvány. — Képrejtvény. Szerkesztői üzenetek.

Rajzok: Gr. Zichy Pál Ferenczné. — † B. John Ferencz táborvezető. — † Palaczky Ferencz. — Májusi kép. — Kisfaludy Sándor váromjai. Sümegh Csobáncz. Szigliget és Szigliget vidéke a Balaton mellett.

Előfizetési díj: egész évre 10 frt. félre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr.

Rövidhírek Abdul Aziz volt török zultán trónjától megfosztatott s helyette V. Murad foglalta el a trónt. — Junius havában Velenczében egy nemzetközi versenytornászás lesz. — A Meiningiek ismét Bécsbe készülnek vendégszerelni. — Ahlström kapitány tűzmentes öltönyével nem kis feltűnést okoz Bécsben. — Királynő 6 felseje a nyár egy részét Ischlben fogja tölteni. — Wenckheim Frigyes gróf nejével és kis családjával Helgolandba utazott. — A híres Afrika utazó Szeyer pasa titkárával néhány napig Szombathelyen időzött. — Verseczen nagy mértékben dühög a toroklob. — A löcsei honvédekkel teleplezése május 22-én történt meg nagy ünnepélyességgel. Schwarzenberg prágai éraek e napokban ülte meg 77 születésnapját — Gróf Apponyi György volt párizsi nagykövet Velenczében meghalt. — Az országgyűlés jelen ülészaka alatt fog még az uszora törvény s a brassó-temesi vasútra vonatkozó pótlótel ügye is elintéztetni. — A budapesti nemzeti színházban második ízben is nagy közönsége volt Antigónának — A filadelfiai világtárlat 10000 □-re terjed. — A volt török zultánnak, Abdul Aziznak nem volt bántódása, tisztességes ellátásban részesül. — Felső-Ostár községben a szarvasmarhák között a száj és körömfájás kiütött. A hatóság megfelelőleg intézkedett. — A Berzenyi ünnepélyről rendezett emlékkönyvnek ára 30 kr. Kapható a szombathelyi könyvkereskedésekben. — A szombathelyi ügyvédi kamara május 28-án tartotta közgyűlését. — Gróf Károlyi Györgynek szegedi gyűjteménye kiállításra a legközelebbnek ígérkezik. — Waldstein János gróf, veszprémi megyei nagybirtokos meghalt. —

Irodalom.

Uj könyvek. A Franklin-társulat Budapesten ismét néhány, kiadásában újabban megjelent s igen csiinosan kiállított könyvet küldött be szerkesztőségünknek még pedig:

Farkas Mihály. Magyar kertészkönyv. A belterjes (intensiv.) kertgazdaságat foglalja utmutató kalauz a konyhakertészeti, gyümölcsészeti, magtermelés, magnemesítés, honosítás és virágos kert hasznoslati művelésére; a kertészet minden rendű ügybarátjának, legkivált pedig kisebb földirtokosok használatára. Ára füzve 2 frt. Szerző jelen művében éveken át gyűjtött tapasztalatainak, tekintettel hazánk társadalmi ügy mint éghajlati viszonyaira, legkivált a kisebb földirtokosok osztály jól föllogott anyagi érdekeit tartotta szem előtt, s mint ilyen a honi kertészkedő közönség figyelmét méltán kiérdemeli.

Falusi könyvtár. 18. 19. füzet. Egy-egy füzet ára 50 kr.

18. füzet. Kodolányi Antal. A lötenyészítés mint a mező gazdasági állattenyésztés egyik ágá. Az ez irányban megjelent legjelesb szakmunkák felhasználása mellett.

19. füzet. Alatorvosi jó tanácsok. Első könyv. Az állat és élete. Saját tapasztalása nyomán. Irta Dely Mátyás állatorvos.

Igazságügyi rendeletek 1875. második füz. (vége) Ára füzve 50 kr.

Jókay Mór munkái. 95—97. Népszerű kiadás. Az elátkozott család.

Regény három füzet. Ára füzve 1 frt 20 kr.

Történelmi könyvtár. 20—28. füzet. Egy-egy füzet ára 40 kr.

20. Bismarck, élet- és jellemrajz. Irta Csukaasi József.

21. Columbus Kristóf, Irta Aldor I.

22. Nagy Károly, romai császár története. Irta Aldor I.

23. Hun utódok vagy az avarbirodalom története. Irta Aldor I.

24. Szent László király élete. A legjelesb honi történetirók felhasználásával. Irta Aldor I.

25. Széchenyi István gróf vagy Magyarország ujjászülése. Irta Aldor Imre.

26. Julius Caesar története. Irta Vértessé A.

27. V. Károly császár vagy tróráról a kolostorba. Irta Aldor I.

28. XIV. Lajos vagy Franciaország aranykora. Irta Aldor I.

Vachott Sándorné. Ifjúsági iratok Angol remekirók műveiből. Ára füzve 1 frt 40 kr.

Verne Gyula. Grant kapitány gyermekei. Ford. Vértessé Arnold. Két kötet. Számos illusztrációkkal. Ára füzve 4 frt.

Vegyesek.

(Gróf Széchenyi István hátrahagyott irata ügyében.) Ezelőtt egy évvel becsátotta közzé gróf Lónyai Menyhért mint a magyar tud. akadémia elnöke, a feledhetlen Széchenyi hátrahagyott kéziratának ismertetését felhívta Magyar ország társas egyletét, kaszinóit, melyeknek 6 volt első kezdeményezője, ugyszintén hazánk pénzintézeteit is, hogy az e czéla szükségelt huszezer frtyi öszveget közadakozás útján teremtsék elő. Ma egy év lefolyása után ezen megbecsülhetlen szellemi kincsnek az ország számára való megszerzésére a ig gyűlt egybe tízezer forint, tehát ugyanennyire volna még szükség, hogy a Tasner-örökösök, kik a Széchenyi-iratok birtokában vannak, ezen iratokat tényleg az akadémia birtokába becsássák. Igaz hogy hazánkat egy év letorgása alatt sok elemi csapás érte, hiszen a budai felhőszakadás, az országos árvíz, a fagy, a gyakori tüzesetek nagyon is igénybe veszik az ország amúgy is nagyon sújtott lakóinak áldozatkésztségét — De ha viszont tekintjük, hogy aránylag minő csekély öszveg fordult meg a szellemi kincs megszerzése s ez által közbebecsátása: ha vesszük, hogy az országunk valóban erkölcsi kötelezettsége kegyeletét egyik legnagyobb férfira iránt az által bebizonyítani, hogy mennyire hagyták, mely képes lesz a jelen s a későbbi emzedéket nemes tettekre s lángoló hazaszeretetre buzdítani, az ország részére megszeressük: ugy

valóban mély sajnálatunkat kell kifejeznünk a felett, hogy egy iránti részvétlenség folytán eddig nagyon csekély a remény arra, hogy ezen iratok a nemzet birtokába menjenek át. Rövid idő múlva nagy Széchenyinek emlékszóba a főváros egyik legzebb terét fogja díszíteni; a kegyelet e férfi iránt parancsolja, hogy ne csak érczemlék hirdesse nagyságát, hanem emeljük neki szellemi emléket, mely mulhatlan s méltóbb e nagy férfiuhoz. Még nincs késő ezen iratok megszerzésére s ha hazánk lakói, kik a szépet és nemesét lilkesülmi tudnak, filerünkint járulnak a vételár öszvedására, ugy remélhetjük, hogy e nemzeti kincs nemsokára köztulajdomá válik. Az akadémia jelen évi nagygyűlésén fogja gróf Lónyay Menyhért az igazgató tanács elé terjeszteti a gyűjtések eddigi eredményét s alkalmassint abban történi majd megalapodás, hogy az eddigi gyűjtések eddigi csekély eredménye folytán újabb határidőt fognak kitűzni az iratok átvételére. Csúpan a megboldogult báró Sina és a budapesti nemzeti kaszinó járulnak nagyobb öszvegekkel e czéla, amaz 3000 frtot, ez pedig 2000 frtot adományozván. Ellenben nagyon feltűnő s méltán sajná kozhatunk a felett, hogy a főpapság melynek pedig leginkább lenne módjában ily közzeelhoz nagyobb öszvegben járulni, eddig a Széchenyi István hátrahagyott iratainak megvételére egyetlen egy krajczárt sem ajánlott fel. (M. O. N. V.)

Szerkesztői üzenetek.

K. B. Budapest. Sziveskedjék címét megírni, hogy azt a két számfot, melyben beszélye foglaltatik, elküldhessem. Nem tudom addig, hova küldjem.

F. A. — Tapolca. Kérem ha lehet a végét egy azerre a munkának.

R. J. Köszönöm a szives megemlékezést. A másik dologban mégis iparkodom valami eredményt elérni; azonban még egy pár hétig halasztanom kell a dolgot. Mutavány nemsokára jó a „Zala”-ban.

Keszthelyre. — Sajnálom, hogy egyszerre elhallgatott. Nem tudom, mi okból? A napokban egyébiránt felkeresem magánlevéllel.

F. A. — Tapolca. A hirdetés ügyében majd a kiadóhivatal fog válaszolni. Aligha futja ki, mert minden hirdetésért 30 kr. kincstári bélyeg jár.

Cz. K. — Kővágó-Eőre. — Eljartam az ügyben. Bővebben levéllel.

L. I. — Cs. R. — Küldött cikke később.

Vasuti menetrend.

Ervényes május 15-től 1876.

A budapesti idómutató óra szerint, indul Kanizsáról.

Vonat szám.	hova:	Óra.	Percz.	Idő.
205	Eszék Mohács, Dombovár és Fiuméba	4	48	reg.
215	" " " "	2	30	d.u.
212	Buda-Pestre	4	58	reg.
202	" " " "	2	6	d.u.
204	" " " "	11	30	est.
313	Bécsbe (Szombathely, Bécs-Ujhely felé)	5	8	reg.
301	" " " "	1	48	est.
315	Sopronyba	3	38	d.u.
203	Triesztbe és Prágerhofon keresztül Grácz és Bécsbe	4	50	reg.
201	Triesztbe és Prágerhofon keresztül Grácz és Bécsbe	2	47	d.u.

Érkezik kanizsára honnet:

216	Eszék, Mohács, Dombovár és Fiuméből	1	41	d.u.
206	" " " "	11	11	est.
203	Buda-Pestről	4	20	reg.
201	" " " "	2	5	d.u.
211	" " " "	9	44	est.
314	Bécsből (Szombathely, Bécs-Ujhely felől)	10	27	est.
302	" " " "	4	5	reg.
316	Sopronyból	11	53	d.e.
214	Bécsből, Grácz, Márburg, Prágerhof felől	3	12	reg.
202	Trieszt- és Bécs, Márburg, Prágerhof felől	1	21	d.u.
204	Trieszt- és Villachból Prágerhof felől	11	—	est.

Felelos szerkeszto: HOFFMANN MOR.

Egy használt.

de igen jó állapotban levő Sigi-féle 8 löreju gőzmegony cséplővel együtt, szabad kézből igen jutányos áron eladandó. Bővebb felvilágosítással szolgál.

Kemény Béla,

gépész,

Tapolczán, Zalamegye.

310 1—3

NIGORA LAJOS, fűtőtűz- és füstgépész.

Legnagyobb és legolcsóbb raktár kész takaréktűzhelyek cserépből minden nagyságban, készit mindennemű vas-takarékűzhelyeket, ugyszinté falazottakat vendéglők- és új épületeknél; légfűtő-készleteket coaks, közén vagy ta-használatra, légmérésikkel (Ventilator);

márvány-kandallókat

és a hozzá való gépkészlettel légfűtőre.

Fűsteleni segély minden konyhában, jótállás mellett.

Aldunator 20 sz. Budapesten.

808 2—6

Kiadó hivatal:
Fischel Pál...
Előfizetési ár:
Hirdetmények:
Bélyegdíj 30 kr.

ZALA

Szerkesztői iroda:
Hová a lap szállítani...
Nyitvatartás:
Pénteken 10 kr.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

Több egyet hivatalos közlönye

Hirdetéseket felvesznek: Weisz Mór, Budapesten, Servita-tér 4. és Bécs I., Wollzeile 18 sz. Lang L. és társa, Budapesten, fürdő-utca 1. sz. Oppelik A. Bécs. Stubenbastei 2 sz.

A n-kanizsai iparos egyesület

(H. M.) A n-kanizsai iparos-egyesület megalakulása immár ténynyé vált. Nem akarunk ismétlésekbe bocsátkozni, s újra elmondani mindent, amit mi annak idején, mikor az alakulási mozgalmak megkezdődtek, már mondtunk; ez főleg az szászaporítás volna, és semmivel sem bizonyítaná jobban az iparos egyesület megalakulásának szükségességét. Mégis szükségesnek tartjuk egyet-mást elmondani, mielőtt a vasárnapi gyűlésen történt változásokat híven elsorolnók. A miiket elmondani szükségesnek tartunk az kizárólag azon tapasztalásokon alapszik, melyeket évek során át az egyleti életet illetőleg alkalmunk volt tenni. Oly tapasztalások ezek, melyek mindenesetre tanulságos példaként szolgálhatnak.

Az egyleti életnek megrontója saját bő tapasztalásaink és a másutt észlelt jelenségek után az a közöny, mely az egyesületnek legszebb virágait szokta tönkre tenni. Sajátságos ténymény-kép említhető az, hogy ezen az egyesülés eredményét fölülte veszélyeztető közöny az egyesültek rövid fennállása után épen azokat a tagokat szállja meg leginkább, kik eleintén társan a leg-lelkesebben küzdöttek mellette. Ekkor mutatkozik, hogy ama lelkesedés szalmataz, — hogy csak az újság ingere volt ama nagy mértékben mutatkozott működési kedv mozgató ereje, mely ép oly arányban fogyott, a mily arányban szűnt meg az egyesülés új lenni. Ezt a szomorú körülményt két forrásra lehet visszavinni: az önzésre és a következetlenségre vagy kitartó erő hiányára. Ezek miatt sokak legnagyobb erőfeszítése is dűgába dül és haszontalan.

Másik veszedelmes ellensége az egyleti életnek az erélytelen vezetés. Mindenesre sok függ azoknak erélyétől, összműködésétől, kikre az egylet vezetése bízva van, és kik hivatva vannak az egylet ügyeit észszerű intézkedéseik által felvirágoztatni. Az erélytelenség vezetők maguk is veszedelmes praecedenset nyújtanak a tagoknak. Az elvállalt kötele-ségek laza teljesítése érzékeny kárt és veszteséget okoz az egyesületnek. És azért felelté szükséges volna, hogy egyesületeknél bizonyos, némi teherrel is járó állások csak azoktól vállaltatnának el, kik elég önzetlen gondolkodásuak, a közügyért szeretnek fáradozni, nem mindig saját hasznukat lenik és készek sokszor hála fejében az el nem ismerés szomorú babérválai megelégedni. Ez áll különösen még oly egyleteknél, hol még töretlen, járatlan az út, a hol az elvállalt tiszteletbeli állás nem ment fel a fáradozástól, sőt a hol a netáni siker és eredmény csak épen az önzetlen fáradozásnak gyümölcse lehet. A mi az iparos egyesületet különösen illeti, mi ennek céljai felől teljesen tisztában vagyunk és

szép reményeket költünk hozzá. Feladata mindenestre szép és városunk ipari haladását, iparosaink mivelődését és illetőleg igen szép jövővel kezesgetet. Azt sem szabad felednünk, hogy az ily egyesület egyszersmind erkölcsi testület, melynek épen ez erdemben fölülte nemes feladata jutott.

Az erélytelen vezetésnek még az a káros következménye is szokott lenni, hogy általa az egész egyleti élet, mintegy megszibbad, és sokszor történt már, hogy valamely egylet az erélytelen vezetésnek káros következményeit kiheverni még akkor sem volt képes, mikor ennek helyébe olyanok léptek, kik talán elég jóakarattal bírtak arra, hogy az egyletet új tevékenységre ébresztsék. Az erélyes vezetés — és ennek bizonyítgatása teljesen felesleges — egyedül képes valamely egyesületnek azon erkölcsi súlyt kölcsönözni, mely önkéntlen szükséges arra, hogy amaz külről azon támogatást nyerje, mely szükséges arra, hogy céljainak megfelelhessen. Az egyesülésnek e nélkül általában nincs célja, mert nem képes így azon erkölcsi és anyagi erő kifejtésére, amelyre éppen az egyesület által törekszik. — Mint erkölcsi testület másképpen is igen nagy eredményt képes létesíteni. Erélyes vezetés mellett az egyesületnek minden tagja emelve és buzdítva érzimagaát, a jogok egyenlő élvezete kellemessé teszi a kötele-ségek teljesítését is, s a közös érdek szempontja b-két és egyetértést teremthet ott is, hol máskülönbén békéltenség szívódás volna.

Az egyesületi életnek még más kisebb veszedelmes ellenségei is vannak, amelyeket azonban a jóakarattal és ügyes vezérléssel általában elkerülhet. Minden esetre szükséges, hogy az, ki valamely egyletet vezet, tökéletesen értse, mily jogai és kötele-ségei járnak tagságával. A különféle egyletek szabályai rendszeren gondoskodnak bizonyos pontokban azon eljárásról, és tén-dőkről, melyeket reitens tagok irányában alkalmazni kell; de e pontok daczára számtalan eset van, hogy egyes tagok akár képzelet, akár valódi sérelmei az egész egyletet szétbontással fenyegetik. Ilyen esetekben azután nem szabad semmiféle tekintetnek hódolni, hanem erélyesen járni el, úgy mint azt az egylet java megkívánja.

A mondottak általánosan az egyleti életre vonatkoznak.

Mi a legjobbat reméljük az iparos egyesület-től. Öszinte szívből óhajtjuk, hogy ez egylet anyagilag és szellemileg gyarapodva, minél jobban feleljen meg feladatának, mely az ipar emelésében, az iparosok között a jobb műveltség terjesztésében, versenymunkásság kifejtésében és sok más-ban áll. Vég-g tekintve pedig a megválasztottak során, (i. újdonsági rovatunkat.) nem kételkedünk, hogy reményünk teljesedésbe fog menni.

Részes kiírás

a Zalamegyei gazdasági egyesület Zala-Egerszezen 1876-ik évi Május hó 2-án tartott közgyűlése jegyzőkönyvéből.

75
47-1876.

Az első magyar általános biztosító társaság 1876-76. sz. a. kelt levelében tudatja ezen gazdasági egyesülettel, hogy hajlandó az egyesülettől azon tagjait, kik az egylet befolyásánál fogva ügynökké vagy a Soproni főügynökké utján eszközöltetik nála biztosításukat, díj elengedésben részesíteni, tehát kész a Zalamegyei gazdasági egyesület azon tagjainak — kik tagságukat igazolják — de csak gazdasági épületekre nézve — következő díj elengedéseket nyújtani és pedig: az eddig 10% számított nád és szalma tetőzetű épületeknél — 20% az eddig 12% számított nád és szalma tetőzetű épületeknél 33% az eddig 10% számított záindely tetőzetű épületeknél 20% az eddig 10% számított záindely tetőzetű épületeknél 25% az eddig 10% számított cserrep tetőzetű épületeknél 37% az eddig 10% számított cserrep tetőzetű épületeknél 50% további készletek, vagy inguk tűz elleni biztosítása után fizetendő díjakból 10% ajtaja egyszersmind, hogy az egyletet küön jutalékban is kívánja részesíteni az oly tagjaitól befolyt díjak után, kik eddig nála biztosítva nem voltak, és az egylet ezen befolyása folytán ezentul nála fogják biztosításukat eszközölni.

Végzés.

Az első magyar általános biztosító társaság értesítetik, hogy tekintve miszerint oly szilárd alapon nyugvó a kezelésében a nagy közönség bizodalmit kiérdemelt intézet, mely a házaai biztosítási ügynek hasznos szolgáltatást tesz, s tekintve, hogy az egyesület befolyása folytán biztosító tagokat díjleengedésben részesíti — ezek érdekében is a felhívásban jeizett közreműködést elfogadja oly kijelentéssel, hogy az egyesület az ajajlott jutalekra maga részéről igényt nem tart, hanem ezt is az egyesület biztosító tagjai javára átengedi. Ennek folytán a Zalamegyei gazdasági egyesületi tagok a jelen végzés megküldésével arról hogy az első magyar általános biztosító társaság őket, ha tagságukat igazolják gazdasági épületeikre, készleteikre, és ingukra a fentebb kitett díj leengedésben részesíti, azon értesítéssel tudósítatnak, hogy felkeresük folytán a gazdasági egyesület ügyvezető elnöksége a soproni főügynökkéget vagy a biztosítási akaró egyleti tag által kijelegendő Zalamegyei főügynökkéget a felől, hogy a biztosítási szándékozó a Zalamegyei gazdasági egyesületek csak ugyan tagja-e? mindenkor levélileg fogja értesíteni, hogy tihát a végzet az illető ügynökkégethöz intézendő levélre szükséges postabélyegnek mekékítésével a zalamegyei gazdasági egyesület ügyvezető elnökségéhez vagy utkarjához fordulhat-nak.

78
70-1876

A gazdasági egyesület elnöke és két alelnöke megválasztása kerülén napirendre Árvay István ügyvezető elnök ur mind maga, mind pedig elnök társai nevében az egyesületnek a bennök helyezett megválasztott bizalomért, az egylet ügyei vitelében mindenkor tanusított jóakarattal közreműködésükért, támogatásukért köszönetet mondva, s ha mindenekben a várakozásnak kielegítőleg megneve telelték szives elnevezésüket kérve — minthogy azon három év melynek tartalmára az egyesület őket a díszes elnöki a-

A „ZALA“ TÁRCZÁJA.

Mint hozsulja meg magát egy büszke szív

Pleskott Emiliától

(Németből F. A.)

(Folyt. és vége.)

Különbön tessék Aligmban tudakozódni, hol 3 évig mint tanítónő működtem, akkor a mondottak igazságáról meggyőződést szerezhet.

A komoly bizottság, melylyel Anna o szavakat mondá, a grófot teljesen zavarba hozta, és visszavonult szobájába, hogy gondolatait összoszodje.

Minél többet gondolkodott, annál erősebb lón meggyőződése, hogy Anna és Agnese egy és ugyanazon személy. Csak egy anya szentelhetette így magát gyermekének, csak egy anya határozhatta el magát gyermeke kedvéért az öt illettő körből: kilépni, csak egy anya bírhatta ily rövid idő alatt szellemét annyira kiképezni, hogy fia nevelését még az ifju-években önmaga vezelhesse. — Ezen gondolatot Ravigni fontartá, ez volt oka családkedvetének; — a gyermekhez közel akarván lenni, hogy minél később adhasa át idegen kezeknek. —

Hogy a szöke fiúrók ébensületté változtak, ez legkevésbé sem izgatta meg Ravignit hitében, hisz mielőbb természetesen színiket is visszakaphatják Ravigni megjellett az asztalán, mintha misem történt volna; ez azt mint közönségesen Hektor vidám csavogása közt folyt le és midőn elváltak, Ravigni ezeket mondá hozzá: Csak légy vidám fi-am, nem sokára szigorúbb felügyelet alá kerülsz, levelet kaptam nevelőtől; előbb itt lesz, minstem gondolatod.

Alig mert Annának teljesen arcába nézni, midőn hozzá mondá: Ha egyetért velem, holnap bővebben fogok vele értekezni. —

Anna néman meghajtva magát, Hektort kezébe fogva a termet elhagyta.

Ravigni nagyot hibázott, ellentétlenek egész hosszú éjt hagyott gondolkodásra, és midőn reggel vele találkozott, kész volt vele a harcot le venni.

Bajos helyzetben közönségesen a nők azok, kik a szót megkezdik, úgy it is:

Szabad kérnem gróf ur, azon okok nyilatkozatára, melyek kibírt elhatározta, most már Hektort nevelőre bízni? Taa megbocátja szerénytelen kérdésemet, ha bator vagyok ont öt évi faradhatlan működésemre, és azon körülányegye emlékeztetni, hogy annak eredményével meg is van elégedve.

Bár Ravigni legkevésbé sem volt elkészülve, az egész értekezéssel másképp gondolta magának; végre lehető jutározzotással mondá: Hektor már 9 éves; bár nem akarom ön tehetőségét kétségbe vonni, de a fiút mégis férfi kezeltre kell bíznom. Funnak mégis többet kell tudnia, mint a meynyit egy nő, legyen az bár a legdusabb szellemű — a miniat.

Annakül, hogy h bókra ügyelt volna, Anna komolyan válaszolt: Szíveskedjék megvizsgálni a történelemben, földrajzban, mértanban, szóval mindazon tárgyakban, miket egy ily fiatal embertől kíván a világ, úgy azt fogja találni, hogy képes vagyok Hektort 15 éves koráig vezérelni. —

Az üzletszerű hang, melyben Anna mindezeket mondá, Ravignit kiharozta sodrából; tervének dajába dölte magát, dühösködve, a kezében tartott könyvet szétépte és azt messzire eldobva, röviden mondá: nevelőt kívánok; e napokban már it is lesz. —

Anna meghajolt: így lát nincs több beszélni valónk; jól van, értesitem fogom erről Hektort, Ez Ravigni mégis sokalta; öt hevesen karjaiba záva bukált: Hat inkább elhagyod gyermekeket, minstem bevallod, hogy nőm vagy? —

Anna neheztelt haraggal bontakozott sz karjaiból és az öszegyűrt könyvec mutatva, miközben a szöket elhagyta, felkiáltá: „Köszönöm Istenemnek, hogy nem vagyok az ön neje.” —

Ravigni nyugtalyára dől és óra hosszat mondatlan

fejkve, gondolatokba merült. Végre úgy látszik elhatározásra jutott; befogott; és inasa a podgyaszt azekérre rakta és Ravigni még egyszer felkereste. Annát, hogy hosszabb időre bucsut vegyen tőle. — Bocsanatot kért rög eszméjeért és bizosítá, hogy tekintete oly élénk visszatelekezést keltett Agnese irányába, hogy elhatározta, addig bolyongni szerte a világban, míg kedvesét megtalálja; annélkül többé vissza nem fog jönni. — Reményét fejezte ki továbbá a gróf, hogy fia nevelését tovább is vezetni fogja.

Fiát futólag átölelvén a kocsiha ugrott és — a kastély ismét szokásos egyhanguságába esett vissza. Nap nap után folyt le, semmi sem változott, a kastély ismét visszatelekeződött a tóban, a madarak ismét roudesen megétek, minden oly állapotban volt mint közönségesen, csak Anna nem. —

Ó jól tudta a változó okát; mert az első naptól fogva, midőn a grófot meglátta ez meggyerte szívét; sőtét szeméi mély melancholikus tekintete, mégis lenye, olykor ábrándos, olykor heves önkénytelen is hozzá vonzótták. Roppant erővel tört elő a sokáig elnyomott szerdem, azonban most már későn volt. —

Hetekké nőttek a napok, és csak csupán egyszer értesített Ravignit Hektort, hogy Franciaországban tartózkodik.

Egy napon a kertész Anna szobájába rohak, kezében nyit levél, és mondá: Asszonyom mely öröm rám nézve, a gróf ur nevelé megjön; itt fog lakni, amiért is az egész kastély tatarozva és csinostitva lesz.

Az öreg elsielt, annélkül, hogy Anna válaszát megvárta volna, annélkül, hogy a halálapadáságot észrevenné, mely kérését elbírította. —

Oh Istenem, kiálta sokogva, most elvesztettem öt ökrök... De nem sokáig engedte magát át a csüggedésnek. Azon gondolat, hogy R. talán magához mé több, öt szerencsétlőt nőre talált ismét visszaada nyugalmát és megbarátkozott azon esztésggel, hogy a szeretett férfinak ez a donatot is megbocsánja. —

Midőn szobájából kilépett, a kastély már mozgásban

lára emelni méltóztatott lejár, maga társai nevében lemondott, felkérve a közgyűlést, hogy választás megjelölésére korelnököt, kinek a tanácsok vezetését átadja kijelölni méltóztatassék.

A közgyűlés ennek folytán a tisztelet kegyelettel nyilvánuló érdeklődéssel Glavina Lajos urat korelnöknek kijelölte és felkérte, az az elnöki székét elfoglalja s a közgyűlés vezetését átadja. Mielőtt az elnökválasztás megkezdett a közgyűlés Arvay István urnak ki az egyesület ügyeit az elnöknek s meggyőző hosszabb időre eltávolsága, a korelnök társának pedig az egyesület székhelyétől távolabb lakása általi akadályozása folytán a három éven át egyedül teljes odaadással, kitartó buzgalommal az egyesület működésének szűbb lefedését biztosító eredményeivel vezette, jegyzőkönyvileg elismerté köszönetet szavazott.

Ezután korelnök ur az egyesület elnökének és két alelnökének az alapszabályok 21. §. értelmében titkos szavazás útján (szavazó lapokkal) megválasztására a jelenlevőket felhívta, beadott összesen tizenegy szavazatot, melyek nyilvánosan összeszámítván kintt, miszerint az elnöki állásra nyert Glavina Lajos ur 10; — az 1 alelnökre Arvay István ur 10; — a 2-ik alelnöki állásra Skublics István ur 9 szavazatot, ennek következtében korelnök ur által a választás eredménye folytán közgyűlési határozat kép kimondatott:

Végzés.

A zalamegyei gazdasági egyesület elnöke Glavina Lajos, első alelnöke Arvay István, 2-ik alelnöke Skublics István egyesületi tagok a következő három évre megválasztottak; s köszönetüket fejezve ki a megválasztott bizalomért s kijelentve, hogy a benne helyezett bizalom folytán az elnökséget elfogadják a közgyűlésnek bejelent miszerint az ügyvezető elnökséget Arvay István alelnök urnak ezennel átadja.

Mind ezekről a megválasztott elnök, s egyesület tag urak a végzés megküldésével azzal értesítettek, hogy Arvay István alelnök ur az ügyvezető elnökséget azonnal átadta.

Kiadta:

Szigethy Antal s. k.

jegyző.

Védegyelet.

Nemcsak azért, hogy akkor ábrándos gyerekeké voltunk, — akik voltunk, — de különben is valójában idyllebb évek voltak Magyarországnak az 1840-45-ös évek. — A francia futas óta (jobbban mondva futtatás óta, mert az futtatott minket Alvinciket) a béke, — mint egy csendes tenger — terült el édes Hazánkban. — A fekete bankó belefutott ugyan, — egy egy kis cholera is párolgott mocsárról, de egyenként jó évek voltak. Aközben termelt a híres 34-iki szőlő. — És a béke felszínén, — mint a sima tükörön a vízi lilomok — kizöldültek a szellem — a tudomány és hazafiságnak örök, — de nálunk addig csak csiriba volt nemes virág, a jobbágyi felszabadulás, akadémia, színház, Arvaház, ludoviceumi védegyelet stb!.

Felzengett egy-egy honfiszó — s viszhanggá lett a reá főgökony ország Kárpátoktól Adriáig, nem divatból — de belső bűntől. — szerelemből a szép jó s igaz iránt, — miúta csak egy új szerelem lett volna e nemzet, nemes, jellemes vonásaival. És büszke volt szerelemére!

Egy nagy prófétánk elkiáltta a szót, hogy "védegyelet!" — És százszerepek iratkoztak alá, egy egy ezüst huszart adva a tagságot — és kapva egy oktatási papírjegyet — piros, fehér, zöld szegéllyel, középe fehér tiszta, mint a csel — benne "N. N. országos védegyeleti tag" nyomatással. Jöszte kedves jegy! — jó hogy szám iránti közt megajánlatalak, — ramába, irasztalom fiú, — kevés helyen letett magyar bankó testvéreiddel, — de én ezekből is találtam néhányat kezedhez... Oly jól esik nézni — elandalogni rajtatok, — tridylli szép korszaknak lepréssé, de szüntartó virágai!

Azóta sokon mentünk keresztül — nagyon sokon! — Ez 1/2 század több volt polgári és társadalmi átmenetekben, mint más korábbi 2-3 század. — Mégis látszik rajtatok, — mint záporos az átviharzott vidéken, — néhol üdítő, — de elvé!

Sorvadott tán a kedv, kedélyesség, hihetű vendégszeretetünk, zsirba feladó bőségünk bőkezűségünk és — foglalkozott tán polg. jellemünk — az a régi jó táblalábórcsületességünk is. De emelkedünk korszerű kultur intézetekben, fogalmi eszközökben, a jónak és gonoszak közötti tudásban, világgolgárságban, az idő felhasználás

volt. A fűrgő öreg a városból csakhamar mesterembereket hívott, kik a munkát mielőbb elkészítendő voltak... A különben néma kastély valóságos méhkaszhöz hasonlított heteken át; midőn az utolsó munkás elhagyta akkor ismét néma csend uraltott mindenütt — de mily egészen másképp nézett ki minden!

A disztermek elvakult ablakfókjai helyét tükörfókok foglalták el. Nehéz függönyök gördültek le az ablakok mellett, szende félhomályban diszlettak a pompás festvények szegélyei, csodálkára méltó márványosoprtok az előcsarnokban, új lovak érkeztek, köztük két gyönyörű arab ló, a grófnő számára, egy kis pottó Hektor részére, — ki a munkások zajában találta legnagyobb örömet és Annát is felkérte, legyen vidám és jókedvű.

Ez általános változtatás a ligetre is kiterjesztetett; nem egy vén fa vágott ki és helyén a legzebebb virágok keletkeztek, és a tavasz, mely meleg leheletével csókolt a növényzetet, nem egy bimbót fakasztott ki, mely röviddel ezelőt a meghabzól hozott a szobába.

Minden idegen lett Anna előt; restelt a kastélyban körülfárni teit jövőjétől és lázas izgatottságban a kedves fiut keblére szoríta. Mint fog ez végződni, kérdé gyakran önmagától, bár nem szereté a feleletet, melyet szíve erre saogott. — Végre felékezdett a félve várt nap.

Ravigni kirgrott a kocsiból és kezét egy lefátyolozott nőnek nyujta, kit gyengéd szeretettel kísért fel a lépcsőre.

Anna az ablakon állott és bár szíve megrepedéssel feyegedte, külsőleg még is nyugodt és elhatározott volt. — A gróf, kinek lépteit messziről hallotta, az ajtóhoz közeledett és aig halható feleletre a szobába lépett.

Asszonyom, mondá a gróf, fogadjá köszönetem azon szívasságeért, melylyel sajnálatra méltó csalódásom ellenében fellépett. Csupán Önnek köszönhetem azon szerencsét hogy Agnesemet ismét megtaláltam.

Ős — Önnek Agnesét? — dadogott Anna — és kezét homokához szorítva, ismétlé: "Önn nejét: Agnesét?" —

tudásában, (könyvszerülésében) — tán a nevelési ügyben — a tán az irodalomban sat.

Es emelkedtünk az önösségben is, — ha ugyan ez emelkedésnek mondható!

Épp azért fogyatkoztunk a közjó iránti felkésedésben is, — hacsak gyors hasznót nem látunk mellette. Az előtt "uraknak kintt" magunkat, most meg uraknak a kunk lenni mind, gyorsan, egyszerre, kevés munkával, minden áron.

Anyagi és szellemi élvezetekben — háztartás és ruházatban legalább is egy ranggal föllebb, — a régi jó nemzetes ur a teens urát, — ez a nagyságos, — ez a méltóságos urát utánozza, — erőlteti. Ha nem megy: ott a Duna, — vagy a megszökés. — Szegénynek lenni — de még csak látzatni is szegénynek tartatik — Nagyságoson alul nem is számít.

A hiu fényűzés tetőpontja felé dagadozik fővárosunk — a női toilletok barmutalomszebecsével, s nem is jó, ha nem kalföldi. Ez aztán kiviszi a mi rongyainkat és mint divat kelmet drágán visszaadja — s megveszszük, ha addig élünk is.

Csak ily nélkülözhető piperékre kiadunk évenként 131 milliót! —

Mégis panaszkodunk a pénztelenség és a kormány ellen.

Pedig ily társadalmi kór ellen az orvosságot is maga a társadalom kell, hogy feltalálja. Ha az ész nem találja meg: keresse a szív — a hazafias érzés

Ahol főképp dul a baj: ott terem legtöbbször az ellen szer — a panacea.

Ily orvosság készül most hőkeblü honleányaink körében, egy új, — egy 2-ik védegyelet tervezésében! — Ezek, akik már annyira szép, nemes egyület állítottak, most mint "országos női ipar védegyelet" alakulnak, — országos gyűlést tervezve Pestre.

Es mennyi ellenzője, kicsinylője van?!

Tisztelet a beható ellen okoknak, — de ilyeket nem igen hallunk tőlük: mi ok is lehetne ez okos önvédelem ellen? Hanem társadalmi kinövésünk egyikének mondhatjuk azt is: hogy igen sok nálunk mai napság, Pesten úgy, mint vidéken, az ugynevezett "vadgenie" kik azzal afeetálják a lángeszt, hogy élő negatívív (tagadással) mindennek, amit más kezd, vagy tesz, — kik ebből, vagy divat-dendiségből a takarékoságot, — negolyzett világgolgársági emelkedettségéből a szűkebb hazafiságot oly öntet-szelgőleg megmozolyogják. Kicsinylő fitymálgatásuk a passzív közömbösségük jutabb a "társországok" becsmerlő haragjánál, — mert ezeknek okuk van ellenezni.

De bizzunk honleányaink lelkesedésében, — öröklött hazá szeretetében — jó izlésében — kitartó erélyükben: kik elnémítandják az ellenhangokat, kik jól tudják, hogy nem a ruha a nő, de a nő emeli a ruhát (plussikál és aestetikai tekintetben is); kik jól tudják, hogy izléstanilag is nemcsak a drága bizzarba, de az egyszerű-harmoniaiában is fellelhető a szép, — sőt egyeni szépségük sokkal jobban kiemelkedik az egyszerűbb takaróból.

Tudják ők, hogy aki nagyon sokat ad a külsősebecsére, az valami belső hiányt takarít, ott többnyire hiányzik a szellemesség.

Tudják ők, hogy egy ily önmegtagadással milliókat — s ezzel a családot, a társadalmat a közérkölciséget mentik meg. S tán még nem is késő.

Egy-két hónap... és divattá tessik az egyszerűt — a honi!

Óda módosítják a közvéleményt, hogy ahol fölös luxust lát: azt már ezért is gyanusnak nézi: hogy ott vagy ámitás, vagy szédelgés, vagy kába hiúság, és mindenestre hazafiatlanság rejlik.

Igen, — önök tehetik ezt nők — Nagy az önök hatalma — éljenek vele ez irányban is!

Eljen a 2-ik védegyelet! — Mondják ki önök, hogy ez nem kicsinylendő dolog. Karolják fel melegen.

Nem az első eszme ez minék életet adtak önök... Annyi jótékony egyület, — de irodalmunk is önök hő keblén dajkálva nőtt fel. —

Máshol bün a fanatizmus, de nekünk nemzeti fennmaradásunk védelmében fanatikuskak kell lenni, mert — mint nagy Vörösmartynk írta: kétes hogy:

"Tereint-e látom több magyart,
Míg a világ — míg napja tart,
Ha miink is elfogyánk?..."

Czigány Károly

No igen, nőmet; mivel Ön nem Agnes, miért ne találtam volna Öt meg. —

Engedje meg, hogy nőmnek bemutatassam.

Es karját Annának odanyujtva, ottól kábultan követeltetett. — A terembe léptek; egy nyulánk termetü hölgy a virágtartó fölé hajolva állott, Anna felé fordult, és ez a meglepetés hangjával előre rohant. Mari! kiálta Anna, és a grófnő felé nyujta kezét.

Pirulva lépett ez vissza és Ravignira pillantva, ki Annát barmulva nézte, susogá: En nem vagyok Mari, hanem Agnes; és ő az én szeretett nőm, tevé hozzá Ravigni miközben őt magához vonta, amellet még mindig zavartan tekintett Annára

Nem, nem, ez tévedésen alapszik, mondá Anna; Mari nem gondoloz többé Alfredre? —

E név hallattára a grófnő összerozzent, de hamar magához téve, habár kissé megindult hangon: Nem ismerem Alfredet. De hol van gyermekem folytatá Ravigninhoz fordulva, és Hektorhoz sietett; azonban e hang nem az anya ujongó kiáltása volt, ki hossza évekig elvesztett gyermekét zárja karjai közé.

Barmulva nézett a fiu majd a grófnőre, majd a halálsápadt Annára.

Ravigni előlépett és mondá: "Igen, gyermekem, ez anyád; Ő szült téged, Ő nekilözött oly tájdatmassan hosszú évek során át, és most elhatározta magát, a te kedvedért atyádnak mind azt megbocsátani, mit ez irányban elkövetett —

Lassan közelgett a fucska a grófnőhöz és éppen midőn ez hozzá hajolni akart, Anna érzékenységből magához tért, s gyermekét kebléhez ragadva kiálta: "En vagyok anyád gyermekem!"

Többet nem bírt szólni, Ravigni karjai átfűzték a nyulánk alakot csókja jolszárak ajkait, mintegy álomban tűzódtek hölgyének karjai nyaka körül, mintha sohasem akarná őt elbocsájtani.

Dr. Batizfalvi egyetemi m. tanár budapesti sebészeti és orthopaedia magányintézetének XVII-dik évi működéséről.

A budapesti sebészeti és orthopaedial magánygyógyintézet fennállásának XVII. évében (1875-dik május 15-étől 1876-ik május 15-éig) összesen 610 beteg vette igénybe az intézet gyógysegélyét. — Ezek közül 540 járóbetegül, 70 pedig az intézet helyiségeiben gyógykezeléstett.

Az intézetben gyógykezeltettek közül a testgyógyászati osztályon ápoltatott 31, az elkülönített orvosebészeti osztályon pedig 33 nyert gyógyápolást.

A bennápoltak korát tekintve volt: 2-5 éves=4, 5-10 é.=16, 10-15 é.=14, 15-20 é.=3, 20-30 é.=11, 30-40 é.=4, 40-50 é.=6, 50-60 é.=8, 60-70 é.=3, 70-80 é.=1, összesen: 70.

A tulajdonképeni betegeken kívül több szülő, rokon s kísérő nyert rövidebb vagy hosszabb ideig teljes ellátást a gyógyintézetben.

A betegek hazánk következő megyéiből valának: Abauj, Bereg, Békés, Bihar, Borsod, Csanád, Fehér, Gömör, Hunyad, Hont, Heves, Komárom, Krassó, Máramaros, Nógrád, Pest, Pozsony, Szabolcs, Szepes, Tolna, Zala, Zemplén, Zólyom, Vas, továbbá a hajekertülettől; nemkülönb. Francia-, Angol- s Peroszorazágból.

Ezek közül gyógyultan távozott 34, javult 9, nem javult 3, meghalt 3. — Az év bezártával további gyógykezelés alatt maradt: 21.

Az intézet betegeit a legjobb sikerrel gyógyították: Decsényi Lipót, Hirschler Ignác, Kéty Károly, Kézmaszky Tivadar, Kovács József, Kovács S. Endre, Korányi Frigyes, Lumitzer Sándor, Navrátil Imre, Poor Imre, Wagner János tudorok, tanárok a az intézet igazgató főorvosa

Folyó évi május 15-én lépett az intézet működésének XVIII-ik évébe. — Az új intézet a tudomány legújabb vívmányai alapján tervezetett s építettett a városligeti fasor 30-ik szám alatt fekvő saroktelken.

Távol fekszik tehát a főváros minden gőzfellegetől és bűztől.

Az épület czélszerű fekvése, jó berendezése igen sikerült. — A zárt, mozaikkal kirakott korridorokon szétől, esőtől, hidegtől menten sétálhatni.

Van az intézetben egy nagy társalgó terem, tágas testgyakorda és fürdőszoba. Az intézet 1000 négyzetöngyvi, tágas, szabad, száraz és magas téren a kert közepén fekszik: — a télen, nyáron folytonosan közlekedő közúti vaspályával és társas kocsiakkal szemben.

Egészszéles, tiszta levegő tekintetében egyik legjobb helyen, a telek közepén, miáltal a lég pangása lehetlenné válik.

Az árnyékos helyekben sincs hiány, mi nem kevésbbé szükséges. — Ugyszintén a betegek számára megkivántató olvasmányokról is gondoskodva van. — Minden oly kényelemre rendeztetett be, hogy a betegek üdülése gyorsittassék általa, — azonkívül az intézet gyönyörű kilátással bír a regényes budai hegyláncolatokra.

A betegek szabad kényelmes, új butorzzattal láttattak el: a mindeire kiterjedő rendre, tisztaságra és ápolásra főtekinet fordítottak.

Egyes, kettős, külön családok számára hármás egy-másba nyíló szobák is kaphatók.

Az egyes kórszobák időnkint üresen állanak, s jó szellőztetés és tisztogatás mellett a gyógyintézetekhez költött higiéniai követelményeknek megfelelnek. — Az intézetnek esődes fekvése van, távol a városi közeget kiálhatlan robogó zajától: néhány lépéssel az árnyékos és lombos város erdőben találja magát a beteg.

Intézetem 17 évi fennállása óta 7475 beteget gyógykezelt és ezek nagy része vagyontalan szegény járó beteg vala. — Ezek közül többen, — mint bennefevő betegek — állandó ingyenes ápolásban és ellátásban részesülnek intézetemben. — Sed quid hoc ad tantam sitim.

Mindezen elferdült béna, koldus baján, — annak idejében nagyrészt gyökereken lehetett volna segíteni, sokszor egyszerű gépezettel, kik most az állam- és polgártársainak ennek terhére.

Az ilyen szegény nyomorultakról szintén az államnak vagyis az illetőségi községnek kellene gondoskodnia. — A társadalom a lelki betegéről, a lépfenés, vagy hurutos oktatlan állatokról gondoskodik ugyan; de a nyomorék elferdült szegényről még nem

Oroszország e célra évenként 20,000 ezüst rubelt fordít. — Poroszország közköltségen kezelte elferdült szegény betegeit. — A londoni, párisi, kanstadü testgyenyedekben a szegény sorsu betegek közköltségen ápoltatnak s ez által sok munkás kéz, fegyverfogható s adózható polgár nyeretik meg a közjónak

Az idegen hölgy tapsolt kis kezeivel és sirva-nevetve kiálta: "no, végre, meg van fogva, meg van fogva!

Es megfogá Hektor kezét, ki aggódva nézte, mint so kog Anna atyja keblén — s tánczolta maga után vonta az ajtón át. — Csak még az est bekövetkeztével volt Anna vagy Agnes miként ezontul nevezni fogjuk — oly nyugodt állapotban, hogy Ravigni ez egész eseményt, melynél fogva a csel oly jól sikerült — még csak most beszélhetett el neki.

Miután belátta, hogy Agnes, bár nem bírta az iránta való szerelmét elpalástolni, sohasem fog beleegyezni, hogy vele kibéküljön régi barátjához, az öreg plébánoshoz mezt kinek bánatát és csüggedését elpanaszolta és megkérte, hogy segítse őt a kibékeltetési munka sikeres megoldásában. A plébános helyben hagyta a gróf gyanuját, hogy Agnes csupán azért utazott el Alfreddel, hogy férjét egészen elvonta nyomoráról. — Oly annyira megváltozott, hogy meg volt győződve, ha aranyzóke haját feketére festi, férje oly hamar nem fog rá ismerni. — A véletlen segíté, terve kivételében, hogy a találkozás nem volt korai. — Midőn R ezeket hallá, unokahúgához sietett, ki Annát ajánlotta volt neki. — De mily nagy volt csodálkozása, midőn unokahúgában, kit gyermekkorra óta nem látott, nejlének hü kép-mását fedezte fel, és mi több, midőn hallotta, hogy Mari Agnest sohasem látta, és hogy csupán Alfred kérelmére ajánlotta volt Agnest a gróf házához, különben pedig, hogy Agnes viszonyairól jobban volt informálva, mint tulajdon férje.

Agnes atyja, Mari nagybátyja, családja ellenére, polgárlányt vett nőül, amiért is az örökségből kitagadtattott. — A szokatlan megerőltetésnek áldozatul esvén, fát, őt istenút nejét is sirba vonta, Agnest pedig, nagyanyja oltalmára hagyta.

Mari terve az volt, hogy Agnest arra bírja, hogy magát elárulja, mielőtt a fiúnak idegent keblend üdvözölni anyjának.

Mi engem illet, mondá Mari, midőn Ravigni végszött, úgy Agnos, Alfredhez való szerelmemet ismeri, saját szájá-

Mindenekből folyólag, — miután intézetem minden országos egyáltalán minden köz-ségely nélkül áll fenn, föltette kívánatos és sokáig el sem halasztható, hogy pénzügyeink jobbra fordultával és közügyeink ujja szerveztével ezen elferdültek ügye is hatóságai közgondozás alá veassék.

A fennírtakat — úgy hiszem, — nem lehet eléggé ismételné miután azok igazságáról bárki is, könnyen meggyőződhetik.

Helyi és megyei hírek.

A nagy-kanizsai ipartársulat 1876 évi jun. 11-én megalakítván tisztikarát a következők szerint választotta meg:

Elnök: Hencz Antal.
Alelnök: Kápi Antal.
Titkár: Lengyel Lajos.

Számvevő bizottság:

1. Pfaff József, 2. Kollárics János, 3. Nagy Károly.

Rendes választmányi tagok:

1. Marschall József, 2. Topolcs József, 3. Csemics Károly, 4. Altmann Mihály, 5. Bencsik József, 6. Fichler József, 7. Kardos Sándor, 8. Fehér György, 9. Leber Ignác, 10. Pál Sándor, 11. Hartmann Ignác, 12. Balázsovics János, 13. Barta János, 14. Sama József, 15. Kopfmahler Károly, 16. Lenk József, 17. Pietrovizki Dóla, 18. Saller József, 19. Pávics János, 20. Schlechta Ferencz, 21. Stoczek Venczel.

Póttagok:

1. Koronya Gergely, 2. Czupari József, 3. Weber Mihály, 4. Vas Károly, 5. Simeber József, 6. Deutich Károly, 7. Engal Adolf, 8. Halvax Károly, 9. Sável János, 10. Csillag Károly.

A beirási (v. Kápi Antal alelnökkel, Tóth Sándor butor raktárába van levele, hol a még benem irt tagok Julius 11-ig beirathatják magukat, ezen 30 nap lefolyta után belépő tagok ötven százalék beirási díjjal többet fizetnek. — Hencz Antal elnök.

(Dalárdai estély.) Oh ti boldog pestiek! Ne büszkéljétek. Nemcsak ti vagytok azok, kik jó zene mellett a kétszersült hus és háromszor csapolt tegnapelőtti friss sör élvezetében részesülhettek. Abban a korban éünk, melyben a vilámmal beszólnak és a gőzzel járnak és a civilizáció terebélyes árnyas fája immar bennünket vidékietek is befogadott jótékony árnyéka alá, — ha telát áránk oly magasak, mint nálatok, oh boldog pestiek, miért ne lehetne pecsenyénk is oly nevelten és sörünk oly rész, mint a tiétek. Ezt mi már a méltanyosság szempontjából is jogosan követelhetjük, meg is adott nekünk; éljen tehát az egyenlőség. — Régen hallottunk és láttunk már valamit. A svéd hölgyeknek már emléke is elmosódó félben van, a német színesek üres szobáiban és reményükben megcsalatozva hagytak el bennünket; — szerencsés utat kívánunk nekik, ha többet erre fele nem fordítják szekerük rudját, játékok ugyan reitottó rozsvot, de annál még rutabbak voltak hölgyeik, — isten bocsássa meg vétkeiket — köztánczos, panoráma, régen volt már nálunk, Ahiróm kapitány sem mutatta még be tűzmentes és vízmentes öltözékét, „ringlispielt“ (vau-e erre magyar szó?) már pláne évek óta nem láttunk, csak egy jól megtermett gyönyörű óriás disznóban volt alkalmunk gyönyörködni, (már akinek volt) ennek folytán bizony egyhangu volt társaság életünk; míg nem dalárdaiak tőkélte el magát ismét arra, hogy közönségünknek élvezetes estét szeressen, ami jól előadott magyar és német dalaival sikerült is. A közönség mint ezt már dalárdai estélyeinknél megszoktuk, igen szép számmal jelent meg az egytel-kert terebélyes tának lombja alá, nagy élvezettel halgatta a dalárda jól előadott darabjait, gyönyörködött Kovács Gábor jeles zenében, és józsen itta az igazán jó, (habár drága) bort, mely kárpótolta a rossz (habár drága) sörért. 11 óra tele tánczrakerekedett a fiatalság, s nagy hőveljárta egész éjjel utáig. — A dalárdának mint halljuk, körülbelül 15 frt. tiszta jövedelme maradt az estély után. (Egy szerencsétlen jótás, ki a dalárdai estélyen a gyomrát elrontotta.)

ból. — Alfredot igazán és bensős szeretem, azonban oly férjhez kötve, kit tiszteltem kel, kötelességem iránt hűlen nem akarok lenni, és így Alfred elhatározá az országot elhagyni. —

Jelenleg rövid idő óta özvegy vagyok, és Alfred utolsó evel meghatározza a napot melyen visszatér. —

Mivel azonban tudom, mit érez egy szerelmes pár, és ti olyanhoz hasonlítotok, úgy visszahúzodom és átengediek szerencséteteknek.

Mari mosolygott, midőn látá, hogy sem Ravigni sem Agnes nem figyeltek szavaira. Nesztelen felnyitá az ajtót, melyet két szerencsés mógé zárt be

K... hoz.

Mindig csak azt mondád!
Hogy szeretsz te engem;
És én is hitte azt
Érted égő keblem.

A virág is örül
Úditó barmatnak;
Mért ne hittem volna
Epedő szavadnak?

Mondád még azt is, hogy
Szerelmed végtelen;
S szódra lázas öröm
Fogta el keblem.

Örök éj borulna
Az egész világra;
Ha el nem szeltné
Fénylő nap sugára.

Életmenek te vagy
Tündökli sugára;
Nélküled keblem
Bűbárat tanyája.

De hogyha szerelmed
Fényt darít reája
Soha sem szűnik meg
Szívem boldogsága.

Mari. ZALA MEGYEI LEVELEZŐ

A nagy-kanizsai tűzoltók nyári ünnepélye e hó 11-ikén vasárnap tartatott meg. Reggel esett ugyan az eső, de délután kiderült, s az idő igen szép volt a kedvezett az igen jól sikerült mulatságnak. Közönség igen szép számmal jelent meg, s virágos jó kedvben nem volt hiány.

Keszthelyi levelezők írja: Zalamegyében, közel Keszthelyhez fekvő rezi- és karmasi határban, a vidéken nem ismert sáskához hasonló rovar pusztítja a növényzetet. Daczára annak, hogy a járási szolgabíró közél ezer embert rendelt ki, e rovarok tova terjedését meggátlandó; fáradozásukat még ez ideig siker nem koronázta. A több milliárdot magában foglaló rovar sereg mindig nagyobb-nagyobb tért foglal el, s nem annyira a hár melyet okoznak, hanem csapjaik által előidézett élettelen lármajuk hozza s hozzá rémülésbe az egyszerű népet. E hó 9-én a keszthelyi gazd. intézeti- és gymnasium tanárok megvizsgálván a rémes rovar constafálták: hogy nem sáska, hanem a azököse félékhez tartozik. Tudományos neve: *Odontura denticanda*, Fogaesolt farku Tarsza), a kevésbé kártékony. Seitz K. polg. isk. tan. néhány példányt egy dobozban a budapesti egyetemhez beküldött, kérven az illető szaktanárt tudassa velünk e rovar tüzetesebb leírását. Jövő alkalommal úgy hiszem bővebben szólhatok felőlük. K...

Ugyancsak Keszthelyről értesítenek; — A keszthely-hévízi gyógyfürdő ez évi ünnepélyes megnyitása május 23-én eszközöttett, Csak is a nyomott pénzügyi viszonyokan leljük annak magyarázatát, miért élvezi még most is oly kevés vendég e viz egyszerű hasznát? Mert tiszt gyogyhatása általában elismert, a fürdő környéke és vidéke meglepő szépségű s varázs erővel bír; a kényelem is feltalanatol! A fürdőt és közlelbbi környéket Boross Imre keszthely-hévízi alaudó ügyes fényképező számtalan felvételben lenyképezte s azokból egy díszes albumot állított össze. Melegpő híven állítja ez album a néző eté. az egész Hévíz tündört. Kedves emlékek leend ez, az (itt) innen hazza utazó vendégeknek. Ez alkalommal még megjegyezzük, hogy Boross Zalamegye történeti nevezetességi helyeit: Sümeg, Tarka, Csobancz, Bezi, Sziliget stb. lenyképezte s egy külön albumot állit össze belőlük. E vállalkozás, ügyes lenyképezést melegen ajánlhatjuk a közönség figyelmébe! (— 1.)

A keszthelyi nyári színházban a fürdő idény alatt Vezéri Ödön dráma, vigjáték, népszínmű és operette társulata működend. Szini jelentésében az igazgató szép ígérte tesz s mi hisszük a társulat tagjai igyekeznek az ígérte teljesíteni. A társulat, mint halljuk több jó erőt számlál, kiket részint hírből részint személyesen előnyösen ismer a keszthelyi közönség. Szerkesztő ur engedelmével neha nem irunk valamit az előadások folyamáról. (Kérem! Szerk.) Görbe.

(Ügyvédi iroda megnyitása.) Van szerencsés tudomásra jutanni, miszerint ügyvédi irodám (Zala-Egersegeu megyéhez tereu Anisita-féle házban) mai napon nyitottam meg. Zala-Egerszeg, 1876. június 1-én. Weisz Lidor m. k. köz. és válto ügyvéd.

Veszprem a következőket írja: A Veszpremből B. füredre vezető utnak ama része, mely már Zala megyéhez tartozik oly botrányos elhanyagolt s oly rossz, hogy minden jámbor utas félkijált, vajna e kies zugot az ország meggyenknek végre valahára már Veszpremből csatolnak! Valóban lelkiismeretbe vágó dolog, hogy egy megye annyira elhanyagolja oly részét, mely ha tavol is, esik központjától, mégis oly fontos, hogy akár az egész országban sem található sokkal fontosabb. Nem elég, hogy a veszpremieknél o y hbaszu és drága utat kell megtenniük B. Füredre: hozzá még olyan gödrökön kell átutazniuk s oly dombokon kell atküzdeni magukat, hogy akár penitentiának is bevalhik. Pedig B. Füredre épen nem bűnhődni siet az emberiség.

Az „Apollo“ zeneművelőirat 6-ik számának tartalma: 1.) Gyermekek körben. 1. Reggel. 11. Induló. 11. A kis vadászok 1V. Ne haragudjál edes anyam! V. Némike meséje. VI. Csendes nyári este. Kapi Gyulától. 2.) Pozsonyi emlék polka-mazurka Nagy Beától. 3.) Tinódy Sebestyén ekeket 1843-ból, zongorára attila Wachtel Aurel 4.) Trélaságok, portka française Nagy Beától. 5.) Impromptu Geigler Victortól. A borítékon: Fay Gasz. avé. életrajzi vázlat. — A zene története Kapi Gyulától. — Vegyes. — Zeneműgyűjtek. — Megje en minden hó első napján. Előfizetési ára: Egész évre (200 oldal zeneműre) 6 frt. fél-évre 3 frt. — Szerkesztő és kiadja Fellegi Victor, Budapestn viziváros, főutca 210. sz. a 3-dik udvar első emelet.

Az „Orpheus“ zeneművelőirat 11-12 kottás szám tartalma: 1. Boldis J. Dalmügyvelőig folytatása. — 2. Barátu szövetség, lengyelke Sebastian E.-től. 3. Legújabb népdalok. Tolnai G. J.-től. — 4. Harkányi fürdő-emlékek, Zagonyi Gy.-től. — 5. Dalidó négyes, Gerley M.-től. — 6. Harmoniumra, zarándokkara Tannhäuser operából átírta Erney J.

A következő 13-14 szám tartalma lesz: 1. Tolnai G. J. népdal-Csárdás. — 2. Dalfy J. Dalmügyvelőig Javottból. — 3. Tisza Aladár ünnepélyes induló. — 4. Szabó L. vidám perczek, keringő. — 5. Erney J. orgona gyakorlatok. — 6. Wehner Gy. Előjáték. — 7. Barabás J. Népdalcsárdás harmoniumra. Szerkesztői Goll János. Budapest 11. ker. főutca 20-ik szám.

A „Magyarország és a Nagyvilág“ 24. számának tartalma: Szöveg: V. Murad zultán. — Föl magyarom (Közt. Dalmady Gyözö.) — Becsvagyból. Elbeszélés (Vértes Árnold.) Folyt. — Emlékezés. (Heine költ. Bélay Jenő.) — A posta története magyarországon. (Wührl Jakó.) — Enid. Király-idyll. Tennysontól. (Csukási József.) Folytatás. — A tizenket hónap. VI. Junius. — A fővárosból: Akadémiai dolgok. (Porzó.) — Színházak. (Nemo.) — Irodalmi levelek. (I. F.) — Különitélek. — Sakkfeladvány. — Képrejtvény. — Szerkesztői üzenetek Rajzok: V. Murad zultán. — A levélszitalyozó terem a budapesti főposta épületben. — Utcái képek Stambulból: Koldus ebek. Szeméthördő. Koldus. Mozgó mészárszék. — A vén tásor alatt.

Rövid hírek. A budapesti letéti pénztár pénztárúka megszűkött. Korunkban nagyon közönséges hír. — Corle- duében (Siciliában) erős földrendülések érezhetők néhány nap óta. A lakosság félelme nagy. — Rudolt korona herczég mult hó 31-én látogatást tett a nemzeti bankban. — A milánói számtottaia utolsó húzásán a következő számok jöttek ki: 68, 62, 66, 60, 63. Ritka eset. — A török háztartás költségei. Abdal Aziz alatt körülbelül 500 millió frank-ra ragtak évenként. — Király ő felsége zalamegyei Has- hagy közönségnek temploma felépítésére 300 frtot adoma- nyozott. — A svéd özvegy királyné Stockholmban meghalt. — Saud György (Dudevant baróné) Franciaország rag- gyogó tollu írónője 72 éves korában meghalt. — Bécsből június 24-én kijutásas (?) rendezték — Philadelphába a világiállitásra. A kik utazni szándékoznak jelentke- nek Grosz H. C. A.-nál Bécsben, Fichtgasse 2. sz. —

Vegyesek.

(A nők változása.) A krónika a nők változásáról következőket mondja: A nők 16-ik évükben először mennek a mamával a divatárusokhoz s ott saját izlésük szerint vesznek szalagot. 17-dikben a rövid ruhát fölcserélik az uzálylyal de azért mégis kis lánykának szeretőnek látszani. 18-ikben titokban olvasnak Paul de Kock-ot és rendkívül örülnek az éjjeli szerenádnak. E fölötti örműkben még a zongora-tanítóbá is beleszeretnek. 19-ikben balba mennek, szenvedélytől tánczolnak egész a gümőkörig és minden egyes tánczosba szerelmeseik tudnak lenni. A gyorsütemű keringőt eléje teszik a kimért szabásu francia- négyesnek. 20-ikben Estvós „Karthauzi“ ját olvasnak, és midőn valamely könyvet udvarlójuknak, kitől kölcsönkér- ték, visszaküldik, a lapok közé egy kis jóillatu billet-dou-rt csusztatnak. A „poste restante“ levélkéért meghitt szo- baleányukat küldik a postára. 21-ikben komolyan belesze- retnek — rendszeren valamely ostoba férfiba, de azért meg egy csókot sem engednek meg neki. Hymen oltáráról ál- modoznak. 22-ikben csalódott szerelmeseik lesznek, de gaz- dag kéré által megvigasztaltják magukat. Eleinte kissé ellenszegülnek, de a négyes fogatnak és mahagóni-butor- nak nem tudnak ellentállni. Férjhez mennek. 23-ikben férj- k kedvéért még álhajat sem viselnek. Utaznak vele Olasz- országba és 5 börtökával és ugyannyi dobozzal beérik. A savanyut jobban szeretik a sütnél. 24-ikben nagy házat szeretnek vinni, szeretik a társaságot, gyakran mennek színházba, hangverseny- és bálókba, és egyáltalán szórakozás után vágyódnak. 25-ikben megkedvelik férjük egyik szellemes barátját, ki költeményeket olvas föl nekik. A költeményekben foglalt apró czéizásokat jól értik, de ezt nem árulják el. 26-ikban a kis „Frici“ már egy éves és Ödön — a ház barátja — mindenféle csecsebecsével ked- veskedik neki, mit a mama mindannyiszor gyöngédkézso- ritással köszön meg. 27-ikben a délelőtti órákat a toltete- túllér előtt töltik, és noha szépségüknek még legkisebb szirmocskáját sem vesztették el, gondos figyelmet fordítá- nak a divatszertu hájzat és az „Antoinette“-galéria. A nyak- kendő színet nagyon válogatják. 28-ikben kacérság által iparkodnak lekötni imádójukat; féltékenyek ő reá és — szépségükre is Török gyogytárával titkos levelezésbe lép- nek. 29-ikben férjük szürke hajszálait kezdik tépogetni, az ő kedvenc ételét főzetik, megengedik, hogy a vacso- rához egy kis bort is igyék, de — csak rut szakácsnét és szobalányt tartanak. 30-ikban „bonne“-t vesznek a kis fiu mellé, és megtanítják francziául parlierozni, de minden hó- napon elküldik és ujat fogadnak, mert egy ízben férjük halófejkejtőjét a gouvernante szobájában találták. 31-ben nevelő jő a házba. A szerény nevelőket nem kedvelik. 32-ikben sokat ülnek az ablaknál és ha netán virágcsokrot kapnak, ennek a tökéletes hervadásig szinte az ablaknál kel diszalegnie 33-ikban kavés reuókat rendeznek, hol megbeszélnek a napi eseményeket; Senkit egy világrt sem ragalmának. 34-ikben szorgalmas látogatói a templomok- nak, nagyon szemérmesen turják lesütni szemekiket és a Mianyank-ot könyvből imádkozzák, — de nem gyóznak. 35-ikben a város valamely félrecső részében lakva, csön- des lakást bérlenek, legzivesebben kert és lugással. 36- ikben gyermekök nevelésével foglalkoznak; a harisnya kö- tésétől többé nem iszonyodnak. 37-ikben minduntalan hű- goztatják: Kis Mariska u szakasztott képmása atyjának, mintha csak arczából vágta volna ki! Pedig e fölött soha seaki sem kételkedett. 38-ikban elkisértek Mariskát a tánc- iskolába, de nem látják szivesen; ha Ödön tánczol vele. 39-ikben fölserdült leánykájukkal balba mennek és a har- madik négyest tánczolják. 40-ikben bálcsót ringatnak, — nagymamakka lesznek. (P. L.)

Felcso szerkesztő: HOFFMANN MOR.

Egy használt,
de igen jó állapotban levő Sigl-féle 8 lószerejű gőz-
mozgony cséplővel együtt, szabad kézből igen ju-
tányos aron eladandó. Bővebb felvilágosítással
szolgál,
Kemény Béla,
gépész,
Tapolczán, Zalamegye.
310 2-3

Bänder-Salorficu
von Holz
im Hinzspannere, Reithen und im
Beschlusse,
mit hellem Kaisergrün angefarben
pr. Quartet-Mod. 2. 1.
Gemüthliche Festhergerichte f. 5.
Bronzete Ausprobirung f.
Grosses Lager von andersschönl.
Holz Rouleaux
per Stück f. 150 bis f. 3.
FRANZ BAUER,
Jalousien- und Holz-Rouleaux-Fabrikant
Rudolfshelm bei Wien.
Schönbrunnerrasse 11, nächst dem Hotel Schwender.
Aufsichtige Waftung wird gegen Nachnahme prompt effectuirt.
281 10-10

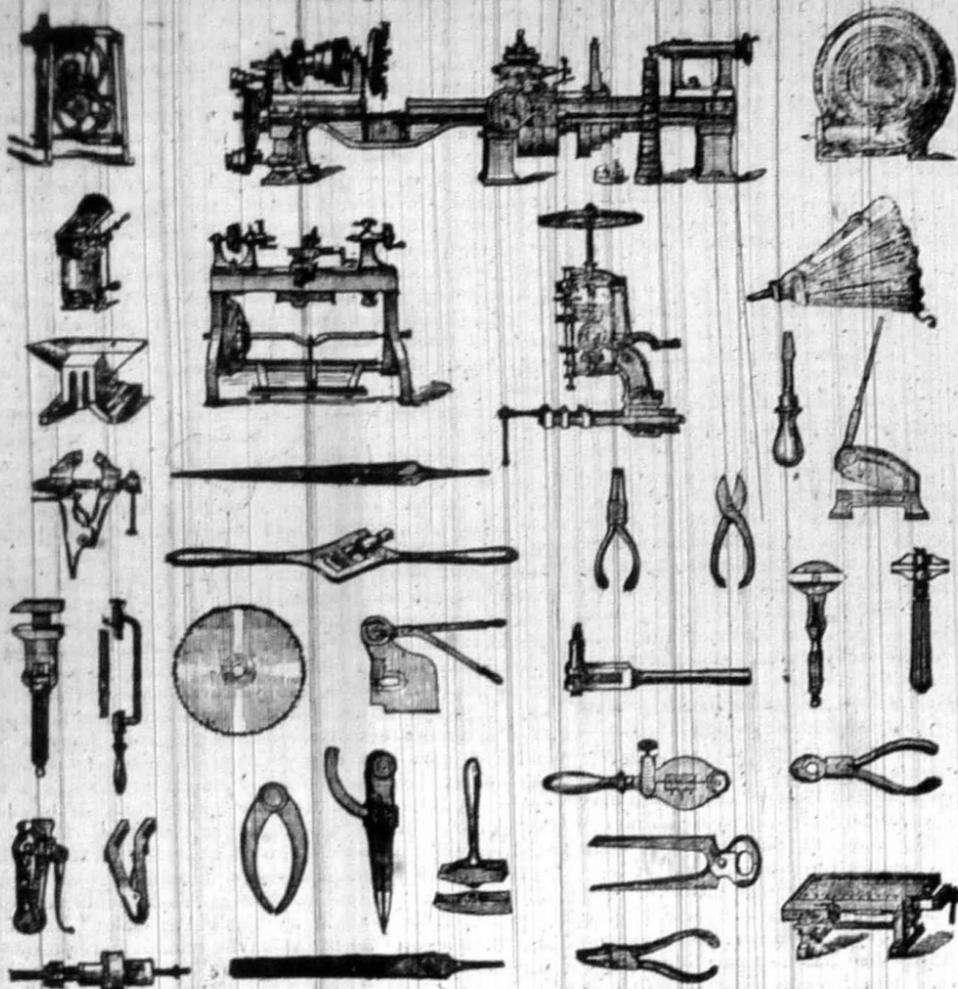
Kályhákemenczékét,
313 1-3
svéd kályhákát
a legkitünőbb minőségben jótállás mellett, továbbá
falbelleket, fűrdőkádakat, épületi díszítme-
nyeket, osztona- és vízvezeteki tsöveket, bur-
kolo kolapokat a legolcsóbb árakon szolgáltató
Wienerbergi téglagyár- és építő-társaság.
Raktár: Budapeston, V. Doak-utca 3. sz. Stein-
bach M. A. épület anyag-kereskedésében.

HIRDETÉSEK:

GEITNER & RAUSCH, BUDAPEST

No. 57 Waltzner Boulevard

empfehlen den p. t. Maschinenbesitzern und Oekonomen alle Gattungen Werkzeugmaschinen und Werkzeuge

ferner Maschinenriemen, Maschinenollivenöl, Gummiwaren, Decktücher zu den billigsten Preisen. Hochachtungsvoll

Geitner & Rausch.

312 1-5 a

Pumpen, Brummen, Feuerspritzen, Feuerwehrausrüstungartikel, Eisenröhren.

Mühlrequisiten, Mühlesteine, Seidengaze, Flaschengaze, Winden etc.

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi, ha minden doboz cím-lapján a sas és az én sokszorosított czégnem van lenyomva.

Büntető bírósági ítéletek ismételtén constataitak, prögöm és véd-jegyen meghamisítottasát, ezért óra intem a közönséget az ilyen hamisítványok vásárlása ellen, minthogy azok csak ámitásra vannak szá-mítva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a r-szel jelölt czégnemél.

Francia borszesz sóval.

A legmegbízhatóbb öngyógyzó szere a szenvedő emberiség-nek minden belső és külső gyuladással, a legtöbb betegség ellen, mindennemű sebcselek, fej-, fül- és fogfájás, régi sörvek és nyilt sebek, rakfélék, szék, szomgyulapas, mindennemű bennelés és sérülés stb. ellen.

Üvegekben használati utasítással együtt 80 kr o. é.

Valódi minőségben a t-jelű czégnemél.

Dorsch-halmáj-zsírolaj.

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiában.)

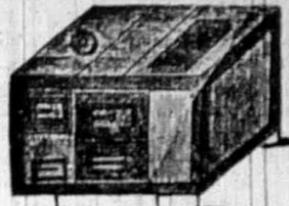
Ezen halmáj-zsírolaj valamennyi, a kereskedelemben előfor-duló, faj között az egyedüli, mely orvosi célokra használható. Ara egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a *-gal jelölt czégnemél.

MOLL A, Tuchlauben, nächst dem Bazar, Wien.

Raktárak: N.-Kanizsa (x) Prager Béla gyógy. (x) Eisenberg Józ. (x) Felsőház Józ. (x) Rosenfeld gyógy. Barcs (x) Donnerh. Csaktoznya (x) Göncz L. v. gyógy. K. Arad Bernatay A. gyógy. Kaposvár (x) Kolos. Kap-rószy (x) Werli M. gyógy. K. Szege (x) Ocskóvölgyi gyógy. Keszthely (x) Scheller A. (x) Wüsten F. Kormend (x) Hát Jan. Szombathely (x) Fülöp Fennszeggyógy. Sopron (x) Mezy And. gyógy. (x) Moharlagy. Ver-őce (x) Hasi J. K. gyógy. Banská-Sz. Gyógy. (x) Füle gyógy. Agrán (x) Miháček S. gyógy. (x) Irjalmashoz gyógy. (x) Hegedűs Gy. gyógy. (x) Herklet Jan. gyógy. Kaposvár (x) Schroder Sándor gyógy. Szolnok (x) Schwarz G. Gyógy. 273 15-58.

NIGORA LAJOS, fűtőtűz- és füstgépész

Legnagyobb és legolcsóbb raktár kész takarék-tűz-he-yekek cserepéből minden nagyságban, készit mindenemű vas-takarék-tűzhelyeket, ugyszinte falazottakat vendéglők-és új épületeknél; légfűtő-készleteket csokk, kőszén vagy fa-használatra, légmérés-klettel (Ventilation);

marvány-kandalókat és a hozzá való gépkezelettel légfűtőre. Füsttelleni segély minden konyhában, jótállás mellett. Aldunator 20 sz. Budapestben. 308 3-5.

TOTH SANDOR

raktár: ruganyos ágalyjak matrácok, tükrök és függöny tartókban

száját készítményű

butor gyári raktára

Szombathelyről.

Nagy-Kanizsan vasututeza

a városban.

263 6-12

raktár: sztalos- és kárpitos butorok, hajtott, nád szalma székekben

Minden versenyt felülmúl

gyorsasajtó-nyomda,

MONOGRAMM- és DOMBORNYOMÓ INTÉZET

BUDAPESTEN,

kétszerecsen-utca 15. szám.

1000

negy éredő első minőségű kenderboríték a czéget reányomatva

csak 2 frt. 80 kr.

1 rixma negyedrért postapapír 960 iv a czéget reányomatva

csak 7 frt.

1 rixma irodapapír a czéget reányomva csak 3 frt. - kr

1000 dombornyomás pecsétmarkák egyzintű	80
1000 felhatalmasvány vagy adólevél csak	30
100 levél legújabb monogramokkal 8 színben	80
100 boríték legújabb monogrammal	80
100 levelepapír névvel, fekete re nyomatva	60
100 sárga látogatójegy egy sorral	40
100 8-részt számlák nyomással csak	50

A vidékről történő megrendelések utánvétel után pontosan teljesítenek.

Ügyvédek számára:

100 iv zálogol. jegyzőkönyv	1.50	100 darab meghatalmazás	60
100 iv költségyjegyzék	1.80	100 darab kötelevény	60
100 iv adókereset	1.	600 iv 8-részt intőlevelek	8.50
100 iv váltókereset	1.	1 rixma Conceptpapír	1.75
100 iv költség. végrehajt. kérv. l.	1	1 rixma irodapapír	2.50-ig
100 iv bírl. végrehajt. kérv. l.	1	1 rixma kék irodapapír	3.50
100 iv summás kereset	1.	1 rixma kék irodapapír	3.50
100 dar. árverési hirdetmény	60	nyomatással	3.50
100 darab váltóóvás	60	1000 negyedrértű sárga boríték	3.50
100 darab ítélet	60	nyomatással	3.50

290 9-10

EPILEPSIE

levélleg gyógyit Dr. Killisch Drezdában, Wilhelmsplatz 4 (előbb Berlin, Majdnem 800 sikerrel gyógyitva. 249. 20-52

Ház eladás.

N.-Kanizsan:

Kissféle ház

a fő utcán

Korona áttellenében

szabad kézből eladó.

Felviágosítást ad helyben

KISS JÓZSEF

309 2-3

!!!Nőknek tudomásul!!!

2 frt 50 kr. 2 frt 50 kr. 2 frt 50 kr.

Valódi hajfonatok 291 8-10

tiakta, egészséges emberi hajból. 1 fő hosszúnak, teljes és bujják, minden betét s műhaj bekeverése nélkül, fesülés-és mosásra alkalmasok, szintegy tartós fonnott munkáért jóá-állást vállalván, a legutányosb áron!

2 frt 50 kr. a legszebb hajfonat 5 frt 50 kr. ért.

Mindenféle hajmunkák a legújabb módon és olcsó áron eszközöltenek és kifésült hajból a legszebb fonatok készítenek.

Vidéki megrendelések a kívánt hajminta előlege be-küldése után, utánvétel kildetnek és kívánatnak meg nem felelő tárgyak készséggel kicseréltenek.

PFEIFFER P.

Hajfonat-chignon gyára, Bécében, Neubau, Westbahnstrasse 8. 1. Stock.

Megjelent WERFER KÁROLY könyvtudóhivatalában Kassán és kapható minden hazai könyvkereskedésben N.-Kanizsan Fí-schel Fülöp könyvkereskedésben.

Attila elődei. Történelmi tanulmány a szilvny fajokról. Irta Földváry Akos 2 rész egy kötetben. 13 iv 8-ad részben, isztéjelvény borítással. Ára fűve 1 frt 50 kr.

Az uj mérték. Utmutatás a mértermétek könnyű el-sajátítására és vezérfonal azoknak használatára a közéletben. Szerkesztette Miks Gyula mérnök. Ára fűve 40 kr., kemény kötésben jegyzőkönyvvel 60 kr.

Uj nemzeti zseb-dalkönyvecske és szavaiati gyűjtemény, mely a legújabb és leg-szavaiati tekintettel az 1848-1849-iki idő-szakra - tartalmazza. - Ezen 23 ivre terjedő, szines borítékkal kiadott kemény kötésű dalkönyvecskének ára 1 frt., díszkötés-ben és arany nyomással ára 1 frt. 50 kr. o. é.

Francia nyelvmester. Kis nyelvtölcser, histo-ria és azokra vezető me-dor, melylyel a magautanuló a francia nyelvet tizenhat leca-kében tanító segélye nélkül, tökéletesen elsajátíthatja. Német eszöeti nyomán, szerző: Földváry Akos. Ára fűve 40 kr.

Boskó a veres ördög. A legújabb, legérde-kesb, legmunkálatóbb, kéltéges készletek nélkül előadható önértéki darabos gyűjte-ménye. Magagostatásra, valamint tarasítók mulattására ocs-mmalított. Második Boskó, (szamos ábrával) Ára fűve 70 kr.

Kaschauer Zeitung. és Kassán-epertjei érteitő megjelentik hetenkint három-szor. Szerkesztősége, kiadó-hivatala, és hirdetések felvételéi író-dája Kassán főutca 60 sz. alatt.

311 1-3

Kiadó hivatal:
 Fischer Fülöp könyvkereskedés Ujvárosi utca 513 szám.
 Előfizetési ára:
 Negyed évre 5 frt. Félévre 8 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr
 Hirdetmények:
 3 hasabos pöttyös egyenes 1 kr. 15 betűs hirdetésnél 5 kr
 Helyjeldi 30 kr

ZALA

Szerkesztési mód:
 Hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
 Ujvárosi utca 513. sz.
 Hírmegjelölés levelek csak semmi kézből fogadhatók el.
 Közlötök vissza nem küldetnek.
 Nyitató:
 Parisi utca 10. kr.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

Több egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetéseket felvesznek: Weisz Mór, Budapest, Servita-tér 4. és Bécs I., Wollzeile 18 sz. Lang I. és társa, Budapest, fürdő-utca 1. sz. Oppellik A. Bécs, Stubenbastei 2 sz.

Előfizetési felhívás

„ZALA”

megyei érdeklő, közművelődési, társadalmi és gazdasági hetilap

Julius-Szeptember évnegyedére.

A lap előfizetési ára:

Fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

A kiadóhivatal.

84.
1876.

Meghívás.

A zalamegyei gazdasági egyesület f. 1876-ik évi június hó 24-én délelőtt 10 órakor Nagy-Kanizsán a városház termében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívattak. Tárgy: a folyó évi Augustus hóra tervezett Nagy-Kanizsai gabona és bor vásár létesítése iránt a végleges intézkedések megtétele. Kelt Pallinban 1876 évi június hó 14-én

Glavina Lajos m. k.
elnök

A népkönyvtárak ügyében.

(H.M.) Népkönyvtárak létesítése érdekében már többszörösen, különösen lapunk múlt évi számaiban szóllaltunk fel. Ez az ügy azonban azon dolgok közé tartozik, melyeket elégszer felemlíteni nem lehet. Az ily ügyet mindig kell sürgetni, valahányszor alkalom kínálkozik rá, s mint hogy megtevesztése hosszabb időt is szokott igénybe venni, és sokszor nagy akadályokba is ütközik, nem árt egyszer másszor legalább azoknak emlékébe visszatérni, akik belátják fontosságát és ét-deklőznek iránta.

A népkönyvtárak vagy akár községi könyvtárak ügyét mi haladásunk és művelődésünk érdekében fölötté fontosnak tarjuk. Igen kívánatos volna, hogy a lelkes hazafiak közül minél többen magukévá tennék az ügyet, és létesítése körül sziveskednének fáradozni. Sok helyütt csak a kedvet nehézségeinek leküzdése szükséges, hogy azután egy pár buzgó ember munkálkodása folytán a legszebb ügyben induljon.

Azon rosz anyagi viszonyok, melyekben édes hazánk már évek óta viszik, mondják nekünk legjobban, hogy sok tekintetben hátravagyunk, s annak folytán kétszeres erővel kell iparkodnunk az előhaladásban, a megragadni minden eszközt, mely barmiképpen van hivatala a haza sorsát jobbra fordítani. Hogy iparunk sem azon fokon áll, melyen mi annyira szeretnők látni, ennek oka is egyrészt

az értelem esiszotalatlanságában rejlik, s az ehhez szükséges különféle ismeretek hiányában népünk azon rétegeiben, melyek kezük munkája után élnek meg.

Nagyon természetesen tehát, hogy mit sem óhajtanának beszintébben, minthogy hazánkban egyetlen egy község sem legyen, melynek kis könyvtára ne volna, s hogy minden községben találkoznék egy néhány lelkes hazafi, ki ennek létesítésében, fenntartásában segédkezett nyújtson. De van itt még más kérdés is, melyre határozottan és őszintén megfelelünk. Nem elég az, hogy könyvtára legyen minden községnek, ennek felállítására előtt tudni kell milyen legyen az a könyvtár? Azt körülbelül mindenki tudja, hogy nagyobb városokban nincs hiány könyvtárakban, minden valamire való városban van egy-kettő. De valljuk meg őszintén, e könyvtárak kivétel nélkül regény kötetekből állanak, — tehát tisztán mulattatásra, szórakoztatásra szolgálnak, — valami népszerűtlen irt tudományos munkának olvasá a valami nagyobb községben is alig jut eszébe az egyiknek, másiknak, — regények olvasásában nincs köszönet, ezekből nem igen mivelődik valaki. Csak az utolsó évek könyvészetét kell egybevetni a külföldével s azt tapasztaljuk, hogy nálunk a népszerűtlen irt tudományos (különösen magyar) munkáknak nincs keletük, s Német, Angol és Franciaországban bámulatosan nagy mennyiségben kelnek a népszerűtlen irt tudományos értekezések (füzet alakban) és egész munkák is. Pedig valóban művelő hatásunk csak ezeknek van és művelődni egyszóval tanulni csak ezekből lehet. A községi népkönyvtárak felállításánál tehát szükségképpen arra kell majd tekintettel lenni, hogy milyen művekből álljon. Szükséges lesz tehát óvatosan és tapintatosan eljárni. A kezdeményezésnek azonban okvetlenül meg kell történnie. Nagy és szent hivatás jutott a falusi lelkészeknek, tanítóknak, de tiszta meggyőződésből mondjuk, hogyha ezekben csak némi buzgalom és jóakarát van, ők buzditásukkal, jóakarót tanácsaikkal képesek köznéplünk művelődés iránti közönyét megtörni. De csak is ők képesek. — És ha erősen akarják, köznéplünk szivesen hajlik szavukra és ők méltókká teszik magukat a nemzet hátlárára.

Nem kevésbé fontosnak tartjuk a nyilvános népszerű előadásokat, hatalmas tápot nyer ez által az olvasás iránti inger. Az olvasás kedvét pedig okvetlenül ébreszteni kell. Az olvasás gépies tudása maga még nem elegendő az udósságra. Népiszkoláknak és tekintetben is jobb jövőendő állapotok lehetőségét kell előkészíteniük. Szükséges az olvasmányok megértésére hatni, hogy a népiszkolából kikerülő földművelő fiú, az olvasási vágyat es már kedvet már innen vigye ki magával az életbe, mert ugyan szerzett tudományának kevés haszna van, ha később pihenő óráiban más

könyvhöz nem nyúl, mint az álmoskönyvhöz, vagy valami ponyvairódmalmi termékhez. Úgy látszik hogy néplünk hátramaradásánál nem mindenben néplünk maga az oka s a község értelmesei nem igen felvilágosítottak. Pedig milyen áldásdús termés magvait vetnénk ők el egy kis buzgalom és jóakarát mellett. Tegyen tehát mindenki valamit aki néplünk jobb jövőjében hisz és remél. Az együtt-s törekvés legyőzi az akadályokat — E tárgyra később még visszatérünk.

Lélek naplója.

A remény.

Motto: „Három kincset keres: Remélj, hidj és szeress.” Szomerc.

Ez is olyan szó v. tárgy, mely világ kezdete óta foglalkoztatja az emberiség öregét, apraját, szegényét, boldogját, költőt, íróit egyaránt. — Ezer és ezer-féleképp volt már definiálva, megénekelve, — de talán legcsatánabb azon humoros definíciója, hogy „a remény egy hamis pénz, melyet, — mert nem vált be a világ: holtig hordozunk.”

Es — mint mondani szokás, — éppen ez a vicz benne — ez elfogyhatatlanság. — Fiatalság, szépség, erő, egészség, gazdagság és minden elfogy idővel. De a remény igazi „semper florens” virág, örökké virágozik. El-fogyhat ezerszer: újra sarjadjik két ezerszer.

Tágas mező a föld, — írja b. Eötvösünk, — s kinek egy virágát elharasztá a forró dél: annak ezer ibolyák nyílnak éppen a hervasztó sugar alatt. Egy nagy aranyárku, s kinek egy ér be nem tölté várakozását: annak a hely marad tele reményekkel.

A talajt sem válogatja. Éppen úgy megered a koldus szivében, mint a dűsgazdagóban, sőt tán mint az akáczi táska, minél inkább nyiesik, annál sűrűbben hajt. (az öngyilkosok kivételé: csak kivétel e szabály alól) ott van ez a sorvadó beteg aparczaján, — kit már környezete is halálnak szánt; de ő maga gyógyulást remél. — Ott ül a haladókló vánuok csucsán; aki még agyából es terv és remél, — s ha itt már nem lehet: gyökereivel a lit lajtorján a tul-világ panorámájába kapaszkodva is élet — boldog! — halálos holtig.

Csalfa bar, de becses talizmán!... Aztán... ingyen adják. Táplálása se sokba kerül. — Csak az egyszerű tót diak mondá: „mit? — reményeket táplálni?... bár magamat táplálhassam.” De ez csak tréfa — mert nem mi tápláljuk — hanem ő táplál minket.

Nincs az a sivar növény, — az az árokparti iszolag, szikla róza, vagy havasi ibolya, melynek gyökerei vagy idái oly csekély táplálékkal beérnek, — oly kopár talajon előlődnének, mint a reménynek kiszáradhatlan szellemi idái. Nem bíli ezeket sem fagy, sem kánikula. Talajul még „a ló ság” sem szükséges neki, — elég a valóság: sokszor még az üres phantasia déli baba is, — ott is megfogamzik.

Róza Sándor holtigiani börtönré itélve levén: nem kegyelmeit, csak azt kérte hogy bármily hosszú csak megnevezett számú évek mondassanak ki ítéletében, hogy a hátralevőket számlálhassa, — s a kiöltésnek bár valóságtalan reményt is azokhoz oda képzelhesse. —

Ki szórna el a zét magot aratás reménye nélkül? ki ándulna hullámzó tengerre bekapart reménye, — ki monne harcra győzelem reménye nélkül?... Ki szállna fel a léghajzó a szerencsés lejutatás — ki szállna le a tenger fenékre, bánya ürbe, a feljutatás reménye nélkül?

A „ZALA” TÁRCZÁJA.

Kiss József költeményei.

Budapest, 1876. A szerző sajátja.

Ami fiatal költők közt, kik műveikkel újabban elég sűrűn lépnek a nyilvánosság színpadára, érdekes alak Kiss József. Merész, határos compositio, s kötetének már beosztása is („Dalok az utcáról”) négy kötetemny a modern világnézet fájalmavai, — „Regény”, költemények saját belvilágából — „Tragédiák”, az az nagy ballada, a megnyílt bizonyos elmés definíciók óta a ballada „tragédia dalban”, — „De profundis”, nagyobb, egészen modern irányú és szerkezetű költői elbeszélés, — „Zsidó dalok” és „Vegyes”) arra mutatnak, hogy a költő öntudatosan, műgonddal alkot, s van határozott, egészen modern iránya.

Kiss költészete kidomborodottabb egyéniséget árul el. Még kisebb iryai költeményeiben is befejezettségre törekzik; öt-hat közülük nagyon megfelel a feljők út „regény” címnek; valóságos összetűgő mesék van. A költő szájalomból házassodik („Egy pillanat”), bár lépés nagy küzdelem kerül, melybe a mult tudata szemre-hányólag vogyul („Ábránd”); az esküvő s néhány verőtenyes, boldog nap egy időre feledést, boldog mámorhoz („Nász bokrétá”, „Téli estén”) — — de a mitől az egyre csapongó költő felt, s varázs szétfőszlása bekövetkezik — — a nő, bármí jó, hü, nem követheti a képzelmet rüptében, önyk, szemrehányás fellege borúl a frigyos („Magány”, „Nehéz órában”). — — s a költő anyjához fohászodik, anyja szelleméből igyekszik erőt meríteni („Egy sir”) „A nászbokrétá” szép, gyöngéd dal, — — a főr regéli nászának fényét, a nő feleli: „én egyedül csak téged láttalak!” E sorok azonban — —

A nászbokrétá elhervadó félben Homálynak, esőndnek ság titkos roget...

a mesterköltésig hibáját képviselik. A megelző, a kötet

őlen található cyculusban („Dalok az utcáról”) találjuk a modorosság nyomát. A költő, olaszországi utjából hazatérve, sétára indul Budapest utcáin. A fel s alá járó tömeg a régi jó idők tisztességesebb erkölcsait, s az újak teletességet juttatja eszébe („Dalphinis és Chibe”), — a tavollete alatt épült paloták a kor gyors, rohamos haladásáról regélnék, míg kapukat, erkélyüket díszító sphynxok agógdva tudakozza, vajh! e’ lázas sürgés — forgás boldogságra vezet-e? s azok hallgatnak, nem felelnek... („A Sphynx”) Ki várna már most e mély részletben oly fordulatot, mint első darabjában találunk („Szereltem — vágy”).

Es lelkem oly nyugodt, mint to vihar után... Csak olykor-olykor, ha egy édes arcu lány Vetődik utamba, kezd ajkam remegni — Volna szerető, hej be tudnám szeretni!

Sem hangjással, sem tárgyánál fogva nem illik keretébe, az eredetnek látszó fordulat csak écsinált. A nagy különben sem illik a vívodó, eleltűndő nézet keretébe. A cyculus s az egész kötet főpontja a „Magasból” című versben van, hoi a költő költészete magaslatáról nézi a tömeg önmagát megvontó sürgését — —

A kit áldnek — el van veszte, A kit áldnak — nincs megáldva!

Még a „Regény”-ben is van valami antipathikus, önző ott, hoi a költő magújna a szájalomból ávett egyszerű nő, a regébeli hamupipóké; — — nem gyöngéd, bármí határos ez („Magány”) — —

Mosolyodban nem lélek üdülést, Es szivem, lelkem olyan áduggetog! Tán a csillagokban van megírva Hogy én örökké egyedül legyek! vagy ez („Nehéz órában”):

Megesett szivem, lelkem rajtad, Hogy láttalak bus szenvedón, Tehetek róla, az irgalmat Leküzdni hogy nem volt erőm?

Ha Kiss balladait olvassunk, hamar ki vagyunk békítve. Bármi ki mondhatjuk, hogy újabban költészetünk szebbeket ritkán teremt. „Dal a szegény árjéről” a költő 1870-ben megjelent, teljesen elfogyott „Zsidó dalaiában” is meg volt, s át is vette több lap. Erővel, a forma s hangulat bravourjával megirt költemény. A kedvesül elbucázott, anyja által péntekenestére haza var; zsidó legény megöltetését doloja el. Egyszerű tárgy nagyon, dallamos verselés, költői részleten, s erőteljes szerkezete azonban meg ragadnak! A határos „Simon Judit”, „Lea Eszter”, és „Közös fejta” szintén a hazai zsidóság mythikus hitéből, hagyományából merítette tárgyát, mind megannyi határos választott tárgy. Simon Judit, a gyermek-gyilkos később mődő gyermekei el elhalnak, arra van itó ve, hogy ne eszokolja meg szűltöt; a gyermek beteg lesz, áhitja anyja eszokját, férje alúzi, de mind hijába, csak nássa után csokhatja meg, s ekkor

Hűlő ajkát nyomja égő ajkára, — Ez a Simon Judit bus históriája.

A „Közös fejtaiban” a zsidó-anyja Sadováná elhunyt fiat siratja a kereszttel jelölt közös sir felett. „Lea Eszter”, a bntűs z-idoó, ki lányának kupogtat, s mikor ez méltatlan tesz, megőrül, már homályosabb, de sziaten erővel tartan írva. Nem zsidó tárgy „Kántor Klári”! jelenetése — a stereotip három hollóvarjua; — nem is eredeti, de második része, az elhagyott szeretőjét akasztófán függni látó menyasszony örülése, megható.

Ha „tragédiáiban” a compositio művészete, „zsidó-dalaiában” nyelvbeli ügyössége, képzelme s’ eredetisége lép előtérbe, keleties színpompája, virágos nyelve egyéb rokon költeményeiben is megvan (gy a „Vegyesek” közt a „Közös útazás”, „Csak” és a „Persa.”) A zsidó mythosok, az drámatentum regéi, nevei, a vallásos szertartások sajátasága it adnak az egésznek. A „Zsidó dalok” kösött egy: a „Zsidó leány” legalább is érthető; mégis elandait, s ily szavak mellett — —

Ki állna ki a betegy lázas künjait, felegyógyulás reménye nélkül? — Ki nevelne gyermekét hála reménye, s ki ültetne csak egy fát is gyümölcs reménye nélkül? ... sat. Aldassák hát a végzet: hogy földi pályafutásunkhoz ily „uti költséget” ilyen „pró pénzt” adott, melyet folyton köitünk, még sem fogy el; melyből folyton táplálkozunk, mégis eltart — a sárg!

Ujságvágy és rászokás.

Az is bölcs berendezése életünknek, hogy minden természetes mozzanata ellensúlyozva van más természetes velünk született mozzanattal. Hogy jó pihenhessünk: el kell fáradsunk, hogy jóízűt ehesünk: meg kell éhezünk.

Az ellentétek keresik és egészítik ki egymást. Szellemi téren is, mondják: — ez meg az axioma — alap élő régi közmondás; aztán ha go doikozunk megtaláljuk az axiómát, a közmondást éppen az ellenkezőre is p. u. „A hallgatás arany” ellenkezője: „néma gyermeknek anyja se érti szavát.”

„Aki hisz, üdvözlő”, „aki hisz az csalatkozik” „Aki magát megalázza felmagasztaltatik” „szerény koldusnak üres a tarisznyája.”

Lassan menj tovább érsz. — „Minden parca drága az időnek.”

„A háboru Isten csapása.” — „ha békét akarsz, viselj háborut”

„Aki a pénzt megbecsüli, magát becsüli meg.” — „a fősvény kőtszer költ.”

„A vér nem válik vízzé.” — „pörösök mert atyafiak.”

Hasonló keresi a hasonlót — „a fazokas gyűlöli a fazokast.”

„Érett ész kell a tanuláshoz.” — „amit a Pál nem tanult, a Pál nem tanulja meg”

Ily ellentétes mozzanatai szellemünknek az ujságvágy és rászokás. Kivanjuk valamint mert ujság, — a borzadunk az újításról, mert megszoktuk a régít. Mindenik igaz, — pedig egészen ellentétes állítások. Es ugyanazon egy emberben is megvan mind a 2 axioma, — együtt, egyszerre, egymás mellett, — mint a moznak kő összeállításában a vörös karnót mellett a kék lazur kő, — a zöld krispít mellett a tej fehér calcedon sat. — s ez adja éppen azt a kellemes eredményt a színeknek egymást mérseklő szívarványát.

Mi lenne belőlünk, ha a velünk született ujságvágy ástönünk mellett ott nem volna a szinte velünk született rászokás hatalma. Örökké az után futnánk ami új. Ujjtási ösztönünk nélkül pedig valódi rabjai volnánk a megszokásnak.

Igy együtt lám mily szépen kiegyenlítik egymást, Bizony szép moznak ez az emberi szellem, De kifárkaszhatatlan tenger — kiaknázhatlan bánya is.

Török átok.

Ismeretes népmonda, hogy apáinkat megátkozta a török roz szomszédal, rozul égő pipával — begyöpsült udvarral sat. Hanem egy vén krónika szerint Hamzsabég Buda vissza vételekor ugy átkozta meg őseinket, hogy: „Allah verje meg országodat hitetlen gaur. Légy saját földeden idegen. On nagy embereidet ir idegenektől tanuld ismerni. Teremjen áradásig borod, de idegent igyál. On zsirodtól légy sovány az átszakadásig. Sokszorosan fizetges az idegennek saját bőségedet. Idegenek mellett feledd ősi szokásaidat. Nemzeti köntösöd szegényítsen ugyan de el ne viseld magad, hanem elzarva essék áldozatul molynek és avulásnak. Csengő nyelvben ficamodjék ki nyelvéd. Ne írts egyet másban, mint az egymás elleni pártoskodásban stb.

Mondják átok és ebugatás nem hallik mennyországba? Mégis de sok nyoma van rajtunk Hamzsabég átkának! —

Politika a nempolitikában:

Nagy politikus ez a mi kedvelt Jókaink — nemcsak a valódi politikában — p. u. azért is, hogy évek óta, ha a mérsékeltabb szabadelvűek számára hírlap organumot nem tart s ezzel is a „közép”-ent összetartani nem segíti hát sokan a „szél és szél” közé kerültek volna, — hanem azért is nagy politikus (mert a magyar ember az alkalmiság felhasználására, az óvatosságra s eszélyességre is azt mondja hogy jó politika) tehát azért is nagy politikus: hogy most midőn honunk derék hölgyei a divatkor ellen egy 2-ik véddegyetlet terveznek: éppen most írta meg az „Eletképek” új lapjába a „F e r e d z s e” novellát, — s ebben azt hogy Török országban már száz évvel előbb állították fel ezt a női divat kórág ellen, e minden női kellemet eltakaró zaikat, mely nélkül törökönök utcára menni tilos, — és leírta, hogy e tilalmat athágó szép nők mind a tengerbe hanyatván így lakoltak azért, hogy a divat csábjaírói le-

— „Nem, apám, nem! Hisz a tenger járma Megtört, Moab többé nem remeg . . .”

Zsidó leány, napkelet virága, hi t tanított dalra tégedet? —

Köd ül a Nébón, vak éj a tájon, Hova viszesz édes kedvezem? Az apa szól: „sivatag virágom, Sird el a Mirjam dalát nekem!”

— „Nem, apám, nem! Hisz a tenger járma Megtört, Moab többé nem remeg . . .”

Zsidó leány, napkelet virága, hi t tanított dalra tégedet? —

maga a rhytmus saját szerű zenéje, az új, szingzagdag világ elaudalító léggömbje is kielégít. Legszébb mégis a cyclus „Egy szó miatt” című darabja. A költő ravatalon fekszik, körülé hitorsái, a közég vénei mormognak hagyományos szokást, s szakállukat billegetik . . . „Oly furcsa mindez! — s félszörbe öltöztetik, s fülébe súgják a jellegét, mely nélkül a meny zárva van! A költő végül így kiált föl:

O, — khaldeai nyelv és rhytmus, En elfelejttem, fogadok! S egy vers, egy árva szó miatt, ah! A menybe be nem juthatok!

Ez tiszta, megkapó humor. Az a sokszor felsíró bú van belő öntve, mit a „Perzaában” így fejez ki —

De — én istenem! — mitevő legyek, Mikor békém, nyugtom nincs egy peronyi A csitító dalt énekelni!

Érthetetlen még a „Zsidó dalokból”, s elég erőltetett is, az „Egy keresztre”. Kedves a „ref. lelkész emlékező”, ki a zsidó fiút szeretettel karolta fel. Említésre méltó: „Sohaj”, „Közös fejta”, „Uj Ahasver” — utóbbiban egyik eredeti vonás a sok megelőző feldolgozás dacára is.

A kötet legterjedelmesebb darabja a „De profunda.” Erősen pontúrozott részekből, s egészen modern tárgygyal a bukott nővel foglalkozik. Főszereplője nem csinal aránylónak, úgy rajzolja le végzetével együtt, a mint prototypjal — az életben tényleg mutatkoznak. Bukott nő, ki tisztán szeret; megszökik a bün-lakából, tür gányt s fáradtságot, künd,

mondani nem akartak. Elrettentő példa, — nálunk ugyan nem jön hasonló formán a törvénykezemből, — de jön majd lelkes honleányaink szívből és védgyleti alapszabályai-ból! . . . Várjuk.

Czigány Károly

Levelezés.

Pécs 1876 Junius 15

Tekintetes Szerk. Ur!

A lefolyt hét szomorú hírrel lepte meg városunkat. Szerdán junius 14-ikén hosszú szenvedés után a köztiszteltben álló széplehetségű fiatal leány Smelner Barabás Betti 18 éves korában meghalt. Ő volt azon hölgy, ki 17 éves korában elvesztve atyjában egyedüli támaszát, saját szorgalma s tehetsége által elsajátította atyja tudományát s oly bámulatos előhaladást tett, hogy a ki és betáblázási körvényeken kívül, más sokkal nehezebb ökmány és ügyeket sikeres otthoniassággal rendezé s ez által módot talált tisztességes önfentartás eszközeit anyja huga és önmagának megszerezhetni. Eleinte kézimunka által igyekezett pénzének csekély számát szaporítani, de miután e jövedelemforrás gyéren szokott fizetni, azért ragadta meg a fent említett eszközt, de ekkor az irigység s rozsz akarattal kezdé őt folyton üldözni. Néhány ügyvéd által be lett perelve, kik e gyenge hölgygyel szembe mertek szállani, nem gondolva meg hogy: egyenlőtlen erők küzdelme mily szégyenteljes a hatalmasabbra nézve. S a nők állítólagos barátnői, kik embertarsaik vizsgálatására vannak teremtve, mit ténének e nők!? Kigonyolták, nevettek rajta, mert okos mert lenni, mert üldözé őt a sors keze. Sajnos dolog de igaz, hogyha fiatal szép leány önvétke miatt vagy anélkül az üldözgy, szerencsétlenül lesz, a neméhez tartozók között talál a legszigorubb bírakra, kik a helyett hogy vigaszt és segélyt nyújtanának a szenvedőnek, olykor még kegyetlenül zárják el előle az alkalmat is, megalázott helyzetből újra fölemelkedni. De vannak kivételek is. Vannak emberek, férfiak, meg nők is, kiknek szívében az ember szeretet és könyörületeség minden érdeken fölüll áll; kik nem bírásoknak nem itélnék valamely szerencsétlenség fölött, hanem segítenek a hol s a mikép csak lehet. Egy ilyen jól tevő Mentort talált S. Barabás Betti, K. I. pécsi h. ügyvédben, ki a tehetséges fiatal leány ügyében segédkezett nyújtott s üdvös tanácsaival szolgált. Azonban S. Barabás Betti munkássága közepett, meghülés által sorvadásba esett, s hat havi betegeskedés után kiszenvodott.

Hirt tetemét kesergő anyja és testvéérének könnyei kísérték a budai külvárosi közsíkertbe, hova örök nyugalomra lötetett. Béke poraira.

W. J.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Méltóztassék alábbi közleményünknek a nevelés ügy érdekében b. lapjában csekély tért engedni.

Folyó hó 11-én Tapolczán egy igen kedves és emlékezetes ünnepély tartott. Ugyanis a helybeli izr. tantesület azon szempontból kiindulván, hogy több havi folytonos munkálkodás után mily jótékonyan, de egyszersmind serkentőleg hat a kisdedekre a szabaddani mozgás, határozatba hozá, hogy a nyári idény alatt a tanulókkal olykor-olykor ki fog randulni, és bevezetésül egy nyilvános „junialis” rendezett, mely oly jól sikerült, hogy nemcsak a kicsinyek, de még a felnöttek is testileg, lelkileg részt vettek benne.

A kändülés az iskola helyiségéből történt, hol a gyermekek már reggel 6 órakor valamennyien (számra 125) egybe voltak gyűlve, és 6° órakor párosan ülül a leányok, utánuk a fiúk, zene és dobszó kíséretében indultunk. Elül vitte egy fiu az iskola lobogóját és minden 5-8 pár növendék közül szüntén egy-egy nemzeti lobogó emelkedett ki. A menet mely a város fő utcáján végig vonult, oly ünnepeles va, hogy a szülők és más nézők öntömkönyeket hullattak. Néhány perczel 7 óra után kiértünk a bajregényes ígertbe, hol a gyermekek egy órai kipihenés után oly jó kedvel mulattak, hogy valóságos öröim volt nézni.

A szülők egyéb tanügybarátok, köztök számos vidéki önként sereglettek ki hozzánk, mi kedvűnkett meg jobban fokozta. Délután 2 órakor Dr. Löwentritt Lipót ur, az iskola tisztelt elnöke szerencsétlente meg szerény körünet, kit Hoffman Anna, V. osztálybeli növendék néhány szóval üdvözölt. Ezután elnök ur szép szavakkal adá meglepetésenk és öröimének kifejezést, és miután az ünnepély jelentőségét igen találóan fejtegette, a tantesületnek pedig szép törekvéséért köszönetet szavazván az egyes osztály

még elesüggedve kórházba kerül; mikor innen szabadul, végzete újra elállja útját, s a honnét e tudott menekülni, oda visszaküldé az éhség. A mű tanulságos, erővel van kifejtve, s az egész leszámítva a csak egy-két erőszakolt részletet (VII. lsten és a bajadér. VIII. „A végzet.”) oszmegszagdag és hatásos. A kiváobbak: „A bachelar” a szegény zongorázó vak fiuval; — „Egyedül”, mikor öngondolja a rá varó nehéz harcot, s mivel „szefelme hü, önzetlen tiszta” — azt mégis fölveszi, — s végül a mű befejező szaka: „a váci útcán”. Néhány részlet mondhatnók, rút, így az melyben az éhező Liza bámulja a csémege-árus kinkatát, s előtte enged, felig éhenhalva, a csábítás szavának. A mű tana gyűlöletes — de ez az élet, és ép maga e megdöbbenés is . . . hatás.

Röviden még a „vegyesek” rovatában található költetményekről. A „Redaktor ur”, Arany reminiscentiája, „Egy képes lap halálára”, s „Az újdonság”, e kettőben van egy-két megható vonás. „Dalaim”, „Lszó halálára” (par igaz sort kivéve), „Varróleányok da-” (ez főkép szemben Hopd „Ingdalával”), kisszerűek, jelentéktelenebbek. „Tóth Ede temetésén” el van tordelve, ami nem egy a cyclusba osztással. Eunyit a tetőtől talpig modern, s öntudatos gonddal alkotó fiatal költőről. A kötet kiállítása izlése.

(Figyelő.) GÁSPÁR IMRE.

A király utcza.

(Óda.)

Kanizsai király-utcza, Vagy ha jobban tetszik: „német,” Ne féld te az idők dühét Mert tel éli dicsőséged! Neved meg van alapitva Pedig „aere perennius,” Megénekelte egy poeta (I) Kit megrugott a paganus! A mig csak a Capitolra Viszi a főpapot lába, —

legjobb tanulóinak elismerésül erkölcsös könyveket osztogatott.

Ezek után néhány fiu és leány elöök ur és a b. vendég koszoru tiszteletére szívmivelő beszélgetésekkel és szánjatekokkal fűszerezték az arány is jól folyt mulatságot, mely tanz és dallal fejeztetett be. A gyermekek közül különösen kiemelendők:

Hoffman Anna V. osztálybeli növendék üdvözölő beszédeben; Neubauer Gizella, II. és Rosenberg Jolán I. osztálybeli növendékek, kik a testvári szeretetet hűségesen esztelték. Továbbá: Marton Zseni és Schwarcz Róza, IV oszt. n. a habona című párbeszédben; Lefcovics Ilon, V Marton Berta VI. oszt. n. kik a könnyelműség felett törtek pácztát. Lustig Ilka és Schwarcz Leontin VI. oszt. növendékek, kik a hü cizfirkodás felett vitatkoztak Krausz Jetti VI. oszt. n. a filemile című költeményben és végül Gróf Markus, Wolf Gyula, Rosenberger Lajos V. és Kohn Miksa IV. osztálybeli növendékek, kik az év négy szakát dicsőítették.

A nap már láthatarunkon túl volt, midőn a vendégek általános meglegedéssel lassankint távoztak. 8° órakor mi is, zene és dobszóval hazafelé ballagtunk és az isk. bizottság s más tanügybarátok (kik a menet alatt hozzánk csatlakoztak) kíséretében az iskola udvarába érkezve, hol a gyermekeket további munkál-odásra serkentvén, halát adunk istennek, hogy oly község jutott osztályrészdünlől, mely méltányolmi tudja a tanító fáradozását, mely enyhíti annak terhét, hol és mikor csak lehet. Adjon isten sok ily példás községet hazánknek, ugy nevelésügy eljön nemcsak a te országod és a modern zsidó iskola sötétségét szerető ellenségeinek fondorkodása elenyészik mint a szappan buborék.

Fogadják ezuttal az ifjuság nevében halás köszönetünket: Scherch Irén és Wolheim Regina urhölgyek N. Kanizsáról, Stern ur földbirtokos Z. Egerszegről kik noha vidékiek, mégis páratlan érdeket tanúsítottak a rendezett ünnepély iránt. Továbbá Marton Gáspár ur, ki szives volt az uradalom tisztartójától a helyet, hol a mulatság tartatott, számunkra kieszközölni. Ünnepegyünk díszítésénél közreműködtek még: Leszner Lujza és Friedman Anna urhölgyek; Hochstädter Lipót, Dukes Soma és Friedman A. urak, kiknek is az ifjuság nevében halás köszönetet szavazunk.

Kelt Tapolczán, 1876 junius 17-én.

A tantesület: Kuttner Lipót. Strausz Zsigmond. Zeisler Anna.

Helyi és megyei hírek.

(T.) (Vizsgálat.) A nagy-kanizsai polg. isk. tantesület által minisleri engedéllyel — felszerült leányok számára — rendezett tantolyam vizsgája vasárnap tartatott. meg az iskolaszéki elnök és alelnök és egyéb tagjai, számos szülő és más tanügybarátok jelenlétében. A vizsgálat 12 órakor ért véget. A tek. iskolaszéki elnök ur, a szülők illetőleg anyák meglegedésüket fejezték ki a rövid idő alatt elért szép siker fölött.

A Budapestén Gyulay Béla szerkesztése alatt megjelenő „Polgári Iskola” című lap a helybeli polg. iskolai ta. testület által kiadott: „A polgári iskola annak szervezete és czélja” című füzetéről a következőképpel nyilatkozik: Ily című füzet küldetett be hozzánk, melyben a nevezett testület ugyanazon álláspontot foglalja el, mint egyesületünk közgyűlése. Fogadják elismerésünket a buzgó testület, mely az iskola falain kívül is előmozdítani törekszik közös célunkat, s az előítéletek, fértétesek eloszlítására áldozatokat is hoz. Bar mások is követnék a jó példát!

(Tolvajias.) A következőről értesítenek hemünk: Folyó hó 18-án éjjel a Pálmai bérés gazdáinak pinczéjébe tolvajok belopództak Ott többek között találtak egy fazék zsirt, mely körülbelül 70 itczét tartalmazott és egy üveg pálinkát. A tettesek a zsirt kezeikkel kimarkolták és egy nagy ruhába tették, a pálinkát sem sajnálták meg, hanem azt is velük vitték. — Ilyesmi nem marad sokig felfedezhetetlen, — másnap rövid kutatás után kézrekerült a zsir és a pálinka. Azon egyen pedig akinél mindez találatott, másnap a kanizsai város kapitánysághoz bekísértetett.

A szegedi országos kiállítás. A kiállítás megnyitását illetőleg b. Simonyi Lajos közzgazdasági miniszter a kiállítás nagybiz. elnökének azon ígertét adta, hogy a megnyitást személyesen fogja eszközölni. Ezzel kapcsolatban írhatják, hogy kormánykörökben élénk rokonszenvvel kísérik a kiállítási mozgalmat s minden lehető el fognak követni a kiállítás emelésére Biztos kitátásunk van ra, hogy

Modorban: Estant. Sanyit A honyért a „kis pipaba.” —

Te elni fogsz, meg nem emeszt Semmitéle „über aedas,” Sem cholera, sem krach, — vagy hogy A rimen kijöjjen, hat krax;

Sussterinas, kölyökkutya, A mi benned veri a port, Mythoszi tárgy lesz idővel S fejen haberkoszorut hord!

Romokba dől réz Carthago, Babylon és szép Ninive, De nagy nevet, mit kivivott Ezredv sem döntheti le:

Eppen így fogsz te is elni De nem dőlve, nem romokban Hanem télen feneketlen — Sarban, nyáron pedig-porban.

Mert te nagy vagy, megérdemled Teljes mérvben költöd dalat, Ki — úrvé az unalomtól — Most az örök hírnek ad at.

Ugy mint egykor kis Ariou Elbűvölte potykat, harcsat. Ep ugy büvöl el poetád Benned minden — Pannat, Marcát ...

Söt nem csupán Pannat, Marcát, A ki mégis embori lény, De azt is, mi nagy fület, vagy Plane eszarat hord a fején.

Mert mikor a magénekel Gulya este haza „stál,” A dalvagyót vonzódra egy Sarga ajtos bolt el áll —

Es var, es var ahitattal Var Ariou szép dalara Mikor zendül meg dalra a „Fiskarova Cancellarja.”

Klarinet.

a mezőhegyesi gulya és ménes igen szép példányokkal lesz képviselve; továbbá itt lesznek az aradi dohánykiállításra képviselve volt jeles minta-dohányfajok, az állami szivar-gyárakból is fog a kormány kiállítani; Trefort közoktatási miniszter ur pedig már is elrendelte, hogy egy elemi iskolai könyv- és taneszköztárat küldessék le. — Az országos segélyt pedig a kormány — mint biztos forrásból tudjuk — még e hóban utalványozni fogja.

(Graf Széchenyi István hátrahagyott kéziratainak megvételéről) E lapok szerkesztőjének e czélra 5 frt 90 kr. gyűlt egybe. Régebben tett felhívásunk nem eredményezett eddigelőt. Az ügy ismét szönyegre kerülven Lónyay Menyhért grófnak a magyar tudományos akadémia legutóbbi közlése után történt buzgó felszólalása folytán talán olvasóink közül is többen indítatva érzik magukat a rossz idők dacára filléreikkel e célhoz járulni. Jövő héten Budapestre utazván az addig netalán begyűlt összeg segítségével illetékes helyen átvesszük az előzőt a fenti összeget is. — Ajánljuk e pártolásra méltó nemes ügyet különösen azon olvasóink figyelmébe, kik egy pár hatást könnyen nélkülözhetnek.

(Sajátos esete a megvakulásnak.) Egy berlini igazságügyi hivatalnoknak 17 éves fia, ki más városban látogatja a gymnasiumot, a múlt hétfőn táviratilag hívatott hazá, miután anyja életveszélyesen megbetegedett. — A fiatal ember a keleti vasuton este Berlinbe érkezett, és öröme az, hogy anyja jobban van. Midőn kedden reggel felébredt ijedségre észrevette, hogy nem lát — a fiatal ember megvakult. Ritka erélyvel uralkodott magán az ifju anyjában, hogy legalább nehéz beteg anyja előtt hallgatta el szerencsétlenségét. A mélyen aggódó atya természetesen mindent elkövet, hogy fia szemé világát ismét visszakapja; csak a jövő mutatja meg; vajjon lehetséges lesz-e ez. A borzasztó bajnak egyedüli okozóját az vehető, hogy az ifju utja nagy részét nyitott coupé ablak mellett tette meg, óráig kihajolva s nem törődve a léghuzammal szemlégette a vidéket.

Intézetünk a „Deak-Album“ megjelenési idejére nézve szavát be nem válthatván, sőt ma is annak szétkülését aug. előtti biztosan nem ígérhetvén, kötelességének tartja a t. előfizetőkkel a késedelem okát tudatni, s ennek alapján szives elnézésért esedezi.

Midőn negyedfél hónappal ezelőtt a vállalatot megindítottuk, percig sem tévesztettük szem elől, mivel tartozunk a dícsőlt nagy nevének, s ahhoz képest nemcsak, hogy az irodalmi tartalomra a legnagyobb gondot fordítottuk, hanem hogy a munkát tevésegy társához méltóan kiállítsuk, házáknak nagy művészet, a jelenlegi Parisban lakó Zichy Mihályt is felkeltük néhány rajz készítésére és Zichy a dícsőlt iránti kegyelemből, minden nagy elfoglaltsága mellett, azon föltétel alatt vállalkozott a munkára, hogy akkor csinálja meg a rajzokat, mikor az oktatásügyi miniszterium megrendelésére festendő nagy kép elkészítése végett március vége felé hazajő, hogy tanulmányait a helyszínen megtehesse; s akkor rajzainak Parisban való megtekintését is eszközölné. Azonban hazajöve e előre nem látott akadályok folytán késvén, csak a napokban térhetett vissza Parisba, és így mi — bár a kézirát már hónapok óta keszen áll a szöveg közé nyomtatandó képek készítésénél nem lévén, a munka sajtó alá bocsátását is kénytelenek voltunk elhalasztani.

Budapest, június 1-én 1876.
Teljes tisztelettel
Franklin-Társulat
Magyar Irod. Intézet és Könyvnyomda.

A magyar orvosok és természet vizsgálók ez idejé (már tizenkilencedik) gyűlése Máramaros-Szigetre van kitűzve. Augusztus 11-én kezdődik a beiratás a városban s tart három napig, aztán ismerkedés, közgyűlés, jótékony bak felolvasások, nagyobb kirándulások Akna-Szatánra, Bocskóra, Rónaszékre, a Suliguli forrásokhoz, és a Vajevi-nulujhoz, a Tisza forrásához, Akna-Suhatag sóbányáihoz, a prébi fűrdőre, a Nagy-Agyógyba, s a Telek gyórkok dolhai vagyarába, Máramaros megye legbájosabb tájai ezek, ritkítják parjukat az egész continenten, s vetekednek eredeti szépségben Svájccezal, a kirándulás tehát a legkellemesebb nyári szórakozás lesz. A résztvenni akarók (kik sok kedvezményben részesülnek.) Szupa Györgyvel jelentkezzenek. Budapest, Szénatér.

Rovid hírek. Holzgethan báró közpénzügyminiszter meghalt és 15-én temetett el nagy fényvel. — A vespéremi iparos ifjuság művelődési körének alapszabályait miniszteri szentesítést nyertek. — Toldy Ferenc kézirát gyűjteményét, az akadémia 3500 irtert veszi meg a csatlótl. — A nagy-váradi dalárda az orsz. dalártnépélyen két versenydarabbal fog fellépni. — A műtörténelmi kiállítás Budapestben bezaratott. A jövődelem 14,000 irtmál többet tesz. — A magyar országgyűlés még e héten elnapoltatik. — Konstantinápolyban, Hassant, a miniszterek gyilkosát fe akasztották. — A Fertő mellett a jövő hóban nagyobb lovassági gyakorlatok lesznek. — A magyar korona területén 196 könyvnyomda van. — A philadelphiai közkiállítást naponként átlag 20,000 ember látogatja. — A balaton-füredi szeretetházból egy fia tünt el, ki ez alkalommal már negyedszer szökött meg az intézetből. Még eddig nyomára nem akadnak. — Insbuckban f. hó 14-én hó esett.

Jegyzőkönyve

a Zala megye gazdasági egyesület Zala-Egerszegi 1876-ik évi május hó 2-án tartott közgyűlésének.

Jelenlévők: Arvay István ügyvezető elnök, Glavina Lajos, ngos Modrovits Gergely, Belus József, Farkas Dávid, Sellyey László, Dr. Grész János, Skubics Jenő, id. Skubics László, Szigotay Antal gazdasági egyesületi tagok. — az utolján nevezett úgy is mint jegyző.

Elnök ur a megjelent tagokat szívélyesen üdvözölve a gyűlést megnyitotta, melyen a következő tárgyak vétettek tanácskozás alá.

5159—1876.
Arvay István ur mint a kertészeti szakosztály elnöke az 1876-ik évi nov. 2-ki közgyűlés 95,110—1876 és 97,111—1876. szám alatt hozott végzéseit folytán Sipos Károly selymeszeti szakosztályi elnök urnak a Perlaki szedres kert kezeléséről az 1871—1875 évekről beadott, minden részletiben helyesnek talált számadásait megvizsgálásáról, s a kert jelenlegi állásáról jelentését beadván egyszerűsággal az iránti indokolt véleményét terjeszté elő, hogy miután a perlaki szedres kert a változott viszonyoknál, s a jelenlegi részletező felhozott körülményeknél fogva rendelkezésnek többé meg nem felel, a folyó év végével annak kezelése megszüntetessék, s az egyelői tisztelettel kérje fel a megyét, hogy a perlaki kert is, mint már a Galambokival történt — nyilvános árverés útján eladassék, a befolyandó

összeg pedig a Zala-Egerszegi kert nagybirtosára fordítassék.

Arvay István a kertészeti szakosztályi elnök ur jelentése szerint Sipos Károly urnak a perlaki szedres kert 1871—1875-ik évekről beadott, minden részletiben helyesnek talált számadásait megvizsgálásáról, s a kert jelenlegi állásáról jelentését beadván egyszerűsággal az iránti indokolt véleményét terjeszté elő, hogy miután a perlaki szedres kert a változott viszonyoknál, s a jelenlegi részletező felhozott körülményeknél fogva rendelkezésnek többé meg nem felel, a folyó év végével annak kezelése megszüntetessék, s az egyelői tisztelettel kérje fel a megyét, hogy a perlaki kert is, mint már a Galambokival történt — nyilvános árverés útján eladassék, a befolyandó összeg pedig a Zala-Egerszegi kert nagybirtosára fordítassék.

Mint hogy a számadásokból kitesztől az ollári uradalom az 1871 évben kiszolgált 1200 és 1872 évben kiszolgált 309 darab csemetéért 45 frttal a Csák-tornyai uradalom az 1872 évben kiszolgált 50 dbért 1 frt. 50 krral, — Bükky Imre ur 12 dbért 36 krral Rusek Tamás ur 8 darabért 24 krral hátralékban vannak, — e végzés kiadásával Thassy Lajos pénztárnok ur azon hátralékok beszedésére utasították.

Boldogult Horváth György fiok egyesületi elnök ur a 96,111—1876. sz. a. beadott jelentésében saját tapasztalata alapján véleményezvén, hogy miután a perlaki szedres kert eredeti rendeltetésének a változott viszonyoknál fogva, mint hogy t. i. a selyem fonadék megszünte folytán a gabák beváltása is teljesen megszűnt — meg nem felelhet, különösen azon okból, mert a kert talaj egészen kimerült, termőképessége kizsárolva lett, hosszabb időre bérbe adassék azon feltétel alatt, hogy az egész terület arányosítás s megjavításassék; — a számadásokból pedig az tüzvén ki hogy 1871—1875 évi időközben, tehát öt éveken által a kertnek az eladott szeder fák utáni összes kiadás a kert felügyelő 60 frt évi díjjanak becsapításával az adón kívül összesen 740 frt. 40 krra emelkedett, de kitesztől az is, hogy mindezen súlyos kiadások eredménye azon 47 frt 40 kr. eladott szederfa ára volt, — azon felül létezik még 5000 darab 8—14 éves szederfa mely azonban a 3 krajczarra szabott ár mellett is eladható nem volt, s már most elvénülés következtében biztos siker reményével nem is használható; kitesztől végre miszerint a terület mek kertek szederfa műveléshez nem szükséges része bérbe adatván, az öt év alatt befolyó d hasznóból lehetett csak fedezni az évi kiadásokat s ez által előzetett meg az egyesületi pénztárnak károsítása, de ily módon is a kert öt év alatt csak 112 frt. 16 kr. jövődeltet adott, miből még az adó levonandó, mindezekből kétségtelen az, hogy az egyesület a megvétel használatra kapott kertek csak oly képpen bírhatja kár nélkül, ha azt rendeltetésétől elvonva mezői termények használatára bérbe adja, eredetileg kitűzött céljára azonban t. i. a szederfának selyem termelés tekintetéből leendő terjesztésére kár nélkül nem fordíthatja, de nem lehetséges ez azon okból, mivel mint az elvénült és kiültetésre használhatlanú vált nagy számú csemeték vissza maradása fölreismerhetlenül igazolja a vidékben a selyemtenyésztési kedv, mint hogy a gabák be nem váltának teljesen megszűnt, annak előmozdítására szánt szeder csemeték fel nem használattak, és így az egyesületnek pénz — idő és munkabéli áldozata teljesen eredmény nélkül maradt; mindezen körülmények közreműködésénél fogva a perlaki szedres kertet eredeti rendeltetésében fenntartani nem lehetvén, a gazdasági egyesület elhatározza, miszerint a folyó év végével annak kezelése megszüntetessék, és tek. Zala megye közönsége a fentebb elsorolt körülményekről a részletes előterjesztés közlésével tiszteletteljesen megkérassék, hogy a perlaki szedres kertnek is — miként már a Galambokival történt nyilvános árverés útján előadását, s a befolyandó összegnek a tekintetes Zala megye közönsége által a Zala megyei gazdasági egyesület kezelése és használatára engedett Zala-Egerszegi kertjének nagybirtosára fordítását elhatározni s fogadtatassék.

5159—1876.
Belus József egyesületi tag ur a f. é. apr. 8-án N. Kanizsan tartott közgyűlés 49. sz. a. hozott végzése által előterjeszté, miszerint megbízatása érdemében s a kijelölt feladatok czéljából a Nagy-Kanizsai kereskedelmi területet kérte fel, a mely is Wohlheim Ernő, Miczky Bernát, Engländer Lajos, Grünhut Alfred, Maschlanker Mór, Guttmann Vilmos, Dobrin Béni, Weisz H. J. Löwinger Ignátz, Rosenberg Israel, Stern I. M. Weismayer Mór, Eben-spanger Lipót, Reichentfeld Mark és Lengyel Ignátz urakból álló bizottsága által a Nagy-Kanizsan tartandó gabona vásár tervezete, a vásár helyisége, költségei és egyéb körülmények iránti javaslatát elkészítvén azt azon értesítéssel küldi be, hogy a bizottság a javaslatban általánosán körülmények alapján a részletek kidolgozására, s magában a rendezésben az egyesület küldöttségének segélyezésére támogatására szives készsöget továbbra is felajánlja.

A bizottság által készített javaslatban előadatik, miszerint a kezdeményezés stadiumában lévő vállalatról, mely még csak hónapok múlva lesz keresztül viendő és melynek alakulása számos előre nem látott eshetőség befolyással bír, minden egyes teendőre terjedő részletezett tervet kidolgozni még nem találtatott lehetségesnek, figyelmét egyelőre csupán a következő pontok megállapítására fordította: 1-ör az időpont vagyis a nap meghatározása, melyen a gabona vásár f. 1876. évi augusztus hóban tartandó. 3-ör a alkalmas helyiség kijelölése és annak berendezése iránti intézkedés. 3-ör a módok és eszközök megállapítása melyek által a gabona vásárnak minél nagyobb terjedelmét szerezhetheti; 4-er a vállalat sikeres keresztül vitelére szükséges intézkedések meghatározása.

Az 1-ső pontot illetően a bizottság véleménye szerint a napot egyelőre tüzetesen meghatározni nem lehet ugyan, mégis előre feltéve hogy az idén Bécsben és Budapestben szinte gabona vásárok lesznek tartandók, oda irányul véleménye, hogy a tervezett gabona vásár Nagy-Kanizsán közvetlenül az idezetek után, az az néhány nappal később tartassék, miután ez által az öz évi termésre nézve nagyobb tájékozottság szereshető, más felől számos kereskedőnek alkalom nyujtatik a gabona vásár meglátogatására. — A 2-ik pontot illetően a gabona vásár megtartására, legalkalmasabb helyiségnek a „Zöldfához“ címzett fogadó nagy terme, mely kisebb asztalokkal és megfelelő székkel berendezendő oly képpen hogy az érdekelt termesztek, s il-

letőleg az eladók eladásra szánt terményeik mustrát külön külön asztalokon kiállíthassák magától érteztővén miként ily asztalokért a gabona vásár bizottsága által meghatározandó mérsékelt díj fizetendő. A vállalat sikeresítése czéljából engedessék meg a termelőknek, hogy terménymustráikat a gabona vásár megtartására kitűzött időpont előtt 4—5 nappal a bizottsághoz címelve beküldhessék, és hogy a szükséges asztalok korán megrendelhecssék. A vásár tartama délelőtti 9 órától délutáni 5 óráig lenne kiterjesztendő.

A 3-ik pontot illetően célirányosnak tekinti a bizottság ha a gabona vásár megtartása falragaszok, hírlapok útján közzé tetetik, azon felül pedig mind a szomszéd megyék gazdasági egyletei és kiválóbb termelői, mind pedig a bel és külföldl kereskedők külön meghívók által a részvételre felszólíttatnak.

Ajánlatosnak tartja továbbá a bizottság mind a megyékben mint a szomszéd megyékben az ez évi aratás eredménye felől biztos tud más megszerzését, hogy a gabona vásár alkalmával az idei termést illetően a nyert adatok alapján kimerítő jelentés tethetessék.

Végül a résztvevők érdekében a vaspályák igazgatóságainál mehet díj mérséklés-kiszakozása javallatik oly képpen, hogy a vásár rendező bizottság által kiadott hivatalos meghívó igazolvány gyauánt szolgáljon.

(Vége köv.)

Felelős szerkesztő: HOFFMANN MÓR.

Egy használt, de igen jó állapotban levő Sigl-féle 8 lórezű gőzmozgony cséplővel együtt, szabad kézből igen jutányos áron eladandó. Bővebb felvilágosítással szolgál,
Kemény Béla,
gépész,
Tapolczán, Zala megye.
310 3—3

Minden versenyt felülmul
gyorsajtó-nyomda,
MONOGRAMM- és DOMBORNYOMÓ INTÉZET
BUDAPESTEN,
kétszerecesen-utca 15. szám.
1000
negyedrétű első minőségű kenderboríték a czéget reányomtatva
csak 2 frt. 80 k.
1 rizma negyedrét postapapir 960 iv a czéget reányomtatva
csak 7 frt.
1 rizma iroda-papir a czéget reányomva csak 3 frt. — kr
1000 dombornyomása pecsétmarkák egyszínű 1 " 80 "
1000 " " " " " " " " 2 " 30 "
1000 füstalmazvány vagy adósléval csak 5 " — "
100 levél legújabb monogramokkal 8 színben " 80 "
100 boríték legújabb monogrammal " " 80 "
100 levelepapir névvel, feketére nyomtatva " " 60 "
100 elegans látogatójegy egy sorral " " 40 "
100 8-rétű számlák nyomással csak " " 50 "

A vidékről történő
megrendelések utávétel után pontosan teljesítetnek.

Ügyvédek számára:
100 iv zálogol jegyzőkönyv 1.500 darab meghatalmazás . . . 60
100 iv költségjegyzék . . . 1.80 100 darab kötelezvény . . . 60
100 iv csödkereset . . . 1. — 100 iv 8-rétű intévelek . . . 3.50
100 iv váltókereset . . . 1. — 1 rizma Conceptpapir . . . 1.75
100 iv kiadó végrehajt. kérv. 1. — 1 rizma irodapapir . . .
100 iv bizt. végrehajt. kérv. 1. — 2 frt.-tól 2.50-ig
100 iv sommás kereset . . . 1. — 1 rizma kék irodapapir . . . 3.50
100 dar. árverési hirdetmény . . . 60 nyomattal . . . 3.50
100 darab váltódvás . . . 60 1000 negyedrétű sárga boríték
100 darab ítelet . . . 60 nyomattal . . . 3.50

290 10—10

KERTÉSZ és EISERT
Budapest, Dorottya-utca 3. színhásteri szeglet,
a t. cz. közönség figyelmébe ajánljuk az egyedül náluk létező
D. Főv. e-féle szikviz önmaga készítéséhez magánzóknak legalkalmasabb
v a t o d i
PARISI SZIKVIZ-KESZÜLEKEINEK
gyári főraktárról Magyarország részére.
A szikviz, mint kellemes itató, egészséges, számos esetekben orvosilag ajánlott ital, már is általános használatba jött.
Készületeink fő célja az, hogy hogy követeje a minden egyes darabhoz mellékelte utasítást, bárki képes kitűnő, mindig friss a gyártás készülnél tisztább és olcsóbb szikvizet készíteni, azonkívül pedig pengőór, málnaviz, úmónadé és egyéb frissítő italok előállításához is alkalmasak.
A készületek árai:
10 20 40 60 80 100 meszejens darabja
10 20 40 60 80 100 meszejens darabja
Külföldi minőségű szerek 1 font acidum tartalommal és egy fél font szikvizet tartalmazó üsmagékban, csomagolással 2 frttal szállítatnak.
Készületek megvásárlásánál utóvétel mellett díj a gép nagysága szerint 50—75 kr.
Együttal ajánljuk, és Angolhon legjobb gyarából származó, a tisztáltságától fogva egészségün ivóvizet tisztító és javító
vizszűrő készületeinket,
melyek 2 frt. 50 krtól 35 frtig tartókat készletben Bieket rajzokkal ellátott kimerítő utasítázzal szivesen szolgálunk.
276 9—10

Kiadó hivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése Újvárosi utca 513 szám.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt. Félévre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

Hirdetmények:

A hasáboljra jutó sor egy sor 7 kr. Több sor hirdetéséért 5 kr.

Helyesdíj 30 kr.

ZALA

Szerkesztői bizottság:

Hová a lap ezellenni részét illető közleményeket küldendők:

Új városi utca 513 sz.

Bérmertelen levelek csak ismert levelezési felelősökkel el

Készítők vissza nem küldendők.

Nyitási:

Pesti utca 10 kr.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

Több egylet hivatalos közlönye

Hirdetéseket felvesznek: Welsz Mór, Budapest, Servita-tér 4. és Bécs I., Wollzeile 18 sz. Lang L. és társa, Budapest, fürdő-utca 1 sz. Oppellik A. Bécs, Stubenbastei 2 sz.

A tisztelt olvasóközönséghez.

Az új évnegyed előtt tisztelettel felhívjuk t. olvasóközönségünk figyelmét szerény lapunkra és kérjük tovább is nagybecsű pártfogását. Ugy mint eddig, ezentúl is különösen társadalmi és közgazdasági viszonyaink emelésére iparkodunk szerény tehetségünkhöz minden közreműködni, s úgy mint egy alkalommal már kiemeltük, azon vagyunk, hogy társadalmunk magyarosodjék. Erőteljes, hatni képes magyar társadalmat csak erős nemzeti alapon képzelhetünk magunknak, azért nem lankadunk el annak hangsúlyozásában, hogy a magyar társadalom, csak nemzeti alapon fejlődhetik egészséges irányban. Jól tudjuk mi azt, hogy vidéki lap sokszor nem felelhet meg magasabb igényeknek, melyeket talán a műveltebb olvasó joggal támaszthat irányában; de a ki tudja, hogy a vidéki időszaki sajnónak mily nehézségekkel kell megküzdnie, ez igényeket legalább igen magasra fokozni nem fogja. Azért ismételve szíves figyelmébe ajánljuk t. olvasóközönségünknek szerény lapunkat, mely az eléje kitűzött feladatnak lankadatlan buzgalommal iparkodik megfelelni s folytonosan bővelésből öhaj, a mit azonban csak olvasóink pártfogása tesz nagyobb mértékben lehetővé.

A szerkesztőség.

Előfizetési felhívás.

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetési ideje június hóval lejár tisztelettel kérjük, szíveskedjenek azt minél előbb megújítani. Azon tisztelt olvasóinkat pedig, kik előfizetési díjjaikkal még hátralékban vannak, kérjük azok mielőbbi beküldésére.

A lap ára marad a régi:

Egész évre 5 frt., félévre, július—december 3 frt., negyed évre július—szeptember 1 frt 50 kr.

A kiadóhivatal.

A szegedi országos iparkiallítás.

N.-Kanizsa, június 25.

Olvasóink lapunkból is többszörösen értesültek a Szegeden megtartandó országos ipar és terménykiállításról. E közleményeket annál fontosabbnak tartottuk, mert az ország ügyelme a szegedi közkiállítás felé fordul, mely első alkalommal fogja bemutatni együttesen közgazdaságunk fejlődését, munkásságunkat és ügyességünket az ipar minden terén. Szeged van hivatala legelőször hű képét nyújtani annak, hogy Magyarország mire képes a közgazdaság és ipar terén; és megmutatni azt, hogy az utóbbi tekintetben mégsem állunk ám oly csehül, a milyenek ellenségeink szeretnek

bennünket bemutatni. Mert kétségkívül s ez igen nagy hiba, hogy ömagunk sem tudjuk jól, mire vagyunk voltaképpen képesek az ipar terén és azért lehetséges, hogy hazánk bécsi iparcikkokkal van elárasztva, mely cikkeket a mi kedves öm-szédaink saját nyersterményeinkből készítik, miket azután jó drágán megvesszünk.

Meg kell ismernünk ömagunkat, terményeink mennyiségét és minőségét, meg kell ismernünk iparunk állapotát és haladási képességét, és nyersterményeinket itthon kell értékesítenünk, a helyett, hogy a külföldnek eladva, drágán visszaváltsuk ismét. Ennek megismerésére pedig elengedhetlen szükség volt egy oly kiállítás rendezése, melyen gazdáinknak és iparosainknak alkalma nyílik terményeiket, iparcikkeiket előnyösen kiállítani, és hazánk e tekintetben való állapotát, képességét bemutatni. Már ez okból is hisszük, hogy a szegedi országos kiállítás érdekes és tanulmányos lesz, s hogy sokaknak alkalma lesz hazánk termékeképességét, iparban előrehaladott állapotját oly oldalról megismerni, a melyről eddig sejtelmük sem volt.

Ép oly nagy fontosságának ismerjük el a szegedi közkiállítást iparunk és gazdaságunk emelése szempontjából. Mind iparosaink, mind gazdaszainknak a szegedi közkiállítás a tanulásra is nyílik alkalmuk. A kiállított termény és iparcikkok egymással való összehasonlítása versenyre ébreszt, s csak iparunk és gazdaságunk érdekében öhajjuk, hogy a verseny minél élénkebb legyen. A szegedi közkiállítás czél szerű és szükséges voltát, annak messze kiható hasznosságát különösen bizonyítani feleslegesnek tartom; s miután a termény és ipartárgyak beküldés határideje augusztus 10-éig meghosszabbított, remélhető, hogy a részvétel nagy lesz, és a várakozásnak meg fog felelni. A kitűnően szerkesztett „Alföldi Iparlap” mely egyszersmind a kiállítási bizottság közlönye, igen élénknek mondja a részvétel, és biztosítottak a kiállítás sikerét. Emlék öszintén örülünk, és sajnós volna, ha nem így, ha másképpen lenne. Még meglehetősen messze vagyunk a kiállítás napjától, de tekintve azok buzgalmat és lelkesültségét, kik az előző tornyosuló akadályok daczára is az ügyet tisztán az ügy kedvéért a siker küszöbéig vezették, lehetetlen őket az eddig kivívott eredményért is öszintén nem üdvözlönnünk. Kivánjuk, hogy a legszebb siker jutalmazza önzetlen fáradozásukat, és hogy munkájuknak majdan feleljen meg az eredmény is.

Azt pedig öszintén öhajtanók, hogy megyénk gazdái és iparosai közül minél többen látogatnak meg a szegedi közkiállítást. —

Az erkölcsről.

Amidőn e lapok 19-ik számában fejtegettük, valjon lehet-e a mi módon lehető az erkölcsi nevelés, nem gondoltuk volna, hogy elfoglalt álláspontunk védelmére kellett majdan ragadnunk; de több oldalról hozzánk intezett szíves fölkiállítások, s különösen azon körülmény, hogy nagyra tisztelt szerkesztőnk cikkünk azon pontjánál, hol azt mondjuk, hogy erkölcsös lehet: vajaki, ha mind azt teszi, mit ő jónak tart, ha ez bár mások előtt rossznak is tetszik, hatalmas kérdő s fölkiáltó jelet tesz, közzetnek arra, hogy ez ügyben ujjalag fölizzóljunk. Tudjuk, hogy nehéz a tárgy, melyről szóllani akarunk, sokkal nehezebb minsem csekély erőnk által azt megfejteni tudók, azonban ki egy hazát építeni akar, az a legkisebb követ is szívesen veszi s használja. Másrészt tudjuk, hogy nincsen gondolkodó ember, kinek élete folyamában legalább egy jó gondolata ne lett volna, habár ez nem más mint hogy reá jön, hogy nincsen plós gondolata.

Nem vagyunk Conlinek hívei, s ennél ogya nem tartjuk, hogy az élet csak egy eddig ismeretlen mozdulás, melynek egyébb rendeltetése nincsen, csak hogy ez élet pályát végig járja és semmitvé legyen. (Pardon, hogy a népies semmit használtuk, mert hisz semmi nincsen, sőt sokan addig is megnék, hogy kerekén tagadják, hogy az ember meghal, csak más életmódot kezd. A szerzetlen lényeknek is életet tulajdonítanak.) Mi ellenben hisszük, hogy az élet egy fősó lény adománya, s e lény mit sem alkot öszi nekül, s így az élet is bir rendeltetéssel; de e rendeltetés nem az egyik, vagy másik vallás szigorú megtartása, hanem annak legcsekélyebb szertartásának szigorú teljesítése, hanem ki van fejtve a magasabb mondatban: „Légy tökéletes,” tökéletes pedig csak az erkölcsös ember, ki a jót a jóért teszi, és a teendő sémmit más gondolata nincsen. Azon tan tehát, mely a jót elismerni tanítja, az Ethika a tulajdonképpen vallás. De vajmi nehéz e tan; ki tudna megmondani, hogy mi a jó? Ki ítéljen a felett, valjon tettünk jó-e, vagy nem?

Ismeretes egyik legjelensebb bölcsésznek azon mondata, hogy jó mindaz, mi két ellentétnek közepette van. Így a gyávaság és vakmerőség közt a bátorság van, s az a jó De a nagy bölcsész maga is belátta, hogy ezen thesis hiányos, mert vannak esetek, hol két ellentét közt közép utat nem találhatunk így p. az igazság és hazugság közt közép út nincsen, de habár lehetne is közép utat találni, valjón képesek volnánk-e általános szabályokat, melyek minden körülmények közt fennálljanak, állítani? Nem! és erre mondja Frauenstadt, hogy az, ki az erkölcsi szabályok közé akarja szorítani, az a legnagyobb erkölcselenséghez vezetne. Mondjuk pl. hogy aki hazudik erkölcselen; ki ne ismerné azon történetét, hogy midőn egy király haragjában parancsolá, hogy egy ártatlant azonnal végezzenek ki; ez elítelt keservében a királyt szidalmazá. A király mormogását hallotta s egy öreg szolgájától kérte vajjon mit mondott az elítelt? Azt mondta, hogy azé a meny ki haragját fékezé, s az elíteltnek kegyelmet hirdet.

„Hat legyen neki megbocsájta.”
„Nem úgy vágá közbe egy udvaronc,” a királynak igazat kell mondan, szidalmazott téged királyom.

Az első hazugságot, a második igazat szóllott, valjón ki nevezné e hazugságot az öreg szolgát erkölcselennek? vagy ki mondaná az igazmondásért az udvaroncot erkölcsösnek. Miután az erkölcsösre általános szabályokat felállítani nem lehet, jó volna talán, ha a világité-letére biznók, valjón jó-e a tett, melyet véghez vittünk? Eszerint először a világitó kérdezní kellene, jól cselekezem-e vagy nem; s ekkor nem azon veszélynek volnánk-e kitéve, hogy az erkölcs Eudemonizmussá fajulna, mert a jót csakhamar nem a jóért, hanem tetszvágyból tennék. De

A „ZALA” TÁRCZÁJA.

A harang szava.

Tisztelendő lelkiatya!
Halljad kérlek könyörgésem,
Segíts rajtam, mert helyzetem
Soká bizony nem tűrhetem.

Szomszédunk Andor fiának,
Vilám szóró sötét szeme
Nyugalmamat elrabolta,
És szívemet megsebezte.

Nem is csoda, hogy annyira
Megkedveltem, s nem hagyhatom,
Hisz oly édes érzet tölt el,
Ha fejem keblére hajtom.

Ismered őt? Oh ismered!
Tudod ő mily derék legény,
Párját nem is lelheted meg,
Andornak a Duna mentén.

Esztendője, hogy ismerem,
Esztendője, hogy szeretem,
S nem tom magam eltökélni,
Hogy jó lesz-e hozzámenni?

Adj tanácsot lelkiatyám,
Elégítád ki lelkem vágyát,
Hisz te gyógyítod az ember
Mindennemű lelki baját.

Pirult arcczal, szemlelőve
Mariska így panaszkodik,
És méla bus kökény szeme
Aminat beszél, könyben uszik.

És a lelkipásztor így szól
Az elszékelnyült leányhoz:
Menj ki lányom az utcára
Állj a templom ajtajához.

A kis harang hogyha megkösz,
Vigyázz reá, értd meg szavát,
Majd az vágyittas szivednek,
Meglásd mily jó tanácsot ad.

Szívzorongva áll Mariska
Künn a templom ajtajánál,
És a tanácsadó harang
Megnyugtató szavára vár.

És megszólal a kis harang,
Csengő hangja messze hallik,
És Mariska kerek arca,
Mint a napfény úgy sugárzik.

Mert így szól a harang hozzá,
A toronyból érc nyelvél:
Vedd el, vedd el, Mari vedd el,
Hogyha mondom vedd el! — vedd el!

És hogy elfőtt a vig farsang,
Mari s Andor megesküdtek,
Mint gerle pár enyegve,
Egymást hön szeretve éltek.

Igy is tartott volna holtig,
Hogyha Andor meg nem unja,
S hazi gondját néha néha
A csárdában borja fojtja.

Nem is néha, éjjel nappal
Idejét mulatva tölti,
És szép nejei, csecsemőjét,
Caimborák közt elfelejtí.

És az ifju szép menyecske,
Búsul, néha sirva fakad,
Hogyha férje már harmad nap
Óta tőle távol marad.

Piros arca elhalványul,
Szemében a tűz elhamvad,
És kesergő bus szívének
Hasztalan keres nyugalmat.

Tisztelendő lelkiatya,
Halljad, kérlek könyörgésem!
Segíts rajtam, mert helyzetem
Hidd el, soká nem tűrhetem.

Andor elfelejtett engem,
Otthon soha meg nem marad,
Se asszonyfal, se gyermekkel
Nem törődve, mindig mulat.

Igy szól könnyező szemekkel,
Sappadt ajkkal szép Mariska,
És a tisztelendő atya,
Lányát eképv vigasztalja:

Kérdezd meg a nagy barangtól,
Mit szól hozzá, majd meg mondja,
Miért mért reád ilyen csapást,
Leányom, az Isten haraga.

És a harang megszólal,
Mariska fülebe bugja:
Mért vettél el? mért vettél el?
Szegényt ezzel vigasztalja.

Ritter Vilmos.

nagyon téves, másképp az ismeri példa az, a nép szava Istennek szava, mert a nép nem tudja a tett vagy a cselekedet; nem tudja, milyen viszonyok közt történtek, hogy az illető így s nem másként tett. Ez nem tisztelt anyját, ha ezen szót halljuk valakiről mondani, megvetéssel fordulunk el tőle; meg nem gondolva, hogy talán mégsem annyira megvetendő ez egyén és halljuk csak, mi szól melegségre ezen embernek.

Anyja legszemből korában, idegeneknek engedte őt át, csak 13 éves korában tudta meg, hogy anyja vagyon, 13 éves korában látta őt először. Ifjú korában egyszerű belegen tért anyjához, de az anyja őt, hidegen zord téli időben utasította el házatól.

Nem mondom, hogy erkölcsös az ember; de ki nevezte őt erkölcsötlennek?

Tefiát a világ ítélete sem érvényes!

Ujjab időben az erkölcsöt, a törvénnyel akarják össze kapcsolni, vélték, hogy mind az, mit a törvény enged egyszerűségi; erkölcsös, s mit az tilt erkölcsötlen. E fölfogás téves, nagyon téves; mert a törvény csak az egész javát, egyesek kárát is, veszi célpontjául, míg a moral nem csak az egész, de az egyesek javát is veszi tekintetbe. A törvény parancsoló szava körülményeket nem vesz, de nem is veszi annyira tekintetbe, hogy a büntöl (nem morális szempontból) fölmehetné valakit; mert az által a törvény alól sokan az erkölcs köpönyegét magukra véve kibújának.

A morális indok, csak enyhítő, hathat a törvényenél; és jó volna ha csak anyiban véteinek szemügyre, a menyiben a társadalmi élet sebeit akaróknak megismerni; s ez általában minden büntetnélnél hasznos volna. Hogy a törvény szerint nem ítéltetjük meg az erkölcsöt szolgáljon következő példa, melyet nem rég egy német műben olvastam:

Egy kőműves, elvállalá, hogy valamely rendkívül magas tornyot kijavít. Hogy ezen munkát véghez vigye, fiával a tornyra akar menni; alant fiát figyelmezteti, hogy ne nézzen vissza, mert különben, nem csak veszte van; de őt is magával rántja, s anyját özvegyét, 10 kiskorú testvéreit pedig árvákká teszi. Majdnem egészen föl érték már midőn a fiú vissza néz, s ántorogni kezd. Az atya belátva a helyzet veszélyét, megrögi, kis gyermekeire gondol — a megragadja a fiát s ledobja. A fiú szörnyet halt. A nép tömeg srig várta, hogy a kegyetlen (?) atya lejjön, hogy a törvény sújt kezének átadhassa.

A törvénynek a bűnös szót kelle fölötte mondani; de ki mondaná, hogy tette erkölcsötlen de csak, hogy bűnös is volt? Senki!

Mind ebből következtetjük, hogy a tett mely nekünk jónak tetszik, s mi azt tesszük erkölcsös.

Igaz, hogy ellenmondásul fölhozhatják, valjon a kommunista, ki egyenlőséget óhajt és célja elérésére rabol és gyilkol — semmi esetre sem nevezhető erkölcsötlennek; bizony föl tehetjük, hogy e kommunista maga sem tartja a gyilkolást vagy rablást erkölcsötlennek — hanem oly eszköznek tekinti, melyet akarva vagy nem, használnia kell — s mi nem mondtuk, hogy a cél az eszközt szentesíti.

Mi tehát erősen annál maradunk, hogy erkölcsös lehet valaki ha mind azt tenni kötelességének tartja, mit ő jónak talál, ha az bár mások előtt rosznak tetszik is — erre mutat, nézetem szerint Kant állítása; „A morál törvénynek empiriai forrása nincs, ennek a priori az észből kell fakadnia.

A jónak elismerése, ennek végrehajtása, nem tekintve semmi balítéletre a viáguak, a valódi erkölcsiség az embernek rendeltetése.

Leb Ignác.

Helyi és megyei hírek.

A nagy-kiszai főgym. június 25-én tartott záróünnepély műsorozata:

- 1) Bécsi világkiállítás emléke, Fahrbauchtól; előadja a zenekar.
- 2) Lengyel himnus; előadja a férfiak.
- 3) A vándorlegény, Petőfi; szavalja Szmodis Győző VI. oszt. tanuló.
- 4) Adjon Isten a magyarnak jó napot; előadja a gyermekkar.
- 5) Fantaisie, par Talou, zongorakísérettel mellett fuvonán előadja Zánkay Aladár VIII. oszt. tanuló.
- 6) Magyar darabok; előadja a zenekar.
- 7) Népdalok; előadja a férfiak.
- 8) Búcsú, B. Eötvöstitől; szavalja Matkovics Lajos I. oszt. tanuló.
- 9) Mohácsi koldús, Nyizsnyaitól; zongorakísérettel mellett előlékel Horváth Károly VIII. oszt. tanuló.
- 10) Zengje keblünk hő dala; előadja a gyermekkar.
- 11) Boldog szerelem, polka mazur, előadja a zenekar.
- 12) Kossuth-induló; előadja a férfiak.

Zene. Tornászás.

A szép számmal megjelent közönség figyelemmel hallgatta végig az előadott darabokat és az ifjú előadásokat sokszor megérdemelt tapsokkal jutalmazta. — A zene és énekek mint rendszeren teljes megelégedésre működött. —

(Páros egyesület.) A Nagy-Kanisán megalakult iparos egyesület helyiség után néz, hogy csendes de alkalmas működését megkezdhesse. Ismervén azok buzgalmat, kiket a bizalom az egyesület élére állított reméljük, hogy nem sokára szert tőven az alkalmas helyiségre, az egyesület életéről testületnek fog bebizonyolni.

(Nyilvános köszönet.) Schercz Irén urhölgy N. Kanizsáról a tapolcai izr. iskola szegényebb, de egyszerűségi jobb tanuló számára lábbelit és ruhaneműket volt kegyes küldeni, mely adományért az illető tanulóknak nevében nevezett urhölgynek hallás közönetet mond

a tapolcai izr. tantestület.

(Hymen.) T. barátunk Marton Vilmos, távirdekvatalnok a napokban jegyezte el magának a széplekű Koblenzer Malvina kisasszonyt Tapolczáról. Fellegtelen boldogságot kívánunk a párnak. —

(Zongora raktár.) Mint értesülünk Kartschmaroff úr Bischitzki urral egyesülve zongorarakatári állítanak N. Kanizsán, hol kitűnő zongorák igen olcsó áron, — 50 forinttal a gyári árnál alul, — megvásárolhatók lesznek. Ajánljuk ezt a hírt azok figyelmébe, kiknek zongorára szükségük van.

(A kutyák.) A napokban volt alkalmunk látni, hogy egy aszobalányt egy kutya nem csak megkergetett, hanem félig ruháját is letépte. A megkergetett aszobalányt alig volt képes a Bachrach-féle boltba menekülni. Ezekben a hónapokban már a kollektív kikerülése végett is jó volna, ha a kutyák gazdái amazokat otthon tartanák, és ne hagynák gazdátlan ebekként az utcán kóborogni. Ha a baj már megtörtént, késő erősebb rendszabályokhoz nyulni.

(Uj üzlet.) A hétven nyitotta meg Rosenfeld Adolf üzletét, a városzás mellett ujonnan épült házában. Alkalmunk volt ezen üzlethelyiséget megtekinteni és mondhat-

juk, hogy a berendezés csupa és gazdagsága meglepő. Az ennyi üzleettel berendezett helység akármilyen nagy városban is megféle az igényeknek.

(Adatok Zala megye történelméhez.) Ezen, a „Zalai Közlöny” szerkesztője Batorfi Lajos a III. szerkesztett kötetben megjelent a VI. kötet és ezzel az I. kötet teljes lett. — Ezen kötet a következő, igen érdekes tartalom: 1.) Nagy Ignác, életrajza, 2. Kezdeti hely és környéke. Bozoth Dezső leírásából. 3. A tihanyi pártás alapítása és története. Korunkig Horváth Balint. — Valiczka, néprajz Csudhelyi; Latogató Kiszfaludy Sandornál; (Regelő.) Anno 1684 die mensis Junii. — Házaági szerkesztés a múlt századból. — Hadacsönyi hegy. — Az I. kötet tartalom mutatója. — Az első kötet teljesen előtűntünk elől és vállalatot ismételtünk jó lélekkel ajánlatjuk olvasóink pártfogására. Igen sok szepet és érdekeset hoz Zala megye történelmi múltjából. Előfizetési ára egész évre 6 frt. időre 3 frt. Előfizetheti a szerkesztő adónál N. Kanizsán. A kiadó csinos bekötési táblákat is készített a melyek minden kötethez az azintén 6 nala olcsón megszerezhetők.

(A szultánok trónfoglalásának szertartása.) A beiktatás napján már korán reggel fölkeltek és pedig azonnal, amint a „Muedzim” (imajentő) a Validemesset minarejéből székeltelték: „Nincs Isten az Istenen kívül és Mohamed az ő prófétaja; jöjjetek imádkozni, jöjjetek movakodni!” Erre a főheret beszélt a fölkeri, hogy furdót vegyen s reggeli imáját végezze el. A szultán megfurdóván, nagy szöveget terítettek le számára, melyen leterdelt s az imát két különböző oldal felé fordulva mondja el. Minthogy a szultán trónfoglalása napján büjtölni szokott, az imádkozás után ájtatos könyvek olvasásával foglalkozik, vagy a bírdalom évkönyveit lapozgatja. Ezalatt az ország nagyjai összegyűlnek a trónteremben s midán a szultán s megjelent körükben, mindnyajban lemelenek az udvarba s felülnek a rájuk várakozó paripákra. Elül baladnak a zenekarok, aztán több csapat katonaság, majd a szultán és kísérete. Így mennek az Ejub-mecsetbe, mely a legszentebb egész Konstantinápolyban, mert ott van a mauzóleum, hol Ejub, a török szent, Mohamed próféta szászlovívője, fekszik. Oda keresztény nem léphet be. Az imahely küszöbén a szultán a Seik-ül-Islam és szász elemek fogadja. Aztán bevezetik a egyedül foglal helyet. Az elemek a szultán és családja hosszú életéért könyörögnek. Majd a Seik-ül-Islam fekkői az uralkodó oldalára Ozmának, a birodalom alapítójának kardját a mivel figyelmezteti, hogy a kardot mindig diadalmaran viselje a vallás szolgálatában. A templomból a szultán kísérelével együtt a régi sereiba (Eski Serei) megy hol az egyik udvaron — Kavalereknek hívják — trón van készítve számára, melyen helyet foglal. Az ország nagyjai itt egyenkint lépnek elő és csókolják a két hosszú szalagot (Sadjuk), mely a trón támlájához van erősítve. A trónfoglalás és a vele járó hódolatok ezzel véget érnek.

(Mentshelyen.) hó 18. a község érdekében egy szépen kifejtett, s születése után azonnal meggyilkolt, erőtljesnek mutatkozott leány-gyermek a sertések egy bokor alól, hova föld és kövek alá volt temetve, turtak ki. Szerencsére a kanász jókor észrevette a dolgot, mielőtt a hullát szétmurgangolhatták volna. Csak lábait szaggatták meg. A községi előjáróság nyomban eltemette a szerencsétlen gyermeket s jelentést tett az illetékes hatóságához, hol ez embertelen tett kipuhatóására már megindították a vizsgálatot. — (V.)

(Forrádalom — ebek miatt.) A színhelyek a kerületi előjáróságok helyiségei, hol az ebtartási díjak fizetésének. Az ebadó ugyanis eddig a bevallási ívek nyomán vettették ki; természetesen a legtöbb ember, ha csak pénzre, vagy más szoros értelemben vett ölebe nem volt, kutyáját a házi ebek osztályába sorozta, s utána csak egy forintot fizetett. A főváros jövedelme ebből nem érte el a várt eredményt; tanácskoztak is a télen, nem volna-e jó az ebjárt általában 3 forintban állapítani meg? A terv abban hagyták s maradt az eddigi osztályozás per 5 és 1 frt. Azonban arra való az ész, hogy furtangokat is gondoljon ki. Hogy a pénztáron segítve legyen, határozatba ment, hogy az előjáróságok minden ebet, mely a főváros beltelkén van, ölbeli, vagyis luxus-ebnek vegyének s csak a kültekli lakók ebektől szdjének egy forintot, mert csak azok tulajdonképen házi (házörző) ebek. Szabad azonban a beltelkekben is, a tulajdonképeni Budapestben minden háztulajdonosnak egy forintot házi ebet bevallani és tartani. Így lón, hogy a közelebb lefolyt napokban, mikor az ebadó, melynek befejezési határideje június 20-ika, a lakosság kutyatartó része leróni ment, egy forint helyett öt forintot kértek és vettek tőle, bár tavaly annak csak ötöd részét fizette. Föl nem tudta fogni senki, hogy qualicálódott az ő közönséges ebe pimcsé? S ha azt mondták: jól van, eladom, elajándékozom, elemeszttem inkább az ebemet, — vagy vitessék el a gyepmesterrel, semhogy 5 frtot fizessék érte — az előjáróság azt felelte, az is meglesz, de mindazonkál 20 frt bírságot is megvesztünk önön! (B. N.)

(Rövid hírek.) A világ egyik leggazdagabb embere Don Manuel de Laverde y Custanza a napokban Parisban meghalt. Hátrahagyott 250 millió frt. — Gödöllő és Besenyő között a vonat egy embert eltiport, s egyet meg nehezen megsértett. — Capra szigetén f. hó 19-én berzasztó orkán dühöngött. — St. John városban észak-amerikában nagy tűzvész volt 200 raktár és számos épület hamvadt el és 1¹/₂ millió dollár kárt okozott. — Mostanica klastrom mellett a hercegovinai lázadók a törököket kegyetlenül szétverték. — Belgrádon f. hó 21-én az iskolák és színházak bezártak. — A törökök Sinj-nél állították a határt és egy dalmát falut felgyújtották. — A híres tájképfestő Schiffer Antal Bécsben meghalt. — Galicziában nagy árvizek vannak. — A Fertő-tava mellett tartandó nagy lovassági hadgyakorlatokon az új Uchatius ágyuk is fognak működni. — A Szamos folyó áradni kezd. — 30 ezer abraktarisznyá-vessz Budapestén f. hó 23-án egy szerb-ügnök. — Egy mezeszót utazott a napokban kocsin haza Csallóközből, s félénem akarta bevárni a révszeket a komppal; kocsiájával neki vágatott a Dunának s mindenestül eltűnt a habok közt. — Veszprémben egy asztalos legény furdóni ment és vízbe fullt. —

Közgazdaság.

Biztosítunk.

A tavasz kinyitásával mindenki iparkodik kifelé a szabadba, mint a méh, megnézni az őszi vetéseket, hogy milyen aratást ígérnek. A szőlőmetázók a venyige bimbójáról jósolgatják már a termés mennyiségét. A fák rügyeiből képes a gyümölcstermelő megítélni, milyen termést várhat. Ha az emberek már kora tavaással s annyi sze-

rettel nézik ezen évi reményüket, mennyivel több örömet találnak később az őszi és tavaszi vetésekben, továbbá a szőlőkben, midőn minden a legjobb termésre nyújtott kilátást!

A szemes gazda előre kiszámítja, hogy mennyi termést várhat az őszi és tavaszi vetések után, mennyi bordóra lesz szüksége, ha a szőlőn mutatkozó termés megmarad. Es mikor így az évi termést csak úgy nagyjában kiszámította, egy el nem tiszkozható öröm sugárzott arcáról azon gondolatra, hogy az annyi mos óha ér után a jó ég egy bőtermésű évvel áldja meg szegénységre jutott gyermekeit. —

Igaz, hogy megyénk legtöbb részén úgy az őszi, valamint a tavaszi vetések is szépen álltak; az is igaz, hogy szőlőnk olyan termést ígértek, amint még múlt évben sem volt; de ember tervez, Isten végez. Szép reményünket megfúrtotta a májusi hideg szél és dér; mert szőlőnk egyik részét már most szüretelték le, tavaszi veteményeink legnagyobb részét tönkre tette, sőt őszi vetéseinkben is, különösen az alacsonyfekvésű részekben, igen sok kárt tett; ez által a szegénységre jutott gazdát olyan tőkéhez segítette, amely tőke után a kamatot maga a gazda fizeti.

A fagy által okozott kár mindentől nagy, de vigasztalunkra még is csak maradt valami. Iparkodjunk tehát azt amit a fagy meghagyott, magunknak biztosítani; mert még arról sem vagyunk biztosak, hogy a megmaradt szerencsésen betakarítjuk. Hányazon íjedünk még meg minden kis felhőtől, míg a most mutatkozó termés padlásunkra, vagy pinczénkbe takarítottuk!

Mindegyikünk tudhatja, hogy a jégverés néhány óra alatt legszebb reményünket teszi tönkre. Es ha erre gondolunk, úgy örömlünk sohasem lehet tartós; pedig az csak tőlünk függ, hogy a folytonos rettegéstől megőrjük magunkat. —

„Saját kárán tanul a magyar,” azt mondja a közmondás, és most, midőn a fagy termésünket megvámolta, kell, hogy ezen közmondást egy máskál cseréljük fel. Az pedig így hangzik: más kárán tanul az okos. Nádasd, Pécsvárad, Hetény, Budafa és Mania szerencsétlen lakói példát adhatnak minden józangondolkodó embernek, hogy a fagy által meghagyott termés néhány percz alatt összecsepegtetik egy jégverés által.

Siessünk tehát addig, míg a jég határuitat elkerülte és biztosítsuk szőlőnkét és minden vetésünket. Vannak ugyanis olyan intézetek, ahol az ember néhány forint lefizetése után bizton lehet a jégveréstől; mert ha el verné is termését a jég, megkapná az ő pénzösszeget, amennyit a terméséből remélt. Ilyen biztosító társaság a többek között az „első magyar általános biztosító társaság,” hol az ember a következő feltételek mellett biztosíthatja termését a jégverés ellen.

Minden 100 frtot érő gabonavetés után fizet két forintot. Bab, borsó lencse és repte után 100 frtot érő termésért 2 frt 50 krt. Kender- és lenért 100 frtot érő termés után 5 frtot. Szőlőkért 100 frtot érő termés után 10 forintot.

Könnyen beláthatja mindenki, hogyha gabonatermeséből többet vár mint 100 forintot, akkor többet is kell fizetnie 2 forintnál. Ha a becslő úgy találja, hogy valakinek vetése megér 250 forintot, akkor az a valaki 5 forintot fizet le a biztosító társaságnál. Elveri a jég a biztosítás után gabonáját, akkor megkapja a biztosító társaságtól a 250 forintot; ha pedig nem veri el, akkor kikapja terméséből azon összeget, melyet a vetésből remélt; és így könnyen fizeti meg azon öt forintot, mely összeggel a 250 forintot érő termést biztosította. Így van ez a többi veteményekkel, valamint a szőlővel is.

Ha már a jégveréstől is annyira félünk, hogy termésünket elveri, mennyivel inkább félhetünk a tüztől, midőn nem egy évi termésünk, de sokszor egy hosszú élet izzadsága lesz a lángok martalékává. Minden újság újabb és újabb szerencsétlenség híreit hozza, midőn néhány perc alatt egész faluk és városok lettek a láng prédájává, a község lakói pedig hajlek és élelem nélkül koldusokká. Hogy ezen nagy szerencsétlenséget kikerülhessük, biztosítanunk kell magunkat a tűzkár ellen.

A tűzkár elleni biztosítás még sokkal kevesebb pénzt igényel, mint a jég elleni biztosítás. Aki cseréppel fedett épületet akar tűz ellen biztosítani, az egy évre 400 frtot érő épület után csak egy forintot fizet. Ha az épület fazsádellyel van fedve, akkor 100 forintot érő épület után 75 krajcárt kell évenként fizetnie; a szalmával vagy nádval fődött épületeknél pedig 100 forint érték után 1 forint 25 krajcárt. Ha az ember épületeit több évre biztosítja, akkor még nyer is. Így aki 4 évre járó biztosítási összeget egyszerre fizet le, annak az ötödik évben semmit sem kell fizetnie és még is biztosítva van épülete.

Nem tanácsolhatok a jelen viszonyok között jobbat, minthogy minden gazda forduljon a gazdasági egyesülethez és ennek az utján biztosítsa termését és épületeit a jég és tűzkárak ellen. Ha a község lakói közül egyszerűen többet biztosítanak, akkor még kevesebbet kell fizetniük. Biztosítsunk tehát azt, amit a fagy meghagyott és amit annyi izzadsággal gyűjtöttünk, hogy minél kevesebb szerencsétlenség érje úgy is elszegényült családunkat, s hogy a becsületes munkával szerzett vagyon minél inkább gyarapodjék minden becsületes honpolgárnál, a mit tisztá szavéből kíván.

(G. N.)

Mihály gazda.

Jegyzőkönyve

a Zala megye gazdasági egyesület Zala-Egersezen 1876-ik évi Május hó 2-án tartott közgyűlésének.

Vé.

A Nagy-Kanisai kereskedelmi testület kiküldött bizottsága által kidolgozott javaslat elvileg helyesülve elfogadva, Belus József egyleti tag úr a végzés kiadásával feltekertik, hogy ennek közlésevel az illető bizottsági tag uraknak ezen eljárásukért mely szerint késznek nyilatkoztak, erejükhez képest mindent elkövetni, hogy a gazdasági egyesülettel közreműködve úgy Nagy-Kanisza város helyi kereskedelmi érdekében, valamint a megyei és bazi mezey gazdaságot és gazda közönség érdekei emelésére a lehető legkedvezőbb eredményt elérhessék — az egyesület elismerő köszönetét kifejezve; egyszerűségi a betervezett javaslat másolata megküldésével megbizatik, hogy az eljárt bizottság további szives közreműködésével a megartandó gabona vásárnak részletes tervezetét kidolgozni, elkészültével az ügyvezető elnökséghez beküldeni ne terheltesék, ügyvezető elnök ur, utasítván, hogy annak beérkezéssel rendkívül közgyűlést hívjon össze, mely a gabona vásár megtartásának napja s minden egyéb foganatosítását illető részleteket iránt körülményesen határozni fog. —

nagyon téves, másképp az ismert példa az, a nép szava
Istennek szava, mert a nép nem tudja a tett vagy fa-
tum okát; nem tudja mily viszonyok működtek közre,
hogy az illető így s nem másként tett. Ez nem tisztelt
anyját, ha ezen szót halljuk valakiről mondani, megve-
tással fordulunk el tőle: meg nem gondolva, hogy talán
megismert annyira megvetendő ez egyén és halljuk csak, mi
szól mentésére ezen embernek.

Anyja legszemből korában, idegeneknek engedő őt
át, csak 13 éves korában tudta meg, hogy anyja vagyon,
13 éves korában látta őt először. Ifjú korában egyszer be-
tegen tört anyjához, de az anyja őt, hidegen zord téli idő-
ben utasította el házától.

Nem mondom, hogy erkölcsös az ember; de ki ne
vesz az erkölcsötlennek?

Tehát a világ ítélete sem érvényes!
Ujabb időben az erkölcsöt, a törvényt akarják
össze kapcsolni, vélnék, hogy mind az, mit a törvény en-
ged egyszeres, erkölcsös, a mit az tilt erkölcsötlen. E
felfogás téves, nagyon téves; mert a törvény csak az egész
javát, egyesek kárára is, veszi célpontjául, míg a morál
nem csak az egész, de az egyesek javát is veszi tekintetbe.
A törvény parancsoló szava körülményeket nem vesz, de
nem is vehet annyira tekintetbe, hogy a bűntől (nem morál-
is szempontból) fölmenthetné valakit; mert ez által a tör-
vény alól sokan az erkölcs köpönyegét magukra véve
kibujának.

A morális indok, csak enyhítő, hathat a törvény-
nél; és jó volna ha csak anyiban vételnék szemügyre, a
menyiben a társadalmi élet sebeit akarnók megismerni; a
ez általában minden büntetéstől hasznos volna. Hogy a tör-
vény szerint nem ítélték meg az erkölcsöt szolgáljon
következő példa, melyet nem rég egy német műben
olvastam:

Egy kőműves, elvállalá, hogy valamely rendkívüli ma-
gas tornyot kijavít. Hogy ezen munkát véghez vigye, fiá-
val a toronyra akar menni; alant fiát figyelmezteti, hogy
ne nézzen vissza, mert különben, nem csak veszve van;
de őt is magával rántja, s anyját özvegyre, 10 kiskorú test-
véreit pedig árvaikká teszi. Majdnem egészen fél órét már
midőn a fiú vissza néz, tántorogni kezd. Az atya belátva
a helyes veszélyét, neje, kis gyermekeire gondol — s
megragadja a fiát s ledobja. A fiú szörnyet halt. A nép tő-
meg elg várt, hogy a kegyetlen (?) atya lejjön, hogy
a törvényt sújtó kezének átadhassa.

A törvénynek a bűnös szót kelle fölőtte mondani;
de ki mondaná, hogy tette erkölcsötlen de csak, hogy bű-
nös is volt? Senki!

Mind ebből következtetjük, hogy a tett mely nekünk
jónak tetszik, s mi azt tesszük erkölcsös.

Igaz, hogy ellenmondásul fölhozhatják, valjon a commu-
nista, ki egyenlőséget óhajt és czélja elérésére rabol és
gyilkol — semmi esetre sem nevezhető erkölcsösnek de;
bizton föl tehetjük, hogy e comunista maga sem tartja a
gyilkolást vagy rablást erkölcsösnek — hanem oly eszköz-
nek tekinti, melyet akarva vagy nem, használnia kell —
s mi nem mondtuk, hogy a czél az eszközt szentesíti.

Mi tehát erősen annál maradunk, hogy erkölcsös le-
het valaki ha mind azt tenni köteleességének tartja, mit ő
jónak talál. Ha az bár mások előtt rosznak tetszik is, er-
re mutat, nézetem szerint Kant állítása; „A morál törvénynek
empíriai forrása nincs, ennek a priori az észből kell fakadnia.

A jónak elismerése, ennek végrehajtása, nem te-
kiütve semmi balítéletre a viágnak, a valódi erkölcsiség
az embernek rendeltetése.

Lob Ignác.

Helyi és megyei hírek.

A nagy-kanizsai főgym. június 25-én tartott zár-
ünnepély műsorozata:

- 1) Bécsi világiállítási emlék, Fahrachtól; előadja a zenekar.
- 2) Lengyel himnusz; előadja a férfiak.
- 3) A vándorlegény, Petőfitől; szavalja Szmodis Győző VI. oszt. tanuló.
- 4) Adjon Isten a magyarnak jó napot; előadja a gyermekek.
- 5) Fantaisie, par Tulou, zongorakísérettel mellett fuvon előadja Zánkay Aladár VIII. oszt. tanuló.
- 6) Magyar darabok; előadja a zenekar.
- 7) Népdalok; előadja a férfiak.
- 8) Búcsú, B. Eötvöstől; szavalja Matkovics Lajos I. oszt. tanuló.
- 9) Mókácsi koldús, Nyiznyaitól; zongorakísérettel mellett előadja Horváth Károly VIII. oszt. tanuló.
- 10) Zengje keblünk hő dala; előadja a gyermekek.
- 11) Boldog szerelem, polka mazur, előadja a zenekar.
- 12) Kossuth-induló; előadja a férfiak.

Zene. Tornászás.

A szép számmal megjelent közönség figyelemmel hall-
gatta végig az előadott darabokat és az ifjú előadókat
sokszor megérdemelt tapsokkal jutalmazta. — A zene és
énekek mint rendszeres teljes meglepedésre működtek.

(Iparos egyesület.) A Nagy-Kanizsán megalakult
Iparos egyesület helyiség után néz, hogy csendes de áldá-
sos működését megkezdhesse. Ismertvén azok buzgal-
mát, kiket a bizalom az egyesület élére állított reméljük, hogy
nemsokára szert tevén az alkalmas helyiségre, az egyesü-
let életére testületnek fog bebizonyulni.

(Nyilvános köszönet.) Scherz Irén urhölgy N. Kan-
izsáról a tapolczai ir. iskola szegényebb, de egyszerűsint
jobb tanulói számára lábbelit és ruhaneműket volt ke-
gyes küldeni, mely adományért az illető tanulóknak nevében
nevezett urhölgynek hállás köszönetet mond

a tapolczai ir. tantestület.

(Hymen.) T. barátunk Marton Vilmos, távirde-hi-
vatalnok a napokban jegyezte el magának a széplelkű Kob-
lenczer Malvina kisasszonyt Tapolczáról. Fellegtelen bol-
dagságot kívánunk a párnak.

(Zongora raktár.) Mint értesülünk Kartschmaroff
úr Bischitzki ural egyesülve zongoraraktárt állítanak N. Kan-
izsán, hol kitűnő zongorák igen olcsó áron, — 50 forinttal
a gyári áron alul, — megszereshetők lesznek. Ajánljuk ezt
a hírt azok figyelmébe, kiknek zongorára szükségük van.

(A kutyák.) A napokban volt alkalmunk látni, hogy
egy szobalányt egy kutya nem csak megkergetett, hanem
fél ruháját is letépte. A megkergetett szobalány alig
volt képes a Bachrach-féle boltba menekülni. Ezekben a
hónapokban már a kellemetlenségek kikerülése végett is
jó volna, ha a kutyák gazdáik amazokat otthon tartanák,
és ne hagynák gazdátlan ebekként az utcán kóborogni.
Ha a baj már megtörtént, késő erősebb rendszabályok-
hoz nyúlni.

(Uj üzlet.) A héten nyitotta meg Rosenfeld Adolf
üzletét, a városban melletti újonnan épült házában. Alkal-
mas volt ezen helyiséget megtekinteni és megné-
zhet.

juk, hogy a berendezés csúnya és gazdagsága meglepő. Az
ennyi üzlettel berendezett helyiségei valaképpen nagy va-
rosban is megfelel az igényeknek.

(Adatok Zalamegye történelméhez.) Ezen a „Zala-
közöny” szerkesztője Bátorfi Lajos által szerkesztett vá-
lamból megjelent a VI. füzet és ezzel az I. kötet teljes
lett. — Ezen füzet a következő igen érdekes tartalma:
1.) Nagy Ignác, életrajz, 2.) Beszély és kö-
nyűke. Bozoth Dezső leírásából. 3.) A tihanyi
a pátság alapítása és történetei korunkig
Horváth Balint. — Váliczka, néprege, Csandhelyi; Lá-
togatás Kíafa ludy Sándornál; (Kegelő).
Anno 1684 die mensis Junii. — Házasági szer-
ződés a múlt századból. — Hadacsony hegye.
Az I. kötet tartalma mutatója. — Az első kötet teljes
előttünk feküdvén e vállalatot ismételtén jó lélekkel ajánl-
hatjuk olvasónk pártfogásába. Igen sok szépet és érde-
keset hoz Zalamegye történeti multjából. Előfizetési ára
egész évre 6 frt. félre 3 frt. Előfizethet a szerkesztő
kiadó N.-Kanizsán. A kiadó csinos bekötési táblákat is
kiszíttatott a művek minden kötetén ez szintén 6 nála ol-
csón megszerezhetők.

(A szultánok trónfoglalásának szertartása.) A braktás
napján már korán regge fölkeltek és pedig azonnal,
amint a „Muedzin” (imajentő) a Validenesset minarejt-
jéből szétkiáltja: „Nincs Isten az Istenen kívül és Moha-
med az ő prófétája; jöjjetek imádkozni, jöjjetek mosakod-
ni!” Erre a főherelt besiet a főikéri, hogy furdót vegyen
s reggeli imáját végezze el. A szultán megfürdőt, nagy
szőnyegre terítetnek le számára, melyen letérdel s az imát
két különböző oldal felé fordulva mondja el. Minthogy a
szultán trónfoglalása napján büjtölni szokott, az imádkozás
után ájtatos könyvek olvasásával foglalkozik, vagy a bi-
dalom évkönyveit lapozgatja. Ezalatt az ország nagyjai
összeülnek a trónteremben s miután a szultán is megje-
lent körükben, mindnyájan lemennek az udvarba s fel-
nek a rájuk várakozó paripákra. Elül haladnak a zeneka-
rok, aztán több csapat katonaság, majd a szultán és kö-
rete. Így mennek az Ejub-mecsetbe, mely a legszentebb
egész Konstantinápolyban, mert ott van a mauzóleum, hol
Ejub, a török szent, Mohamed prófétája zászlovívója, fek-
szik. Óda keresztyén nem léphet be. Az imahely külső-
ben a szultán a Seik-ül-izlam és számos ulema fogadja.
Aztán bevezetik a egyedül foglal helyet. Az ulema a szul-
tán és családja hosszú életéért könyörögnek. Majd a Seik-
ül-izlam felkúti az uralkodó oldalára Ozmannak, a biro-
dot mindig diadalmasan viselve a vallás szolgálatában. A
templomból a szultán kíséretével együtt a régi serailba
(Eski Serai) megy hol az egyik udvaron — Kabalternek
hívják — trón van készítve számára, melyen helyet foglal.
Az ország nagyjai itt egyenkint lépnek elő és csókolják a
két hosszú szalagot (Sapjuk,) mely a tróni támlájához van
erősítve. A trónfoglalás és vele járó hódolatok ezzel vé-
get érnek.

(Mentshelyen i. hó 18. a község érdekében egy szá-
pen kifejtett, s születése után azonnal meggyilkolt, erőtel-
jesnek mutatkozott leány-gyermek a sertések egy bokor
alól, hova föld és kövek alá volt temetve, turtak ki. Szer-
encsére a kanász jókor észrevette a dolgot, mielőtt a hull-
lát szétmarchangolhatták volna. Csak lábat szaggattak meg.
A községi előjáróság nyomban eltemettette a szerencsétlen
gyermeket s jelentést tett az illetékes hatóságokhoz, hol ez
embertelen tett kipuholására már megindították a vizá-
gálatot. (V.)

(Forradalom) — ebek miatt. A színhelyek a kerü-
leti előjáróságok helyiségei, hol az obtartási díjak fizet-
nek. Az ebadó ugyanis eddig a bevallás izek nyomán
vettetett ki; természetesen a legtöbb ember, ha csak pif-
csije, vagy más szoros értelemben vett ölebe nem volt, ku-
tyáját a házi ebek osztályába sorozta, s utána csak egy
forintot fizetett. A főváros jávedelme ebből nem érte el a
várt eredményt; tanácskoztak is a telen, nem volna-e jó
az ebdíjat általában 3 forintban állapítani meg? A terv abban-
hagyatott s maradt az eddigi osztályozás per 5 és 1 frt.
Azonban arra való az ész, hogy furtangokat is gondoljon
ki. Hogy a pénzárán segítve legyen, határozatba ment,
hogy az előjáróságok minden ebet, mely a főváros beltel-
kein van, ölbelt, vagyis luxus-ebnek vegyenek s csak a
külfelki lakók ebeiktől az-djenek egy forintot, mert csak
azok tulajdonképen házi (házőrző) ebek. Szabad azonban
a beltelkeken is a tulajdonképeni Budapestben minden ház-
tulajdonosnak egy forintos házi ebet bevallani és tartani
Igy lón, hogy a közelebb lefolyt napokban, amikor az eb-
adót, melynek befizetési határideje június 20-ika, a lakó-
ság kutyatartó része leróni ment, egy forint helyett öt fo-
rintot kértek és vettek tőle, bár tavaly annak csak ötöd
lészét fizette. Föl nem tudta fogni senki, hogy qualificá-
dott az ő közönséges ebe pincacé? S ha azt mondták:
jól van, eladom, elajándozom, elemésztem inkább az ebe-
met, — vagy vitessék el a gyepmesterrel, sémhogy 5 frtot
fizessek érte — az előjáróság azt felelte, az is meglesz,
de mindazonkál 20 frt bírságot is megveszünk önön! (B. N.)

(Rövid hírek.) A világ egyik leggazdagabb embere
Don Manuel de Laverde y Custanza a napokban Parisban
meghalt. Hátrahagyott 250 millió frt. — Gödöllő és Besenyő
között a vonat egy embert eltiport, s egyet meg nehezen
megértett. — Caprera szigetén f. hó 19-én borzasztó orkán
dühöngött. — St-John városban észak-amerikában nagy
tüzvész volt 200 raktár és számos épület hányadt el és
1¹/₂ millió dollár kárt okozott. — Mostanica klastrom mel-
lett a herceg-egovinai lázadók a törököket kegyetlenül szét-
verték. — Belgrádon f. hó 21-én az iskolák és színházak
bezárattak. — A törökök Sinj-nél átérték a határt és egy
dalmát fát felgyújtottak. — A híres tájképfestő Schifner
Antal Bécsben meghalt. — Galicziában nagy árvizek van-
nak. — A Fertő-tava mellett tartandó nagy lovassági had-
gyakorlatok az új Uchatius ágyak is fognak működni. —
A Szamos folyó áradni kezd. — 30 ezer abaktarisznját
vett Budapestén f. hó 23-án egy szerb-ügynök. — Egy me-
szes tót utazott a napokban kocsin hazza Csallóközből,
s Félén nem akarta bevárni a révészeket a komppal; ko-
csijával neki vágatott a Dunának s mindenestül eltűnt a
habok közt. — Veszprémben egy asztalos legény furdni
ment és vízbe fullt.

Közgazdaság.

Biztosítunk.

A tavasz kinyitásával mindenki iparkodik kifelé a sza-
badba, mint a méh, megnézni az őszi vetéseket, hogy mi-
lyen aratást ígérnek. A szőlőmetesők a venyige bimbójá-
ról jósolják már a termés mennyiségét. A lak rugyei-
ből képes a gyümölcsérmelő megítélni, milyen termést
várhat. Ha az emberek már kora tavasszal is annyi me-

retettel nézik ezen évi reményüket, mennyivel több örö-
möt találnak később az őszi és tavaszi vetésekben, továbbá
a szőlőkben, midőn minden a legjobb termésre nyújtott
kilátást!

A szemes gazda előre kiszámítja, hogy mennyi ter-
mést várhat az őszi és tavaszi vetések után, mennyi bor-
dóra lesz szüksége, ha a szőlőn mutatkozó termés meg-
marad. Es mikor így az évi termést csak úgy nagyjában
kiszámította, egy el nem titkolható öröm sugárzott arcáról,
azon gondolatra, hogy az annyi mostoha év után a jó ég
egy bőtermésű évvel áldja meg szegénységre jutott gyer-
mekeit. —

Igaz, hogy megvénak legtöbb részén úgy az őszi, va-
lamint a tavaszi vetések is szépen álltak; az is igaz, hogy
szőlőink olyan termést ígértek, amint még mult évben sem
volt; de ember tervez, Isten végez. Szép reményünket
meghúsította a május hideg szél és dér; mert szőlőink
egyik részét már most szüretelték le, tavaszi veleiményeink
legnagyobb részét tönkre tette, sőt őszi vetéseinkben is,
különösen az alacsonyfekvésű roszokban, igen sok kárt
tett; ez által a szegénységre jutott gazdát olyan tőkéhez
segítette, amely tőke után a kamatot maga a gazda fizeti.

A fagy által okozott kár mindentűl nagy, de viga-
szunkra még is csak maradt valami. Iparkodjunk tehát az
amit a fagy meghagyott, magunknak biztosítani; mert még
arról sem vagyunk biztosak, hogy a megmaradt szeren-
csésen betakarítjuk. Hányszor íjűdünk még meg minden
kis felhőtől, míg a most mutatkozó termés padlásunkra,
vagy pincéinkbe takarítottuk!

Mindegyikünk tulthaja, hogy a jégverés néhány óra
alatt legszebb reményünket teszi tönkre. Es ha erre gon-
dolunk, úgy örömlünk sohasem lehet tartón; pedig az csak
tőlünk függ, hogy a folytonos rettegéstől megőrjünk ma-
gunkat. —

„Saját kárán tanul a magyar,” azt mondja a közmon-
dás, és most, midőn a fagy termésünket megváltotta, kell,
hogy ezen közmondást egy mássikkal cseréljük fel. Az pe-
dig így hangzik: más kárán tanul az okos. Nádass, Péca-
várad, Hetény, Budafa és Mánfa szerencsétlen lakói péld-
adhatnak minden józangondolkodó embernek, hogy a
fagy által meghagyott termés néhány percz alatt összecse-
peltetik egy jégverés által.

Siessünk tehát addig, míg a jég határunkat elkerülte
és biztosítsuk szőlőinket és minden vetésünket. Vannak ugya-
nis olyan intézetek, ahol az ember néhány forint lefizetése
után bizton lehet a jégveréstől; mert ha el verne is ter-
mését a jég, megkapná azon pénzösszeget, amennyit a ter-
méséből remélt. Ilyen biztosító társaság a többek között
az „első magyar általános biztosító társaság,” hol az em-
ber a következő feltételek mellett biztosíthatja termését a
jégverés ellen.

Minden 100 frtot érő gabonavetés után fizet két fo-
rintot. Bab, borsó lencse és repce után 100 frtot érő ter-
mésért 2 frt 50 krt. Kender- és lenért 100 frtot érő ter-
més után 5 frtot. Szőlőnkért 100 frtot érő termés után 10
forintot.

Könnyen beláthatja mindenki, hogyha gabonatermesé-
ből többet vár mint 100 forintot, akkor többet is kell fi-
zetnie 2 forintnál. Ha a becslő úgy találja, hogy valakinek
vetése megér 250 forintot, akkor az a valaki 5 forintot fi-
zet le a biztosító társaságnál. Elveri a jég a biztosítás
után gabonáját, akkor megkapja a biztosító társaságtól a
250 forintot; ha pedig nem veri el, akkor kikapja termé-
séből azon összeget, melyet a vetésből remélt és így kö-
nyen fizeti meg azon öt forintot, mely összeggel a 250 fo-
rintot érő termést biztosította. Így van ez a többi vete-
ményekkel, valamint a szőlővel is.

Ha már a jégveréstől is annyira félünk, hogy termé-
sünket elveri, mennyivel inkább félhetünk a tűztől, midőn
nem egy évi termésünk, de sokszor egy hosszú élet izzad-
sága lesz a lángok martalékává. Minden újabb és
újabb szerencsétlenségek hírére hozza, midőn néhány percz
alatt egész faluk és városok lettek a láng predájává, a köz-
ség lakói pedig hajlék és élelem nélküli koldusokká. Hogy
ezen nagy szerencsétlenséget kikerülhessük, biztosítanunk
kell magunkat a tűzkár ellen.

A tűzkár elleni biztosítás még sokkal kevesebb pénzt
igényel, mint a jég elleni biztosítás. Aki cséréppel fedett
épületet akar tűz ellen biztosítani, az egy évre 400 frtot
érő épület után csak egy forintot fizet. Ha az épület fa-
szindélyivel van fedve, akkor 100 forintot érő épület után
75 krajcárt kell évenként fizetnie; s a szalmával vagy ná-
dál fedett épületeknél pedig 100 forint érték után 1 forint
25 krajcárt. Ha az ember épületeit több évre biztosítja, ak-
kor még nyér is. Igy aki 4 évre járó biztosítási összeget
egyszerre fizet le, annak az ötödik évben semmit sem kell
fizetnie és még is biztosítva van épülete.

Nem tanácsolhatok a jelen viszonyok között jobbat,
minthogy minden gazda forduljon a gazdasági egyesülethez
és ennek az utján biztosítsa termését és épületét a jég-
és tűzkárak ellen. Ha a község lakói közül egyszerre több-
ben biztosítanak, akkor még kevesebbet kell fizetniük.
Biztosítsuk tehát azt, amit a fagy meghagyott és amit
annyi izzadsággal gyűjtöttünk, hogy minél kevesebb sze-
rencsétlenség érje egy is elszegényült családotunk, s hogy
a becsületes munkával szerzett vagyon minél inkább gyar-
apodjék minden becsületes honpolgárnál, s a mit tisztá
szívéből kíván.

(G. N.)

Mihály gazda.

Jegyzőkönyve

a Zalamegye gazdasági egyesület Zala-Egersegen 1876-ik évi
Május hó 2-án tartott közgyűlésének.

Vége.

A Nagy-Kanizsai kereskedelmi testület kiküldött
bizottsága által kidolgozott javaslat elvileg helye-
lyesülően elfogadotván, Belus József egyetli tag úr a
végzés kiadásával felkérte, hogy ennek közlésével
az illető bizottsági tag uraknak ezen eljárásukért
mely szerint késznek nyilatkoztak, erejükhez képest
mindent elkövetni, hogy a gazdasági egyesülettel köz-
reműködve egy Nagy-Kanizsa városi helyi kereskedel-
me érdekében, valamint a megyei és hazai mezői gaz-
daszat és gazda közönség érdekei emelésére a lehető
legkedvezőbb eredmény elérhetősek — az egyesület
elismerő köszönetét kifejezve; egyszeresind a betér-
szett javaslat másolata megküldésével megbízatik,
hogy az eljárt bizottság további závois közreműködé-
sével a megtartandó gabona vásárnak részletes terve-
zést kidolgozai, elkészültével az ügyvezető elnökség-
hez beküldeni ne terheltessek, ügyvezető elnök ur,
utasítván, hogy annak beérkezével rendkívüli köz-
gyűlést hívjon össze, mely a gabona vásár megtartása
napja s minden egyéb foganatosítását illető részletek
iránt körülményesre határozni fog. —

A közgyűlés az alkalommal Nedeczky Jenő borászati szakosztályi elnök urat a végzés megküldésével felhívja miszerint a Nagy-Kanizsán tartandó gabona vásárral együtt egyszerűsített ugyanott a borvásárnak a folyó évi ápril 8-án Nagy-Kanizsán tartott közgyűlés 4549 sz. a. hozott végzésével megállapított a másolatban vele közlendő szabályok szerinti megtartása iránt intézkedvén, a végzet a felmerülő körülmények folyamán, a szükséges segédkezőségeket az ügyvezető elnökséghez forduljon, de egyszerűsített tervezetét ahhoz terjeszse be, hogy a gabona vásár részletei megállapítására egybehangzóan egyesületi közgyűlésen a kanizsai borvásár megtartása iránt is határozni lehessen.

5360-1876.

Nedeczky Jenő borászati szakosztályi elnök ur a Nagy-Kanizsán f. 6. ápril 8-án tartott közgyűlés 47. sz. a. hozott végzése folytán a Keszthelyi borvásár — és kiállítás szabályai iránti javaslatát beterveztvén:

A Nagy-Kanizsai borvásár szabályai a keszthelyen tartandó borvásár szabályaiul is már a f. 6. ápril 8-iki közgyűlés 47 számú végzésével megállapítva lévén, az azzal kapcsolatos borkiállítás megtartása tekintetében Nedeczky Jenő borászati szakosztályi elnök ur által beterveztett javaslatban előadott szükséges módosítások elfogadtatván a keszthelyi borvásár és kiállítás szabályai gyáradt a Nagy-Kanizsai borvásár szabályai megállapítottak azon óvítással, hogy az egyesület

1-ór a keszthelyi borvásár s ezzel kapcsolatos borkiállítás létesítésére és rendezésére a borászati szakosztály elnöke elnöközte alá az egyesület tagjaiból egy tíz tagú bizottságot választ oly felelősséggel, hogy a bizottság egyes tagjai netáni akadályoztatása esetében magát az egyesület tagjaiból kiegészítheti Ezen bizottság alosztályokra oszlik u. m. a rendező és a borkiállítás bizottsági osztályra, a mind-egyik osztály az albizottsági elnökből s négy bizottsági tagból áll. A kiküldött bizottsági tagokat a szakosztályi elnök hívja össze a fel és beosztások eszközésére

a bíráló bizottság:

2-ór a kiállítási határ időre — mely a lehetőségig szinte vásárra teendő — beküldött borokat osztályokba osztja s — (a cím lapokat befedve — megizeli, és eshetőleg vélemény eltérés esetében szavazati többséggel határoz elismerés, haladás és kitüntetés okmányok megnyerésére, melyek kiosztását a gazdasági egyesület eszközli;

a beküldők:

3-ór két 0.5-50 centiliter (fél literes) palackkal töltött üvegekbe a megjelölt végzet s a palackra ráírják "kiállítandó" melyek kihagyásával a bor csak az elárulásra vétetik fel.

A keszthelyi borvásár és kiállítás ekkép megállapított szabályai a Nagy-Kanizsai borvásár szabályaiával együtt Nedeczky Jenő borászati szakosztályi elnök urnak használatra kiadatnak.

5468-1876.

Arvay István ur, mint a kertészeti szakosztály megbízott elnöke bejelent, hogy a f. 1876-ik év február 8-án 3334-1876. sz. a. hozott végzése alapján a kiküldött bizottság Österreicher Zsigmond építész úrral az egyesület Zala-Egyszerű házának az elfogadott terv és költségvetés szerinti felépítése iránt a szerződést megkötötte, mely szerint az épület már a f. 6. szept. hó 1-én teljesen elkészítve az egyesületnek átadandó leendő.

Előleges tudomásul vétetik.

5539-1876.

Földművelési ipar és kereskedelemügyi kir. miniszterium 1876 évi január 31-én 2137 sz. a. kelt körirata, melyben értesíti az egyesületet, hogy a külföldi egyik nagy tekintélyű kereskedő cége által figyelmeztetett, hogy a Magyarországon termelt viasz gyantával és fagygyúval hamisítják, minek következtében hazánkban jobb minőségű viasz nem is kapható, nehogy az ország ezen jelentékeny iparágá hanyatlásnak induljon, felhívja az egyesületet, miszerint az ügyben nézetelt a hamisítás cseleki mellőzése tárgyában leendő javaslatát vele közölje.

A földművelési szakosztálynak másolatban oly megbízással adatik ki, hogy az előadott irányban szakértők véleményét meghallgatván, a felhívásban jelzett jelentős felterjesztése végett javaslatát a legközelebbi rendes közgyűlésre beadni sziveskedjék.

640-1876.

A soproni kereskedelmi és ipar kamara az 1876-ik évi február 21-én 1091876 sz. a. kelt átiratával megküldi a gazdasági bizottság további terjesztés végett azon hirdetménynek 30 példányát, melyben közlése teszi, hogy a budapesti árú és értéktörzse bizottsága az életbe lépett új mérték rendszer folytán újon megállapított törzsei szokásának 57 §-s szerint oly szab nem szállítható mely köllőleg nem rostáltatott és szám szerint több mint 8° keveréket (szék, rozso, búkköny, babot, konkolyt és másféle idegen tárgyakat) tartalmaz.

Tudomásul vétetik, egy példányban az irattárban megtartani, a többi példány pedig a gazdasági egyesület nagy birkosok vagy jelentkező tagjainak kiosztatni határozatuk.

5741-1876.

Szavost testvérek "első magyar központi mező és erdőgazdasági közvetítő intézete" Budapest Dorottya utca 12 szám első emelet) a Tauschekféle fanyeső és hernyó irtó ollót kiállításra ajánlja.

Thassy Lajos pénztárnok ur a végzés kiadásával utasított, hogy az egyesület részére egy példányt megrendelvé, azt a jövő közgyűlésre mutassa be.

5842-1876.

Az aradmegyei gazdasági egyesület 1051876 sz. a. kelt átiratával közölve az országgyűlés képviselő házához az 1876 VIII. t. c. 19 §-nak akképen megváltoztatása iránt intézett kérvényét, hogy az 1863-1872. évi átlagos árak fagóadásának el alapul, felhívja az egyesületet, hogy hasonló szellemben kérvényezvén feliratot pártolja és támogassa.

Az aradmegyei gazdasági egyesületnek a képviselő házhoz intézett kérvénye az abban fehozott alapos indokokból pártoltatik, s az 1875. VIII. t. c. 19 §-nak megváltoztatására a magas képviselőház kérvényileg megkérteni határozatuk.

5943-1876.

Földművelési ipar és kereskedelemügyi kir. miniszterium az erdélyi gazdaságok 1875. évben Jordán tartott IV. vándor gyűlése jegyzőkönyvét egy példányban a könyvtár részére megküldvén.

Köszönettel fogadtatván — a könyvtárba elhelyezni, s a könyvjegyzékbe bevezettetni határozatotuk.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara 1876. mártius 14. 5521876. sz. a. kelt átiratában és az országgyűlés képviselő házához a bor és hús fogyasztási adó törvény módosítása végett intézett kérvényét közölve, — annak hasonló szellemben a képviselő házhoz kérvény intézése és pártolására az egyesületet felhívja.

Az országgyűlés melyen tisztok képviselő háza kérvényileg tiszteletteljesen felkérte határozatuk, hogy a bor és hús fogyasztási adó törvényeket átvizsgálni, s rajta mindazon módosításokat megtenni mellyek az országgyűlésnek a bor és hús fogyasztás emelését, a bortermelés és kereskedés haladását az állampolgárok érdekeinek legnyilvánvalóbban előmozdítani képesek lehetnek.

6146-1876.

A kecskeméti vidéki gazdasági egyesület Gábor József irdőszegi áll: vinczellér képezdei igazgató által készített javaslatot a kecskeméti szőlőkertekben teendő eljárásokról egy példányban megküldi:

Nedeczky Jenő urnak, mint a borászati szakosztály elnökének azzal küldetik ki, hogy a javaslatnak e megye szőlőszerté viszonyaira és netán alkalmazható részletei felőla javaslat visszabeterjesztésével a jövő közgyűlésre véleményét adni sziveskedjék.

6247-1876.

Földművelési ipar és kereskedelemügyi kir. miniszterium 1876 márt. 29. 5835 sz. a. Madzag Istvánok "a szőlők veszedelmé" című a phylloxera vastatrix természetéről és irtása módjáról írt munkájá 2 példányát megküldi.

Köszönettel fogadtatik egy példányban a könyvtárba elhelyezni, a második példány Nedeczky Jenő borászati szakosztályi elnök urnak visszavárás mellett azon felkéréssel kiadatni határozatuk, hogy annak alapján netán teendő javaslatát a jövő közgyűlésre beadni sziveskedjék.

6351-1876.

Földművelési ipar és kereskedelemügyi kir. miniszteriumnak 1876 ápril 30-án kelt körirata melyben a Mező hegyesi gulya létszámából Mező- Hegyesen 28 db. fiatal 3-4 éves tenyész bika elárveréseát különösen a közösek figyelemztetése végett.

Mint hogy a hirdemény közzétételén uton már közzétételre lett — tudomásul vétetik.

6452-1876.

Földművelési ipar és kereskedelemügyi kir. miniszterium 1876. ápril 6 7267 sz. a. Kennesey Kálmánok "A Nemes fütyényezés" című munkájából 3 példányt megküldvén

Köszönettel fogadtatik, egy példány Arvay István kertészeti szakosztályi elnök urnak annak nyomán netáni javaslatának a jövő közgyűlésre beterveztése végett kiadatnak, a 2 példány pedig a könyvtárba elhelyezni s a könyvjegyzékbe bevezettetni határozatuk.

6595-1876.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara 1876 mártius 28-án 7591876 sz. a. kelt átiratával tudatja, hogy az arad megyei gazdasági egyesület közreműködése mellett 1876-ik évi őszén Aradon országos ipar és termény kiállítást fog rendezni s erre az egyesület közreműködését és a kiállítás ügyeinek erkölcsi támogatását kéri.

Tudomásul vétetik, s az áprát a szakosztályoknak illető elnökeik utján a közreműködés iránti javaslatuk megtétele végett kiadatni határozatuk.

6657-1876.

Szigethy Antal egyesületi titkár jelenti, hogy Szabó Imre alapító tag ur alapítói tőkéje letörlesztésére 2 db. u. m. 2243 és 2244 számú mindegyik egy száz frtról szőlő 1876-ik évi július 1-én esedékes és továbbá összesen 30 darab szelvényvel ellátott szőlőválsági kötvényt és kamatokat fejében tíz forint törvénye mellett kezébe adván, ezeket bemutatva nyugtáik szerint Thassy Lajos pénztárnok urnak átadta.

A két darab szőlőválsági kötvény és befizetett 10 frt kamat a pénztárba beutaltatik, s Thassy Lajos pénztárnok ur a végzés kiadásával utasított, hogy Szabó Imre ur alapítói kötelezőjét pósta utján megküldve szolgáltatása vissza. Egről Szabó Imre alapító tag ur a végzés kiadásáról értesítettik.

6758-1876.

Győrvidéki gazdasági egyesület az "önálló magyar védvám és önálló magyar jegybank" felállítás ügyében az országos képviselő házhoz intézett feliratát hasonló szellemben a képviselő házhoz kérvény intézése végett megküldvén.

Mint meghaladt tárgy az irattárba elhelyeztik.

6861-1876.

Bolla György Nemesvitai lakos számos bizonyítékokkal igazolja, miszerint hosszú évek során át a gyümölcsfa nemesítésben Balaton, Tapolca, Sümeg, Keszthely vidékén fáradoatlan szorgalmat, buzgósgát s eredményt fejtett ki, s megjutalmaztatást kéri.

Mint az évenkénti fatenyésztési versenyre jelentkezés és pályázat — Arvay István kertészeti szakosztályi elnök urnak bírálatra kiadatnak, annak idejében véleménye beváraván

6962-1876.

Thassy Lajos egyesületi pénztárnok ur jelenti, hogy Bogyay Antal Tharanyi Mihály, urak özvegy Sümeghy Ferencné urhölgy és néhai Botka Mihály ur örökösei 200 frt. alapítói tőkéiket szőlőválsági kötvényekkel lefizették.

Tudomásul vétetik.

7063-1876.

Az első magyar általános biztosító társaság igazgatósága a biztosító felülehez intézett azon felhívását mely szerint tanácsolja, hogy a jég bevallások esztent mindig azon idő előtt adassanak át ügynősegeinél midőn tapasztalat szerint előre láthatólag jégkár érheti a biztosított termést.

Mint hogy a közleményből kitetszőleg a biztosító felek a felhívásról úgy is értesítve lettek tudomásul vétetik.

7164-1876.

Thassy Lajos egyesületi pénztárnok ur az 1876-ik évre a költségvetési tervezetet beterveztvén annak alapján a Zala megye gazdasági egyesület költségvetése az 1876-ik évre következőképp állapított meg.

I. Rendes kiadások.

1-ór. Titkár fizetése 500 frt.
2-ór. ugyan a titkárnak az irodai szükségleteire 100 frt.
3-ór Pénztárnok fizetése 200 frt.
4-er a gazdasági egyesület szerződéseszerű szállásbérére 150 frt.

5-ór Szaklapokra és könyvekre 80 frt.
6-ór nyomtatványokra és pósta költségekre 200 frt.

II. Rendkívüli kiadások.

7-er. kertészeti szakosztály költségvetése 500 frt.
8-er. A borászati szakosztály részére felvételük 270 frt.
9-er. Szabó Imre és jutalásaiakra 200 frt.

Az 1, 2, 3, 4. tétel alatt rendes kiadásoknak ötvényes részletekben, — az 5, 6. alattiaknak a felmerülő szükséghez képest időben; — a 7. alattiak az illető szakosztály szükséglete s elnökének utalványára, a 9. alattiak a jutalmazandó eset felmerülése alapján elnöki utalványra a pénztárból leendő kifizetésére pénztárnok ur a végzés kiadásával utasítottik.

A költségvetés előirányzott 8-ik pontja alatt a borászati szakosztály költségvetésére kitétt 200 frt. egyelőre nem utalványoztatik, minthogy a borászati szakosztálynak költségvetése, a melyből a felmerülhető költségek részletesen kitudhatók a megbírálatok lennének, a szakosztály által elő nem terjesztetett.

A költségvetés terv rendkívüli, kiadási d. pontja alatt a selymeszeti szakosztály részére kitétt 200 frt. minthogy a selymeszeti szakosztály működése teljesen megszűnt — töröltetik.

A rendes kiadások 7 tetele alatt a vagyoni állás kimutatására szükséges iratok elkészítéséért 50 frt. — minthogy azon iratok még elkészítve nincsenek, s azok terjedése az azokra fordított idő munka meg nem bírálható, az uttal el nem fogadtatik s nem utalványoztatik.

A megállapított költségvetés tudomás s ahhoz alkalmazkodás végett ügyvezető elnök és pénztárnok uraknak kiadatni rendeltetik.

7265-1876.

Thassy Lajos pénztárnok ur az egyesületi pénztár 1876-ik évi máj. 2-iki készpénzbeli állapotáról mely szerint volt egy db. ezüst két forintos, 3 darab ezüst egy forintos, 5 db. ezüst huszas és 308 frt. 22 kr. 66. készpénz. Tudomásu vétetett.

7366-1876.

Tisztelendő Szele Ignác ur az 1876. évi február 8-iki közgyűlés 620-1876 sz. a. hozott végzése ellen — mely szerint tőle még 5 frt tagsági díj hátralék követeltetik, továbbá és úgy nyilatkozik az 1866-1872 időszakra 6 évre 0 frt. díjt befizetett volna, tehát a hátralékosok sorából töröltessék.

A nyilatkozat Thassy Lajos pénztárnok urnak visszavárás mellett azzal adatik ki, hogy a nyilatkozatot és számadásait átvizsgálván — a nyilatkozó ur előterjesztése és hátraléka mibenlétéről körülményes és okadatot jelentést tegyen.

7469-1876.

Szigethy Antal titkár jelenti, hogy az 1876. évi február 8-iki közgyűlés 319-1876. sz. a. végzése, melyek néhai Koroncú László és Csete Antal kanonok urak örököseinek küldettek, visszakerestek azon megjegyzéssel a levelek Veszprémben kézbesíthetők nem voltak.

Thassy Lajos pénztárnok ur a végzés kiadásával felhívatik, hogy néhai Koroncú László és Csete Antal kanonokok örököseit név- és lakhelyeik szerint ki nyomozván a további eljárás megtehetőse végett a közgyűlésre jelentse be.

(A 7547-1876 szám e lap 23 számban volt.)
7654-1876.

Isóó Ferenc kertészeti szakosztályi pénztárnok ur az 1875-ik évről számadását betervezteti.

A számadás megvizsgálásával Dr. Horváth Károly, Farkas Dávid, Kaiser Zsigmond megbízotnak, jelentésük elváraván.

7771-1876.

Thassy Lajos egyll. pénztárnok ur az 1875 évről számadását beterveztvén.

A megvizsgálá sal Dr. Horváth Károly, Kaiser Zsigmond, Farkas Dávid egyleti tag urak megbízotnak az eredményről jelentésük kértvén.

(7870-1876 ugyanis 23-ik számban volt.)
Arvay István ur mint ügyvezető elnök az elnöki széklet eltolgaltván kijelentés, hogy a közgyűlés napirendjén egyéb felveendő tárgy nincs mint a jegyzőkönyv hitelesítők megválasztása, ennek folytán

A jelen jegyzőkönyv hitelesítésével Farkas Dávid, és Dr. Grász János egyesületi tag urak bizattak meg.
Egyébb elintézendő tárgy nem lévén, elnök ur a közgyűlést befejeztetnek nyilváníttotta. — Arvay István m. k. elnök. Farkas Dávid m. k. Dr. Grász János m. k. Szigethy Antal m. k. jegyző.

Vasuti menetrend.

Ervényes május 15-től 1876.

A budapesti időmutató óra szerint, indul Kanizsárol.

Vonat szám.	hova:	óra.	perc.	idő.
205	Eszék Mohács, Dombóvár és Fiuméha	4	48	reg.
215	" " " " " "	2	30	d.u.
212	Buda-Pestre	4	58	reg.
202	" " " " " "	2	6	d.u.
304	" " " " " "	11	30	est.
213	Bécsbe (Szombathely, Béca-Ujhely felé)	5	8	reg.
301	" " " " " "	11	48	est.
315	Sopronyba	3	38	d.u.
303	Triesztbe és Prágerhofon keresztül Grác és Bécsbe	4	59	reg.
201	Triesztbe és Prágerhofon keresztül Grác és Bécsbe	2	47	d.u.

Érkezik Kanizsára

honat:

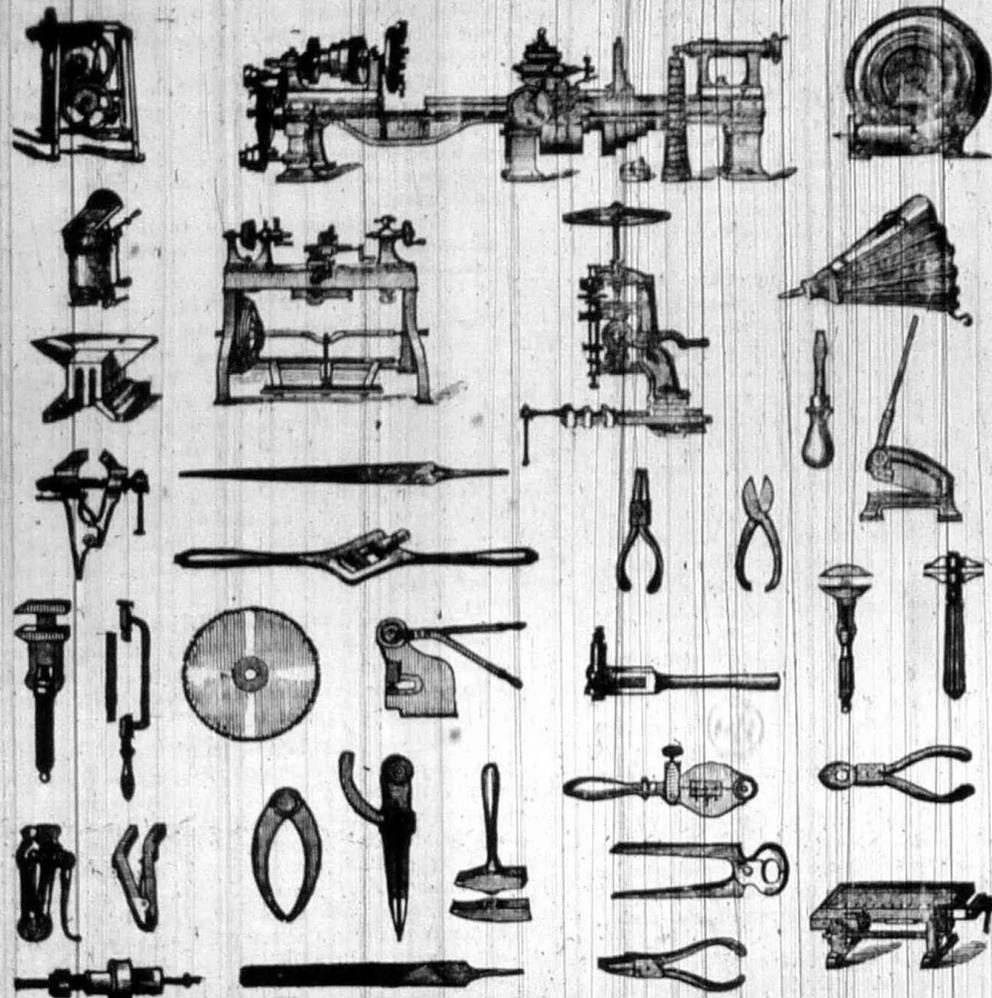
216	Eszék, Mohács, Dombóvár és Fiuméből	1	41	d.u.
208	" " " " " "	11	11	est.
206	Buda-Pestről	4	20	reg.
201	" " " " " "	2	5	d.u.
211	" " " " " "	9	44	est.
314	Bécsből (Szombathely, Béca-Ujhely felé)	10	27	est.
302	" " " " " "	4	5	reg.
316	Sopronyból	11	53	d.u.
214	Bécsből, Grác, Márburg, Prágerhof felé	4	12	reg.
202	Trieszt és Béca, Márburg, Prágerhof felé	1	21	d.u.
204	Trieszt- és Villachból Prágerhof felé	11	—	est.

Márburgba csatlakozás Villach és Francesfentbe, Francesfentbe.

* A 7547-1876. és 7870-1876. — sz. a. pontok, mint a jegyzőkönyv része kiadás e lap 23-ik számban kinyomtatva volt, a miért a fentjelölt pontokat az alkalommal mellőztünk el.

GEITNER & RAUSCH, BUDAPEST

No. 57 Waltzner Boulevard
empfehlen den p. t. Maschinenbesitzern und Oekonomen alle Gattungen
Werkzeugmaschinen und Werkzeuge

ferner Maschinenriemen, Maschinenollivenöl, Gummlwaaren, Decktücher
zu den billigsten Preisen. Hochachtungsvoll

Geitner & Rausch.

312 2-5 a

Mühlrequisiten, Mählsleine, Seidengaze, Flaschenzüge, Winden etc.

Pumpen, Brunnen, Feuerspritzen, Feuerwehrausrüstungsartikel, Eisenöhren.

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi, ha minden doboz csim

lapijan a sas és az én sokszorosított czégem van lenyomva.
Büntető bírósági ítéletet ismételten constatáltak czégem és véd-
jegyem meghamisíttatását; azért óva intem a községséget az ilyen ha-
misítványok vásárlása ellen, minthogy azok csak ámitásra vannak szá-
mitva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a x-szel jelölt czégeknel.

Francia borszesz sóval.

A legmegbízhatóbb önszegélyző szere a szenvedő emberiség-
nek minden belső és külső gyulladásnál, a legtöbb betegség ellen,
mindennemű sebesülések, fejr-, fül- és fogfájás, régi sörvek és nyit
sebek, rakfélélyek, úszók, szemgyulladás, mindennemű bennulás és
sérülés stb. stb. ellen.

Üvegekben használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Valódi minőségben a f-tel jelölt czégeknel.

Dorsch-halmaj-zsírolaj.

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiában).
Ezen halmaj-zsírolaj valamennyi a kereskedelemben előfor-
duló, faj között az egyedüli, mely orvosi czélokra használható. Ara
egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a *-gal jelölt czégeknel.

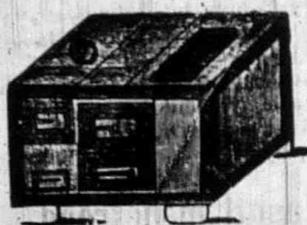
MOLL A., Tuchlauben, nächst dem Bazar, Wien.

Raktarak: N. - Kanizsa (x) Prager Béla gyogy. (x) Rosenberg Jos. (x)
Fesselhofer Jos. (x) Rosenfeld gyogy. Bára (x) Dorner S. Csáklorny (p)
Göncz L. gyogy. Karád Bernatky A. gyogy. Kapovár (x) Kolm J. Kap-
roncz (x) Werl M. gyogy. Köszeg (x) Csacsinovits Ist. gyogy. Keszthely
(x) Scheller A. (x) Wansch F. Körmen (x) Rätz Jan. Szombathely
(x) Pilleh. Perencz gyogy. Sopron (x) Mezy And. gyogy. (x) Molnar L. gyogy. Ver-
rócze (x) Bees J. K. gyogy. Bány-Sz. György (x) Fibic gyogy. Agram (x)
Mithack S. gyogy. (x) Irgalmashoz gyogy. (x) Hegedüs Gy. gyogy. (x) Perket
Jan. gyogy. (x) Kapovár (x) Schröder Sandor gyogy. Szolnok (x) Schwarz
Gustav gyogy.

273 17-58

NIGORA LAJOS,

fűtőtűz- és füstgépész

Legnagyobb és legolcsóbb raktár kész takaréktűz-
helyek cserépből minden nagyságban, készít mindennemű
vas-takarékfűtőhelyeket, ugyszint falazottakat vendéglők-
és új épületeknél; légfűtő-készleteket coaks, kőszén vagy
fa-használatra, légmérés-klettel (Ventilation);

márvány-kandalókat

és a hozzá való gépkészlettel légfűtőre.
Fűsteleni segély minden konyhában, jótállás mellett.
Aldunator 20 sz. Budapesten.

308 5-5

!!!Nőknek tudomásul!!!

2 frt 50 kr., 2 frt 50 kr., 2 frt 50 kr.

Valódi hajfonatok 291 10-10

tiszta, egészséges emberi hajból 1 rőf hosszúak, teljesek és
buják, minden betét s műhaj bekeverése nélkül, fésülés-
és mosásra alkalmasok, szintgy tartós fonnott munkáért jót-
állást vállalva, a legutányabb áron:

2 frt 50 kr. a legszebb hajfonat 5 frt.
50 kr.-ért.

Mindenféle hajmunkák a legfinomabb módon és olcsó
áron eszközöltetnek és kifésült hajból a legszebb fonatok ke-
szítetnek.

Vidéki megrendelések a kívánt hajminta előlege be-
küldése után, utánvétellel küldetnek és kívánatnak meg nem
felelő tárgyak kézzelgéllel kicseréltetnek.

PFEIFFER P.

Hajfonat-chignon gyára,
Bécsben, Neubau, Westbahnstrasse 8. 1. Stock

Megjelent WERFER KÁROLY könyvkiadóhivatalában Kassán
és kapható minden hazai könyvkereskedésben: N.-Kanizsán Fi-
schel Fülöp könyvkereskedésben.

Attila elődei. Történelmi tanulmány a szittya fajokról.
Irta Földváry Akos. 2 rész egy kötet-
ben. 13 iv 8-ad rétbén, izélteljes berítékkal. Ara fűzve 1 frt 50 kr.

Az új mérték. Utmutatás a métermérték könnyű el-
sajátítására és vezérfonal azoknak hasz-
nátánál a közéletben. Szerkesztette Mikos-Gyula mérnök. Ara
fűzve 40 kr., kemény kötésben jegyzőkönyvvel 60 kr.

**Új nemzeti zseb-dalkönyvecske és
szavaiati gyűjtemény,** mely a legújabb és leg-
népszerűbb magyar da-
lokát és szavaiatokat - különös tekintettel az 1848-1849-iki idő-
szakra - tartalmazza. - Ezen 23 ivre terjedő, színes berítékkal
kialított kemény kötésű dalkönyvecske ára 1 frt, díjazkötés-
ben és arany nyomással ára 1 frt. 50 kr. o. é.

Francia nyelvmester. Kis nyelvtőlcsér, bito-
san czebra vezető mo-
dor, melyvel a magantandó a francia nyelvet tizenkét lez-
kében tanító segélye nélkül, tökéletesen elsajáthathatja. Német
eredeti nyomán, szerző: Földváry Akos. Ara fűzve 40 kr.

Boskó a veres ördög. A legújabb, legérde-
költeséges készjetekek nélkül előadható, nyvészi díarabok gyűj-
teménye. Magantandó, valamint társasjáték mulattására bsz-
szállított. Második Boskó. (szamos ábrával.) Ara fűzve 70 kr.

Kaschauer Zeitung. és Kassa-epertesi értesítő
megjelenik hetenkint három-
szor. Szerkesztősége, kiadó-hivatala és hirdetések felvételi irb-
dája Kassa, fúterza 60 sz. alatt.

311 3-3

Kalyhakemenczék,

313 3-3 **svéd kalyhakat**

a legkitünőbb minőségben jótállás mellett, továbbá
falbelleket, fűdőkádakat, épületi díszítme-
nyeket, csatorna- és vízvezeteki csöveket, bur-
koló kőlapokat a legolcsóbb áron szolgált a
Wienerbergi téglagyár- és építő-társaság.

Raktár: Budapesten, V. Deák-utca 3. sz. Stein-
bach M. A. épület anyag-kereskedésében.

EPILEPSIE

levéllileg gyógyít Dr. Killisch Drezdában,
Wilhelmsplatz 4 (előbb Berlin, Majdnem
800 sikerrel gyógyítva. 249 22-52

MALOM ELADÁS.

Zalamegyei Hosztót-Szegvári birtokosságnak Sü-
meg és Jánosházától s a Tüskevári vasuti állomástól
1 órányira a Torna-kigyós vizén fekvő

két kerekű Kohári malma

45 kat. hold és 800 □ öl föld és rét birtokkal el-
adó lévén, a feltételek alólrottal meg tudhatók.

Hosztót Jun. 1. 1876.

Perlaký Gábor, közbirtokossági felügyelő.
314 1-3

ZU VERKAUFEN!

In der aufgelösten Grenz-Brigade ist in
einer Stadt ein schon viele Jahre beste-
hendes und auf sehr frequenten Posten ge-
legenes, grosses

Gemischt-Waaren-Geschäft

vom Eigenthümer wegen Familienverhält-
nissen aus freier Hand zu verkaufen und
im August d. J. zu übernehmen.

Näheres in der Expedition des Blattes
zu erfragen.

315 1-1